

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Autoinforme d'acreditació

- . Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia
Juridicopenal
- . Màster de Gestoria Administrativa

16 de gener de 2017
Facultat de Dret

** Per tal d'alleugerir el text, les paraules que fan referència a persones s'entenen en sentit genèric i tenen valor masculí i femení.*

Índex

0. Dades Identificadores	8
1. Presentació del Centre: la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona	9
2. Procés d'elaboració de l'autoinforme	20
3. Valoració de l'assoliment dels estàndards	25
3.1. Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu.....	25
3.1.1. El perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES.....	25
3.1.2. El pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i els objectius de la titulació	28
3.1.3. Els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés adequat per a la titulació i el nombre és coherent amb el de places ofertes.	29
3.1.4. La titulació disposa d'uns mecanismes de coordinació docent adequats	39
3.1.5 L'aplicació de les diferents normatives té lloc de manera adequada i té un impacte positiu sobre els resultats de la titulació	48
3.2. Estàndard 2: Pertinència de la informació pública.....	51
3.2.1. La institució publica informació veraç, completa, actualitzada i accessible sobre les característiques de la titulació, i el seu desenvolupament operatiu.....	51
3.2.2. La institució publica informació sobre els resultats acadèmics i de satisfacció.....	57
3.2.3. La institució publica el SGIQ en què s'emmarca la titulació i els resultats del seguiment i l'acreditació de la titulació.....	57
3.3 Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat	58
3.3.1. El SGIQ implementat té processos que garanteixen el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions.....	60
3.3.2. El SGIQ implementat garanteix la recollida d'informació i de resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial dels resultats acadèmics i de la satisfacció dels grups d'interès.....	61
3.3.3. El SGIQ implementat es revisa periòdicament i genera un pla de millora que s'utilitza per millorar-lo contínuament.....	64
3.4 Estàndard 4: Adequació del professorat al programa formatiu.....	65
Màster de Gestoria Administrativa.....	65
3.4.1. El professorat compleix els requisits de nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del Centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i, si escau, professional.	65
3.4.2. El professorat és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants	70
Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal	72
3.4.1. Que el professorat del centre compleix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del Centre, i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i, si escau, professional.	72

3.4.2. Que el professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre als estudiants.....	77
3.4.3. La institució ofereix suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent del professorat.....	80
3.5. Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge	87
3.5.1. Els serveis d'orientació acadèmica donen suport adequadament en el procés d'aprenentatge i els serveis d'orientació professional faciliten la incorporació al mercat laboral.....	87
Els dos mecanismes que fins ara s'han utilitzat per a conèixer la satisfacció de les activitats orientació, que són: l'enquesta de satisfacció de la Jornada de Portes Obertes i l'enquesta de satisfacció sobre les accions d'orientació als estudiants de nous accés.....	100
3.5.2. Els recursos materials disponibles són adequats al nombre d'estudiants i a les característiques de la titulació	100
3.6. Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius	104
Màster de Gestoria Administrativa.....	104
3.6.1. Els resultats d'aprenentatge assolits es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació.....	104
3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats d'aprenentatge previstos. ...	108
3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats a les característiques de la titulació.....	115
Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal	118
3.6.1. Els resultats d'aprenentatge assolits es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació.....	118
3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats d'aprenentatge previstos	123
3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació.....	131
3.6.4 Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats a les característiques de la titulació.....	136
4. Valoració i propostes de millora	139
5. Evidències de l'autoinforme	145

0. Dades Identificadores

Universitat Barcelona

Facultat de Dret Av. Diagonal, 684
08034 Barcelona
Tel. 93 402 43 42

Dades de Contacte dega-dret@ub.edu

Responsables d'elaborar l'autoinforme..... Comitè d'Avaluació Interna
Responsables de revisar l'autoinforme..... Equip de Govern de la Facultat
Responsables d'aprovar l'autoinforme..... Junta de Facultat
Data d'aprovació..... 21 de desembre de 2016

Titulacions impartides al Centre (graus i màsters)	Codi RUCT	Crèdits ECTS	Any d'implantació	Responsable de la titulació
Grau de Dret	2500295	240	2009/2010	Dra. Esther Martín
Grau de Relacions Laborals	2500297	240	2009/2010	Dra. Susana Moreno
Grau de Criminologia	2500294	240	2009/2010	Dr. Víctor Gómez
Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració	2500289	240	2009/2010	Prof. Ana Sanz
Grau de Gestió i Administració Pública	2501237	240	2009/2010	Dra. Marina Solé
Màster d'Advocacia	4313634	90	2012/2013	Dra. Pilar Rivas
Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional	4312215	60	2010/2011	Dr. Jordi Capó
Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal	4313893	90	2013/2014	Dr. Joan J. Queralt Dr. Ignacio Rivera
Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia	4313715	60	2012/2013	Dr. Sergi Cardenal
Màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis	4313718	90	2012/2013	Dr. Francisco Cañal
Màster d'Estudis Jurídics Avançats	43147225	60	2014/2015	Dr. José Andrés Rozas
Màster de Gestió Pública Avançada	4311533	60	2012/2013	Prof. Domènec Sibina
Màster de Gestoria Administrativa	4313892	60	2013/2014	Dra. Monserrat Casanellas

Font: Gestió Acadèmica

1. Presentació del Centre: la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona

La Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, fundada l'any 1450, és una de les més antigues de l'Estat. La llarga tradició històrica que acumula es completa amb una concepció de centre modern i innovador en docència i recerca jurídica i politològica. La Facultat de Dret la componen diversos edificis, més una estructura modular. Tres d'aquests edificis funcionen des de fa anys: l'edifici principal (construït l'any 1958 i guardonat amb el prestigiós premi FAD); l'antic Col·legi Major Ilerdense (1981-1982) i l'edifici Tomás y Valiente (1996). L'estructura modular ubicada darrere de l'Ilerdense també és un espai de la Facultat de Dret, que es va acabar de reformar l'any 2013 per tal de millorar i donar resposta principalment a necessitats docents. En l'actualitat, tot i no formar part del conjunt d'espais que integren físicament la Facultat, l'ensenyament de Relacions Laborals s'imparteix en un edifici del Campus Diagonal, molt a prop de la Facultat de Dret. El darrer edifici és de recentíssima construcció i s'inaugurarà el proper curs 2017-2018. En aquesta mateixa data, i aprofitant l'increment d'aules i despatxos, està prevista la incorporació del grau de Relacions Laborals a l'espai físic que integra la Facultat de Dret.

Fins a la segona meitat del curs 2015-2016, la Facultat s'estructurava en vuit departaments (Dret Administratiu i Dret Processal; Dret Civil; Dret Constitucional i Ciència Política; Dret i Economia Internacionals; Dret Mercantil, Dret del Treball i de la Seguretat Social; Dret Penal i Ciències Penals; Dret Financer i Tributari; i Història del Dret, Dret Romà i Dret Eclesiàstic de l'Estat), més l'àrea de Filosofia del Dret, que pertany al Departament de Teoria Sociològica, Filosofia del Dret i Metodologia de les Ciències Socials de la Facultat d'Economia i Empresa. Actualment, en el procés de reforma d'estructures acadèmiques i d'organització administrativa de la Universitat de Barcelona, aprovat pel Consell de Govern d'abril de 2015, els departaments s'han reduït a cinc (Dret Privat; Dret Administratiu, Dret Processal i Dret Financer i Tributari; Dret Constitucional, Ciència Política i de l'Administració i Filosofia del Dret; Dret Penal, Criminologia i Dret Internacional Públic; i Història del Dret, Dret Romà i Dret Eclesiàstic de l'Estat, aquest darrer amb caràcter transitori fins a l'abril de 2017).¹

La Facultat de Dret és una de les facultats més grans: segons les dades del curs acadèmic de què disposa el Centre, el curs 2015-2016, el nombre d'estudiants matriculats era de prop de 7.072 (5.460 als graus i títol propi de grau; 601 als màsters oficials i 1.011 als títols propis) i hi treballen 399 professors i personal investigador, 86 com a personal d'administració i serveis, dels quals 13 són personal del CRAI que desenvolupa les tasques a la Biblioteca, i 5 persones contractades que duen a terme tasques de suport en àmbits de qualitat i millora d'innovació docent, formació contínua, borsa de treball i pràctiques extracurriculars i Oficina de Relacions Internacionals. A

¹ Al llarg del text es fan referències als noms dels antics i dels nous departaments indistintament, a causa de la procedència de dades de diferents cursos.

tots aquests, s'hi han d'afegir altres persones que s'ocupen de serveis complementaris (reprografia, restauració, etc.).

Amb una àmplia oferta de graus i postgraus, la Facultat és un centre de referència nacional i internacional. La Universitat de Barcelona és l'única universitat espanyola que forma part de les 200 millors universitats del món, segons els *QS World University Rankings* i la Facultat es troba, segons aquest rànquing (*by Subject*), entre els 51 i 100 millors centres d'ensenyament de Dret del món, i és la primera de les catalanes que hi figura (rànquings 2013-14, 2014-15 i 2015-16).

→ [QS World University Rànquing by subject 2015 Law](#)

Pel que fa a la recerca, la Facultat de Dret participa en diverses xarxes de recerca jurídica d'àmbit europeu i internacional. La Universitat de Barcelona és l'única universitat espanyola que pertany a la LERU (*League of European Research Universities*), una de les xarxes d'universitats més prestigiosa arreu, de la qual només formen part 21 universitats europees altament intensives en recerca. En el si de la LERU, la Facultat de Dret és un membre actiu del *Law Deans Working Group*. Els investigadors de la Facultat de Dret també participen activament en projectes europeus i lideren un nombre molt considerable de projectes de recerca competitiu nacionalment. La Facultat de Dret té una vintena de grups de recerca consolidats reconeguts per la Generalitat de Catalunya, un institut de recerca jurídica adscrit (Institut de Recerca Transjus) i diversos observatoris de recerca (Observatori de Bioètica i Dret, Observatori de la Globalització, Institut de Dret Públic, Observatori del Sistema Penal i dels Drets Humans). A més, diversos investigadors de la Facultat formen part de l'Institut de Recerca de l'Aigua de la Universitat de Barcelona, així com d'altres instituts i centres de recerca externs.

La Facultat de Dret acull i envia cada any un elevat nombre d'alumnes de mobilitat internacional, a través dels diferents programes de mobilitat en què participa. En el curs acadèmic 2015-2016 va rebre 142 estudiants d'universitats estrangeres i va enviar-ne 93. També ofereix als estudiants l'oportunitat única de seguir els programes de doble titulació amb universitats nord-americanes per a l'obtenció del títol de *Iuris Doctor*, cosa que els permet l'accés a l'exercici de la professió als Estats Units (Universidad de Puerto Rico i Nova Southeastern University). Igualment, la Facultat atreu un nombre important de professors visitants que s'integren en els diferents grups de recerca i que participen en les activitats docents, a la vegada que promou les estades internacionals del seu professorat.

Oferta docent de la Facultat

La Facultat de Dret disposa d'una oferta docent àmplia i variada, que consta de cinc graus propis, més dos que s'ofereixen juntament amb altres institucions, la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) i l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC), tres itineraris dobles o dobles graus, un títol propi de graduat, dues dobles titulacions amb

universitats dels USA, vuit màsters universitaris, més seixanta títols propis de postgrau dels quals quinze són màsters propis, vint diplomes d'especialització/postgrau, catorze títols d'expert, dos cursos superiors d'universitat i dotze cursos d'extensió universitària, a més dels cursos i seminaris de formació continuada i dels organitzats pels departaments.

Graus

Com s'ha assenyalat, la Facultat de Dret ofereix cinc graus propis:

Dret. És l'ensenyament més antic de la Universitat de Barcelona (s'imparteix des dels seus orígens medievals, el 1450) i més nombrós quant a estudiants. El curs passat, 2015-2016, es van oferir 430 places de nou ingrés i el total d'estudiants matriculats al grau va ser de 2.224.

Relacions Laborals. Té una oferta de places de nou ingrés de 220 per curs, i el curs 2015-2016 hi va haver un total de 1.057 estudiants matriculats al grau.

Criminologia. L'oferta de places de nou ingrés és de 140 per curs. El darrer curs el nombre d'estudiants del grau va ser de 624.

Ciència Política i de l'Administració. S'ofereixen 100 places de nou ingrés per curs i el total d'estudiants de l'ensenyament el curs passat va ser de 459.

Gestió i Administració Pública. És l'ensenyament de dimensions més reduïdes: s'ofereixen 100 places de nou ingrés cada any i té un nombre total de 338 estudiants.

Tots els graus es van sotmetre al procés d'acreditació el 2015 i van aconseguir una valoració favorable. En el cas concret de Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració, aquesta avaluació va ser d'excel·lència.

→ [Oferta de graus de la Facultat de Dret](#)

Dobles graus (o itineraris dobles)

Per tal de donar resposta a unes necessitats formatives més perfilades d'un segment important de nous estudiants, i amb el propòsit de satisfer, alhora, una exigència social de formació acadèmica més ben integrada, la Facultat també ofereix tres dobles graus (o itineraris dobles) entre ensenyaments propis: Dret-Gestió i Administració Pública (GAP) i Dret-Ciències Polítiques i de l'Administració (CPiA); o amb ensenyaments d'altres facultats que ofereixen estudis de la mateixa branca de coneixement (Ciències Socials i Jurídiques). En concret, amb la Facultat d'Economia i Empresa s'ofereix el doble grau Dret-Administració i Direcció d'Empreses (ADE). De tots, el que més demanda té és el doble grau Dret-ADE, que en el darrer curs té un volum total d'estudiants de 299. El segueix Dret i CPiA, amb un total de 104 estudiants, i finalment el doble Grau Dret-GAP amb 62 estudiants.

Atesa l'especificitat d'aquests estudis, la Universitat ofereix poques places per a aquestes titulacions: 60 places de nou ingrés a Dret-Administració i Direcció d'Empreses, i 20 a Dret-Ciències Polítiques i de l'Administració i Dret-Gestió i Administració Pública, i per tant hi accedeixen estudiants amb notes d'accés considerablement elevades.

Oferta de dobles itineraris:

- [Dret-ADE](#)
- [Dret-CPA](#)
- [Dret-GAP](#)

Títol propi de graduat

A partir del 2001 la Facultat va oferir el títol propi de graduat en Investigació Privada. Cada any s'ofereixen 120 places de nou ingrés. I el curs 2015-2016 el total d'estudiants matriculats era de 293.

- [Graduat en Investigació Privada](#)

Dobles titulacions amb universitats dels USA

Des de fa més d'una dècada la Facultat de Dret ofereix dos programes de doble titulació de Dret amb universitats dels USA: amb la Nova Southeastern University, a Fort Lauderdale (Florida), i amb la Universidad de Puerto Rico, a San Juan (Puerto Rico). Actualment la Facultat de Dret està negociant un tercer conveni de doble titulació amb el Washington College of Law de l'American University (Washington, DC). Aquests programes permeten a l'estudiant de la nostra Facultat cursar un període d'estudis en una d'aquestes universitats nord-americanes (que pot variar entre un any i dos anys) i obtenir, al mateix temps que el títol de graduat en Dret per la Universitat de Barcelona, el títol de *Juris Doctor* per la universitat nord-americana que li permet presentar-se a l'examen de la *Bar Association* per poder exercir l'advocacia als USA. Tenir dues titulacions de Dret, en dues de les principals àrees econòmiques i polítiques del món (USA i la Unió Europea), i combinar els elements del dret civil continental i del *common law* anglosaxó és sens dubte un valor afegit molt considerable en el currículum de l'alumne, i la Universitat de Barcelona és la primera universitat espanyola que ofereix aquesta possibilitat. El curs acadèmic 2015-2106 van cursar aquesta doble titulació 7 estudiants americans i 9 del grau de Dret de la UB.

- [Doble titulació UB-USA](#)

Graus en col·laboració amb altres institucions

L'oferta docent de graus de la Facultat de Dret es completa amb l'oferta de dos graus que la Facultat ofereix amb la col·laboració d'altres institucions universitàries (Gestió i Administració Pública amb la UOC) o públiques (Grau en Seguretat amb l'ISPC).

Gestió i Administració Pública amb la Universitat Oberta de Catalunya. La Universitat de Barcelona va signar, al gener de 2014, amb la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) un conveni de col·laboració per impartir conjuntament el grau de Gestió i Administració Pública que es va posar en marxa el passat curs acadèmic 2015-2016. Actualment el nombre d'estudiants matriculats és aproximadament d'uns 200.

Grau de Seguretat amb l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya. La Universitat de Barcelona va signar, al juliol de 2013, amb l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC) un conveni d'adscripció i col·laboració acadèmica, fruit del qual es va crear el grau de Seguretat. L'ensenyament es va iniciar el curs acadèmic 2014-2015, en què va oferir les assignatures de primer curs. Aquest curs 2016-2017 s'ha iniciat el tercer curs, i a partir del 2017-2018 el grau oferirà tots els cursos. Actualment el nombre d'estudiants matriculats és de 200.

Màsters universitaris

La Facultat ha intentat que l'oferta de màsters universitaris sigui àmplia i completa, i alhora proporcionada amb el nombre de graus que imparteix el Centre i a la capacitat docent. El mapa de màsters és complex i respon a l'equilibri entre diferents variables: que cada grau disposi, com a mínim, d'un màster universitari que permeti l'especialització; que els departaments implicats disposin de professorat suficient per impartir el títol; que l'ensenyament respongui a una necessitat acadèmica, social o professional real; que no hi hagi el mateix títol amb el mateix perfil; que el nou màster tingui una demanda suficient, etc.

Oferta de màsters universitaris:

- Advocacia (90 crèdits)
- Estudis Jurídics Avançats (60 crèdits)
- Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal (90 crèdits)
- Anàlisi Política i Assessoria Institucional (60 crèdits)
- Gestoria Administrativa (60 crèdits)
- Gestió Pública Avançada (60 crèdits)
- Dret de l'Empresa i dels Negocis (90 crèdits)
- Direcció Estratègica de Seguretat i Policia (60 crèdits)

Els màsters anteriors es completen amb quatre màsters oficials interuniversitaris:

- EM Polítiques Públiques (Mundus MAPP). 120 Crèdits. Hi participen la Universitat Pompeu Fabra (coordinadora), la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona, l'Erasmus Universiteit Rotterdam, la University of York i la Kozep-Europai Egyetem-Central European University.
- Relacions Internacionals (IBEI). 60 crèdits. Hi participen la Universitat Pompeu Fabra (coordinadora), la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona.

- Seguretat Internacional (IBEI)). 60 crèdits. Hi participen la Universitat Pompeu Fabra (coordinadora), la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Desenvolupament Internacional (IBEI)). 60 crèdits. Hi participen la Universitat Pompeu Fabra (coordinadora), la Universitat de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona.

Dels vuit màsters oficials que ofereix la Facultat de Dret, cinc es van sotmetre al procés d'acreditació l'any 2015: els màsters d'Advocacia; d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional; de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia; de Dret de l'Empresa i els Negocis i de Gestió Pública Avançada. Tots van aconseguir una valoració favorable (el de Direcció Estratègica de Seguretat i Política amb condicions) i, en el cas del màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis es va obtenir una valoració d'excel·lència.

→ [Oferta de màsters universitaris](#)

Postgraus (propis)

Al marge de les titulacions oficials de màsters, la Facultat de Dret també ofereix una extensa gamma de títols propis de postgrau. Alguns tenen una trajectòria de més de 25 anys (Bioètica i Dret, Dret Penal i Ciències Penals, i Estudis internacionals: Organització i Cooperació Internacionals). Hi ha una oferta que abasta totes les tipologies que reconeix la Universitat de Barcelona:

- 15 màsters propis;
- 20 diplomes de postgrau dels quals, el de Dret Públic està vinculat al màster universitari d'Estudis Jurídics Avançats;
- 15 títols d'expert, dels quals els següents estan vinculats al màster universitari de Gestió Pública Avançada:
 - . Gestió financera i pressupostària de les administracions públiques.
 - . Organització i règim jurídic de les administracions públiques.
 - . Polítiques públiques i direcció pública.
 - . Gestió de recursos humans en el sector públic.
- 2 cursos superiors d'universitat;
- 12 cursos d'extensió universitària;
- 45 cursos i seminaris de formació continuada.

→ [Normativa de cursos de postgrau i d'extensió universitària \(aprovada pel Consell de Govern en la reunió de 29 de maig de 2013\)](#)

→ [Oferta de títols propis de postgrau \(web\)](#)

→ [Oferta de títols propis de postgrau \(publicació\)](#)

Professorat, personal d'administració i serveis, i estudiants

La comunitat universitària de la Facultat de Dret, segons dades del Centre del passat curs acadèmic 2015-2016, la formen 7.562 persones: 7.072 són estudiants matriculats;

hi treballen 399 professors i personal investigador; 86 com a personal d'administració i serveis i cinc persones contractades que donen suport a diferents serveis de la Facultat: 1 al MID-SAIQU; 1 a formació contínua dins de l'Escola de Postgrau de la Facultat, 2 a l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball, i 1 a l'Oficina de Relacions Internacionals.

Professorat

El total de PDI adscrit als departaments de la Facultat de Dret el curs 2015-2016 el formaven 399 professors. D'aquests, 162 eren funcionaris (CU, TU i TEU), 20 eren professors contractats permanents (agregats), i 193 professors contractats temporals, entre els quals hi havia 176 professors associats. A aquests s'hi han d'afegir 1 investigador, 20 persones investigadores en formació i 3 professors emèrits.

En termes relatius es pot dir que el professorat funcionari i permanent representa el 45,6 % del total del PDI, i el professorat associat el 44,1 %. El professorat contractat temporal i en formació (lectors, ajudants LOU, investigadors postdoctorals, Juan de la Cierva, Ramon y Cajal i becaris) suma 38 persones, el 9,5 % del total del PDI de la Facultat. En l'apartat corresponent de l'informe s'hi pot consultar l'històric d'aquesta estructura i les conseqüències que ha tingut en la docència.

Taula 1: Personal acadèmic de la Facultat de Dret. Curs 2015/2016 i curs 2016/2017

Personal Acadèmic	2015-2016	2016-2017
Professorat funcionari	162	155
Professorat contractat permanent	20	23
Professorat contractat temporal	17	18
Professorat associat	176	204
Personal investigador	1	1
Personal investigador en formació	20	20
Professorat emèrit	3	2
Total	399	423

Font: Dades elaborades pel Centre.

Personal d'administració i serveis

A la Facultat de Dret hi treballen 83 persones d'administració i serveis. D'aquestes, 13 són PAS de la Biblioteca, que si bé duen a terme les seves tasques al Centre donant suport continu a la tasca docent i de recerca, estan adscrits al CRAI. El PAS de la Facultat de Dret el formen, per tant, 73 persones distribuïdes en categories, funcions, procedència i unitats diverses. Les proporcions més significatives són les 24 persones adscrites a les dues secretaries –del Centre i de Relacions Laborals– (32,9 % del PAS), les 18 dels punts d'informació (24,6 %) i les 15 de departaments (20,5 %). En l'esmentat procés de reorganització administrativa de la Universitat de Barcelona, aprovat pel Consell de Govern d'abril de 2015, la Facultat de Dret aspira a obtenir més membres del PAS dins de la nova Unitat de Suport Academicodocent, per atendre correctament les necessitats bàsiques que té plantejades actualment.

Taula 2: Distribució del PAS segons el lloc de treball. Curs 2015/2016 i curs 2016/2017

Personal Administració i Serveis	2015-2016	2016-2017
Administradora	1	1
Tècnics logístics	2	2
Tècnics audiovisuals	2	2
Secretaria Estudiants i Doc. Dret	18	18
Secretaria Estudiants i Doc. Rel. Laborals	6	6
Departaments	14	14
Punts d'informació	18	18
Oficina d'Afers Generals	5	5
Oficina de Recerca	2	2
Personal instituts	1	0
Personal finançat projectes	3	6
Total	73	75

Font: Dades elaborades pel Centre.

Estudiants

L'oferta docent de la Facultat de Dret va atreure un total de 7.072 estudiants matriculats el curs 2015-2016, entre títols oficials (grau i màster) i propis (graduat i postgrau). D'aquests estudiants, 5.768 (81,6 %) ho eren de títols oficials i 1.304 (18,4 %) de títols propis. Entre els títols oficials, hi havia 5.167 estudiants matriculats als graus, cosa que representa un 89,6 % del total de títols oficials, i 601 estudiants matriculats a màsters oficials, que representa el 10,4 % del total de títols oficials. Entre els 5.167 estudiants de graus oficials, el 43 % (2.224) ho eren del grau de Dret, el 20,4 % (1.057) del de Relacions Laborals, el 12,1 % (624) de Criminologia, el 8,9 % (459) de Ciències Polítiques i de l'Administració, i el 6,5 % (338) de Gestió i Administració Pública. El 9 % restant d'estudiants de graus oficials va cursar les dobles titulacions.

Taula 3: Estudiants matriculats als graus de la Facultat de Dret. Curs 2015/2016

Ensenyament	Estudiants matriculats 2015-2016
Grau de Dret	2.224
Grau de Dret-ADE	299
Grau de Dret-CP	104
Grau de Dret-GAP	62
Grau de Relacions Laborals	1.057
Grau de Criminologia	624
Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració	459
Grau de Gestió i Administració Pública	338
Total Graus	5.167

Font: Dades elaborades pel Centre.

Entre els màsters oficials, el curs 2015-2016, el 50,2 % (302 alumnes) d'estudiants matriculats ho estava al màster d'Advocacia. La resta es distribuïen amb les proporcions següents: el 12,6 % (76 alumnes) al màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal; un 9,3 % (56 alumnes) al màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis; el 8,1 % (49 alumnes) al màster de Gestió Pública Avançada; el 6 % (36 alumnes) al màster de Gestoria Administrativa; el 5,6 % (34 alumnes) al màster d'Estudis Jurídics Avançats; el 4,3 % (26 alumnes) al màster d'Anàlisi Política i Assessoria institucional i 3,1 % (19 alumnes) al màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia. El 0,8 % restant d'estudiants són els que cursen dos màsters en extinció: el de Criminologia, Política Criminal i de Seguretat, i el de Dret.

Taula 4: Estudiants matriculats als màsters universitaris de la Facultat de Dret. Curs 2015/2016

Màsters universitaris	Totals estudiants 2015-2016
Advocacia	302
Anàlisi Política i Assessoria Institucional	26
Criminologia i Sociologia Juridicopenal (en extinció)	0
Criminologia, Política Criminal i de Seguretat (en extinció)	2
Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal	79
Direcció Estratègica de Seguretat i Policia	19
Dret	1
Dret de l'Empresa i dels Negocis	56
Estudis Jurídics Avançats	34
Gestió Pública Avançada	49
Gestoria Administrativa	36
Total	601

Font: Dades elaborades pel Centre.

Els programes de mobilitat internacional d'estudiants, en els quals participa la Facultat de Dret, aporten la presència de més de 142 estudiants estrangers a les nostres aules. La majoria procedeixen d'altres estats membres de la Unió Europea, en el marc del programa ERASMUS (ara ERASMUS+). Un 10 % dels estudiants estrangers arriben per altres programes com ara CINDA, convenis generals de la UB, Grup de Coimbra o convenis específics signats per la Facultat.

**Taula 5: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants *Incoming*.
Curs 2015/2016**

ENSENYAMENT	2015-2016							
	<i>Incoming</i>							
	Erasmus	Doble titulació	Convenis específics	Convenis generals	CINDA	Sol. Indiv.	Prog. EUA	TOTAL INC
Dret	78	7	1	4	2	17	0	109
RL	0	0	0	0	0	0	0	0
GAP	1	0	0	0	0	0	0	1
CP	16	0	0	2	0	3	5	26
Criminologia	1	0	0	1	0	0	0	2
Dret - ADE	0	0	0	0	0	0	0	0
Dret - CP	1	0	0	0	0	0	0	1
Dret - GAP	1	0	0	0	0	0	0	1
Advocacia	0	0	0	0	0	0	0	0
Criminologia	1	0	0	0	0	0	0	1
Gestoria Admin.	0	0	0	0	0	0	0	0
Anàlisi Política	1	0	0	0	0	0	0	1
Gestió Pública	0	0	0	0	0	0	0	0
Dret de l'Empr.	0	0	0	0	0	0	0	0
Direcció Estrat.	0	0	0	0	0	0	0	0
MEJA	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	100	7	1	7	2	20	5	142

Font: Dades elaborades pel Centre.

**Taula 6: Dades sobre programes de mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants *Outgoing*.
Curs 2015/2016**

ENSENYAMENT	2015-2016							
	<i>Outgoing</i>							
	Erasmus	Doble titulació	Convenis específics	Convenis generals	CINDA	Sol. Indiv.	AVEMPACE	TOTAL OUT
Dret	55	9	3	1	1	0	0	69
RL	6	0	0	0	1	0	0	7
GAP	2	0	0	0	0	0	0	2
CP	9	0	0	0	0	0	1	10
Criminologia	5	0	0	0	0	0	0	5
Advocacia	0	0	0	0	0	0	0	0
Criminologia	0	0	0	0	0	0	0	0
Gestoria Admin.	0	0	0	0	0	0	0	0
Anàlisi Política	0	0	0	0	0	0	0	0
Gestió Pública	0	0	0	0	0	0	0	0
Dret de l'Empr.	0	0	0	0	0	0	0	0
Direcció Estrat.	0	0	0	0	0	0	0	0

MEJA	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	77	9	3	1	2	0	1	93

Font: Dades elaborades pel Centre.

Quant a la mobilitat interna, el programa SICUE també aporta un total de 21 estudiants procedents d'universitats espanyoles a la nostra Facultat, que cursen diferents graus oficials.

Taula 7: Alumnes UB en programes de mobilitat nacional SICUE

Ensenyament	N
Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració	8
Grau de Dret	6
Total	14

Font: Dades elaborades pel Centre.

Taula 8: Alumnes de fora en programes de mobilitat nacional SICUE a la UB

Ensenyament	N
Grau de Dret	17
Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració	2
Grau de Criminologia	2
Total	21

Font: Dades elaborades pel Centre.

El nombre d'estudiants matriculats a títols de propis va ser de 1.304 el curs 2015-2016: 293 del grau d'Investigació Privada i 1.011 en títols propis de postgrau. Els estudiants de títols propis representen el 18,4 % del total de l'alumnat de la Facultat. El nombre d'estudiants matriculats a títols de propis va ser de 1.304 el curs 2015-2016: 293 del grau d'Investigació Privada i 1.011 en títols propis de postgrau. Els estudiants de títols propis representen el 18,4 % del total de l'alumnat de la Facultat. Així, del total d'estudiants de postgrau (1.612), un 62,7 % estan matriculats a postgraus propis, i el 37,3 % restant són alumnes de màsters universitaris.

Taula 9: Estudiants matriculats als estudis de postgraus propis de la Facultat de Dret. Curs 2015/2016

Formació continuada	Totals estudiants 2015-2016
Màsters propis	483
Diplomes de postgrau	246
Cursos d'extensió universitària	282
Total	1.011

Font: Dades elaborades pel Centre.

2. Procés d'elaboració de l'autoinforme

El sistema d'acreditació de les titulacions universitàries, a més d'una obligació legal, representa una valuosa ocasió per fer una anàlisi exhaustiva de les titulacions que en són objecte. I és, alhora, una oportunitat per revisar l'estat de les accions de millora específiques impulsades en el seguiment d'aquestes titulacions i per establir-ne de noves. En aquest context, l'elaboració de l'autoinforme esdevé un procés mitjançant el qual s'evidencien els punts forts, però també les línies en les quals s'ha d'avançar per incrementar la qualitat de la formació tenint presents totes les perspectives que hi conflueixen: des d'elements propis i específics de la titulació fins a qüestions que han d'abordar el Centre i els òrgans encarregats.

El Sistema de Garantia Intern de la Qualitat de la Facultat de Dret (SAIQU) dóna molta importància als processos de revisió i millora contínua dels programes formatius, tal com es manifesta en el procediment PEQ 020 sobre la «Gestió dels programes formatius en el marc de la verificació, el seguiment, modificació i l'acreditació», redactat pel SAIQU i aprovat l'abril de 2014. El procés d'elaboració de l'autoinforme per a l'acreditació s'ha fet a partir de les directrius establertes en l'esmentat PEQ 020. A continuació es descriuen les diferents fases de treball del procés d'elaboració de l'autoinforme.

La **primera fase** va ser la de **planificar** el procés d'elaboració de l'autoinforme. Aquesta fase es va iniciar el mes de juliol del 2016, i tenia com a objectius establir un cronograma de treball, elaborar documentació de referència i nomenar els membres del Comitè d'Avaluació Interna (CAI). El Vicedeganat d'Afers Acadèmics, amb el suport de la Unitat de Qualitat, va adaptar el procediment del PEQ 020 relatiu a l'acreditació i va establir un calendari concret a partir de la data de la visita externa facilitada per AQU-Catalunya. Com a resultat final de l'adaptació d'aquest PEQ va sortir el cronograma de treball que es va seguir en tot el procés.

En aquesta fase també es va crear un campus virtual específic per als membres del CAI en què es va publicar tota la documentació necessària per a l'elaboració de l'autoinforme, així com els documents de treball que s'anessin elaborant. Aquesta fase va culminar amb la designació dels membres del CAI per part del degà (21 de juliol de 2016).

Comitè d'Avaluació Interna	
Enriqueta Expósito Gómez	Vicedegana d'Afers Acadèmics. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret
Montserrat Casanellas Chuecos	Directora de l'Escola de Postgrau. Coordinadora del màster de Gestoria Administrativa. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret
Susana Sartorio Albalat	Vicedegana de Relacions Institucionals. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret
Marc Tarrés Vives	Adjunt per a pràctiques externes i estudiants

Francisca Pérez Madrid	Adjunta per a Recerca i Relacions Internacionals
Elena Guixé Nogués	Secretària de la Facultat. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret
Joan J. Queralt Jiménez Iñaki Rivera Beiras	Coordinadors del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
Catalina Moragues Pérez	Administradora del Centre. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret
M. Carme Oliva Albadalejo	Cap de Secretaria d'Estudiants i Docència. Membre de la Comissió de Qualitat de la Facultat de Dret
Casi Aranda Barbancho	Personal d'administració de l'Escola de Postgrau (Suport als màsters universitaris)
Isabel Viola Demestre	Professora del màster de Gestoria Administrativa
Diego Torrente Robles	Professor del Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
Marta Oreiro Muzas	Estudiant del màster de Gestoria Administrativa
Rodrigo Chaverra	Estudiant del Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
Berta Roca Acedo	SAIQU Dret/Innovació docent

La reunió constitutiva del CAI va tenir lloc el 26 de juliol de 2016. En aquesta reunió, presidida pel degà, s'hi va explicar el procés d'acreditació, s'hi va lliurar el cronograma de treball, i s'hi va presentar el campus virtual amb la documentació publicada.

- [Designació dels membres del Comitè d'Avaluació Interna](#)
- [Acta de la reunió de constitució del CAI](#)
- [Cronograma inicial del procés d'acreditació](#)
- [Campus virtual del CAI](#)

La **segona fase** es va centrar principalment en l'**elaboració** de l'autoinforme, i consegüentment, en l'anàlisi i valoració dels diferents estàndards. Per a això, es van elaborar dos documents:

- un cronograma de tasques, i
- una guia breu amb els estàndards a analitzar, els indicadors i evidències a recollir, i les rúbriques de valoració dels diferents estàndards.

El fet que el procés d'acreditació combini dos nivells d'anàlisi, un del centre i l'altre de les titulacions específiques a acreditar, ens va portar a distribuir les tasques de la manera següent:

- a) l'anàlisi de les qüestions relatives al Centre el faria principalment l'equip deganal amb el suport de l'administradora i cap de secretaria, i

- b) els coordinadors de màsters, professorat i estudiants del màster, i membres del PAS es dedicarien majoritàriament a l'anàlisi de les qüestions més relacionades amb el desplegament concret de les titulacions.

La Unitat de Qualitat donava suport a tots els agents, i es responsabilitzava dels aspectes més relacionats amb l'anàlisi del sistema de garantia intern de la qualitat.

- [Document de distribució de tasques.](#)
- [Guia de la Facultat de Dret sobre el procés d'acreditació.](#)

En aquesta fase es van fer un total de quatre reunions amb tots els integrants del CAI (25/09, 19/09, 11/10 i 25/10), en què es van posar en comú l'anàlisi i la valoració dels estàndards treballats per cadascun dels responsables, que es van discutir amb la resta dels membres del CAI. El document de distribució de tasques indicava quin estàndard es treballaria en cada reunió i qui seria el responsable d'analitzar-lo. Des de la Secretaria d'Estudiants i Docència (SED), l'Administració del Centre i la Unitat de Qualitat es distribuïen les dades i indicadors necessaris per a l'anàlisi. Aquestes reunions plenàries del CAI eren preparades per reunions de treball més 'sectorials' entre els diferents integrants, responsables o encarregats de comeses concretes, per tal d'analitzar els estàndards i elaborar els textos de l'autoinforme que s'havien de sotmetre a la discussió plenària i donar l'oportunitat que tots hi participessin i hi afegissin les seves aportacions.

En la reunió del dia 25 d'octubre es va presentar de nou el cronograma amb un ajustament del calendari previst, sobretot pel que fa l'inici de l'exposició pública de l'autoinforme.

- [Cronograma del procés d'acreditació modificat.](#)

Tot seguit, s'especifica el contingut de les reunions del CAI i se'n presenten les convocatòries i actes.

5 de setembre	Distribució de tasques Estructura de les reunions de treball	Convocatòria i acta de la reunió del 5/09
19 de setembre	Presentació del Centre Anàlisi de Qualitat del Programa Formatiu (E1) Pertinència de la informació pública (E2)	Convocatòria i acta de la reunió del 19/09
11 d'octubre	Eficàcia del SGIQ (E3) Adequació del professorat (E4) Orientació a l'estudiant (E5)	Convocatòria i acta de la reunió del 11/10
25 d'octubre	Qualitat dels resultats dels programes formatius (E6) Mecanismes de coordinació (E1) Aplicació de normatives (E1)	Convocatòria i acta de la reunió del 25/10

Per motius d'incompatibilitat laboral, l'estudiant del màster de Gestoria Administrativa no va poder assistir a les reunions que el CAI va celebrar. La coordinadora d'aquest màster va mantenir comunicacions periòdiques amb l'estudiant per tal d'informar-la del treball que s'estava duent a terme i, sobretot, per implicar-la en l'anàlisi d'aquells aspectes relatius a la seva titulació.

→ [Comunicació per correu electrònic amb l'alumna del CAI](#)

L'**última fase** del procés es va dedicar al **tancament de l'autoinforme** per part del CAI i a l'**exposició pública**. La reunió del 8 de novembre es va destinar a revisar l'autoinforme abans de difondre'l a la comunitat universitària. Després d'aquesta reunió, s'hi van introduir les observacions aportades pel CAI, i el dia 9 de novembre, tal com estava previst, es va iniciar el procés d'exposició pública fins al 29 de novembre. També es va lliurar l'autoinforme a l'Agència de Polítiques de Qualitat de la UB (APQUB).

→ [Convocatòria i acta de la reunió del CAI de 8 de novembre.](#)

L'autoinforme es va publicar al web habilitat per a l'acreditació. I la difusió de l'exposició pública de l'autoinforme es va fer per diferents canals de comunicació de la Facultat:

- [Web del procés d'acreditació](#)
- [Mail institucional des del Deganat.](#)
- [Butlletí de la Facultat](#)
- [Espai de novetats de la Facultat](#)

Aprofitant el període d'exposició pública, es va enviar una carta a tots els integrants de la Junta de Facultat per informar-los personalment que tenien a la seva disposició l'autoinforme al Campus Virtual. D'aquesta manera, s'ampliava, amb escreix, el termini de 7 o 3 dies per fer-hi esmenes fixat per l'article 6 del Reglament de la Facultat.

→ [Carta als membres de la Junta](#)

La darrera reunió del CAI va ser el dia 12 de desembre. L'objecte principal d'aquesta reunió, segons el cronograma del procés d'elaboració de l'autoinforme, era tractar i debatre sobre les esmenes, suggeriments i, en general, les aportacions fetes pels membres de la comunitat universitària, en general, i els membres de la Junta de Facultat i de l'APQUB, en particular, per tal d'integrar-les, si fos el cas, en el text de l'autoinforme elaborat pel CAI. El treball del Comitè es va simplificar perquè no es va rebre cap aportació al text de l'autoinforme sotmès a informació pública. No obstant això, es va aprofitar per polir el text i millorar-ne la redacció.

Aprovat definitivament pel CAI, l'autoinforme es va remetre novament als integrants de la Junta de Facultat, tres dies abans de ser convocada per al 21 de desembre, per tal que

poguessin fer-hi les esmenes que consideressin oportunes abans de debatre'l i sotmetre'l a l'aprovació final.

- [Convocatòria i acta de la reunió del CAI de 12 de desembre.](#)
- [Mail institucional del Deganat de convocatòria de la Junta](#)
- [Certificat de la Secretaria de la Facultat d'aprovació de l'autoinforme d'acreditació dels màsters de Gestoria Administrativa i de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal.](#)

A la fase final d'aquest procés d'elaboració de l'autoinforme ens vam trobar amb una incidència puntual. La posada en marxa de la nova pàgina web de la Facultat de Dret que havia de substituir la vigent quant a estructura, es va endarrerir. El procés d'implementació s'acabarà a finals del mes de gener i no de desembre, que era l'establert segons el calendari inicial de la UB. Això ha provocat que el estàndard dos, relatiu a la informació pública, s'hagi fet segons la nova estructura de la pàgina web, i que en canvi els links que remetien a la informació publicada siguin els de l'actual web per tal de possibilitar que els membres de la comunitat universitària i els membres de la Junta poguessin accedir-hi sense cap mena de problema en el període d'exposició pública. En la segona remissió de l'autoinforme als membres de la Junta, s'hi va adjuntar un annex a l'autoinforme de les concordances entre les adreces web que apareixen en l'autoinforme amb els futurs enllaços que contindran la mateixa informació un cop s'hagi publicat la nova pàgina web.

3. Valoració de l'assoliment dels estàndards

3.1. Estàndard 1: Qualitat del programa formatiu

3.1.1. El perfil de competències de la titulació és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu corresponent del MECES

El perfil de competències del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Jurídicopenal i del màster de Gestoria Administrativa és consistent amb els requisits de la disciplina i amb el nivell formatiu del MECES, d'acord amb el Reial decret 1027/2011 de 15 de juliol, i així ho avala la verificació favorable de les titulacions pel Consell d'Universitats.

En el cas del **màster de Gestoria Administrativa** el disseny de la titulació va ser realitzat amb l'objectiu de facilitar a l'alumne una formació avançada, de caire multidisciplinari i orientada a l'especialització acadèmica i professional, seguint per a això els descriptors i resultats d'aprenentatge establerts en l'esmentat Reial decret.

En aquest sentit, el contingut de les assignatures del màster està definit en termes aplicatius i procedimentals, amb l'objectiu que els alumnes treballin en l'aprofundiment i l'aplicació pràctica dels coneixements teòrics prèviament adquirits, i fomentar així el desenvolupament de les diverses competències, bàsiques, transversals i específiques, que es van fixar a la memòria de verificació del títol.

La Comissió Promotora del Màster, en el procés d'alteracions, va reajustar les competències i els descriptors de les matèries que configuren el pla d'estudis atenent els requeriments que l'AQU havia formulat en el primer informe emès. Aquest reajustament responia a l'objectiu de diferenciar clarament els continguts i les competències del màster amb les dels graus que hi donaven accés. En aquest sentit, el contingut substantiu de cadascuna de les matèries del màster va ser redissenyat partint de diferents casos pràctics que constitueixen la base i el punt de partida de la matèria, amb l'objectiu de potenciar l'aplicació pràctica d'aquests continguts i elevar el nivell acadèmic de les matèries ja treballades als graus. La revisió dels plans docents i els informes de seguiment del màster han permès verificar aquesta diferenciació.

→ [Quadre de correspondències de les competències amb les assignatures del màster de Gestoria Administrativa](#)

El **màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Jurídicopenal** és el resultat de la unificació de dos màsters oficials previs sobre criminologia, i no és la progressió de cap estudi de grau previ concret, sinó que pot esdevenir una formació avançada de continuïtat de diferents graus de l'àmbit de les ciències socials i jurídiques com ara dret, sociologia, psicologia i treball i educació social. Malgrat que la denominació inclogui el terme *criminologia*, aquesta disciplina està acompanyada per uns altres dos conceptes, política criminal i sociologia jurídica. Això té com a

pressupòsit una aproximació a la realitat de la delinqüència a través de les causes, els factors, la prevenció, les mesures per oposar-s'hi i l'anàlisi crítica de l'entorn sociopolític en què aquests processos tenen lloc. Per aquesta raó, els alumnes no veuen el màster com una prolongació dels seus estudis, sinó com una nova etapa de creixement intel·lectual i científic.

El **màster de Criminologia, Política Criminal, i Sociologia Juridicopenal** té dues branques, una de politicocriminal i una altra de sociologia juridicopenal. Ambdues corresponen, en essència, als màsters precedents i refosos en aquest. Al capdavant d'aquestes dues línies hi figuren sengles coordinadors. Aquesta dualitat no suposa una divisió total, sinó que, per als alumnes que hi estiguin interessats, es poden cursar ambdues especialitats, de manera que les assignatures obligatòries de la branca no seguida esdevenen optatives de la seva branca, si l'alumne ho vol.

En conseqüència, les competències, coherents amb el MECES, no són una extensió de les de cap grau previ. Les competències, validades en el procés de verificació, cerquen l'abordatge científic de problemes socials de fons. Amb aquesta finalitat, des d'una perspectiva problemàtica i socràtica, no tancada en fórmules escolàstiques, l'objectiu és oferir solucions interdisciplinàries, ja siguin en el camp de la recerca o en el terreny de la implementació de polítiques públiques relacionades amb el delictes en totes les fases d'anàlisi del fenomen. El perfil de competències de les titulacions s'ha mostrat consistent una vegada ha estat posat en pràctica.

→ [Quadre de correspondències de les competències amb les assignatures del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal \(fer enllaç intern amb la taula\)](#)

Pel que fa a les recomanacions de l'informe de verificació emès per AQU, la revisió dels **resultats d'aprenentatge** s'ha anat realitzant a partir de l'adequació dels plans docents de les assignatures del màster. Atès que la modificació dels resultats d'aprenentatge en les matèries obligatòries suposa un procés de modificació externa, es va considerar més oportú començar per realitzar la revisió i actualització dels resultats d'aprenentatge a partir del reajustament dels plans docents. Aquests són documents en els quals es concreta l'oferta docent prevista i planificada, entre d'altres elements, "d'acord amb la memòria de l'ensenyament corresponent". I entre els seus components bàsics, tot pla docent ha d'explicitar les competències que s'han de assolir i els concrets objectius d'aprenentatge de l'assignatura a la qual vingui referida (arts. 2 i 3 de la Normativa reguladora dels Plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges, aprovada per Consell de Govern de la Universitat de Barcelona en data 8 de maig de 2012 i completada per la Guia Complementària de maig de 2016). Per tant, cada assignatura conté en el seu pla docent les competències que li són assignades i els objectius que pretén aconseguir. I en aquest sentit, s'ha ajustat el contingut dels objectius dels plans docents per tal que siguin avaluable i mesurable i que tinguin correlació amb les competències. El coordinador de l'assignatura és el responsable de redactar el pla docent i, en conseqüència, d'establir els objectius en

correspondència amb les competències i resultats d'aprenentatge definits en cadascuna de les matèries. Des de la coordinació del màster i amb el suport de l'Escola de Postgrau es revisen anualment els plans docents dels màsters que posteriorment són aprovats per la Comissió Acadèmica de Centre.

→ [Plans Docents](#)

En relació a l'assignatura de **“Multiculturalitat i Democràcia”**, es considera que el seu contingut és coherent i adequat amb el títol. Es tracta d'una assignatura optativa de tres crèdits i que s'emmarca dins de la matèria de Sociologia Jurídicopenal II. Tal i com s'ha comentat en l'autoinforme, el màster de Criminologia, Política Criminal, i Sociologia Jurídicopenal es caracteritza pel seu enfocament multidisciplinar. Això comporta poder oferir als estudiants, tots aquells continguts i plantejaments teòrics que li permetin construir coneixement sobre la Criminologia des de diferents corrents i disciplines per tal que puguin emetre judicis davant de problemes o noves situacions. Per tant, considerem que és enriquidor que el pla d'estudis del màster integri i ofereixi assignatures que aportin diferents punts de vista de la mateixa disciplina. L'assignatura de **“Multiculturalitat i Democràcia”** s'emmarca dins de la corrent de la Criminologia Crítica, i en aquest sentit, aporta l'imprescindible marc de referència historiogràfica per tal de situar el processos de colonització desvetllant així el seu caràcter bèl·lic en les empreses punitives desenvolupades especialment al àmbit de l'Amèrica llatina.

El plantejament de l'assignatura es correspon amb les competències que té assignades:

CB8.- Que los estudiantes sean capaces de integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios a partir de una información que, siendo incompleta o limitada, incluya reflexiones sobre las responsabilidades sociales y éticas vinculadas a la aplicación de sus conocimientos y juicios

CB10.- Que los estudiantes posean las habilidades de aprendizaje que les permitan continuar estudiando de un modo que habrá de ser en gran medida autodirigido o autónomo.

CG3.- Capacidad de desarrollar habilidades interpersonales y de empatía para desentrañar y solventar conflictos de carácter social y de convivencia

CE6.- Capacidad de identificar y analizar los distintos planteamientos sociohistóricos y epistemológicos de los problemas sociales y penales

CE7.- Capacidad de distinguir la existencia de los diversos órdenes normativos (jurídicos, religiosos, éticos y sociales)

Les dades sobre la matrícula, i els resultats acadèmics i de satisfacció de l'assignatura també avalen la pertinença d'aquesta assignatura al pla d'estudis del màster.

Per una banda, els resultats acadèmics de l'assignatura en els anteriors cursos són positius, les seves taxes de rendiment són superiors al 88%. Per altra banda, els estudiants que han respost a l'enquesta de satisfacció manifesten que estan altament satisfets amb el desenvolupament de l'assignatura.

CURS	SEM	MH	EX	NOT	APROVAT	SUSPES	No presentats	Total matriculat	Taxa de rendiment
2014	1r	0	5	4	7	0	1	17	94,12
2014	2n	0	6	7	5	0	0	18	100,00
2015	1r	0	4	4	0	0	1	9	88,89
2016	1r	-	-	-	-	-	-	12	-

	% respostes	Satisfacció general	Continguts actualitzats	Satisfacció amb les activitats formatives	Activitats d'avaluació adequades	Proporció de la càrrega de feina	Material d'estudi
2014/15	26,67	9,75	9,75	9,75	9,75	9,75	9,75

Font: Dades elaborades pel centre.

(1) En general, estic satisfet/a amb l'assignatura; (2) Els continguts que s'hi han tractat estan actualitzats; (3) Les activitats formatives (classes magistrals, exercicis, seminaris, etc.) m'han resultat adequades per aprofitar l'assignatura; (4) Les activitats d'avaluació m'han semblat adequades per valorar el meu aprenentatge; (5) Hi ha hagut correspondència entre la feina exigida i el nombre de crèdits de l'assignatura; (6) El material d'estudi i de consulta proposat m'ha estat útil per a l'aprenentatge;

3.1.2. El pla d'estudis i l'estructura del currículum són coherents amb el perfil de competències i els objectius de la titulació

Els plans d'estudi i les estructures del currículum dels dos màsters són coherents amb el perfil de competències i els objectius de la titulació, tal com s'indica en els informes d'avaluació de la verificació dels dos títols oficials de màsters emesos per l'AQU l'any 2012. Les Comissions Promotores responsables de l'elaboració de les memòries de verificació van treballar per aconseguir aquest objectiu.

Tot i això, des de l'esmentat procés de verificació s'ha continuat treballant en la millora i l'ajustament de l'estructura del currículum al perfil de competències i als objectius de la titulació mitjançant dues vies. D'una banda, els informes anuals de seguiment ens han permès fer-ne una avaluació periòdica del desenvolupament i establir, quan s'ha considerat adient, un pla de millores, puntual i progressiu. I d'altra banda, mitjançant l'adaptació i la coherència dels plans docents de les assignatures dels màsters amb el perfil competencial que han de tenir els titulats.

Així, per exemple, en el cas de l'assignatura Activitat Transversal Final del màster de Gestoria Administrativa, l'informe d'avaluació de l'AQU de la sol·licitud de verificació

de la titulació, emès el juliol de 2013, recomanava, com a millora, augmentar-ne la coherència per garantir que els continguts fossin efectivament transversals i no una agrupació d'aquells que no havien tingut cabuda en cap altra matèria del pla d'estudis. En aquest sentit, l'assignatura s'estructura a través de diversos supòsits pràctics en els quals s'analitza una mateixa qüestió des de diverses disciplines.

El web de Gestió de la Qualitat de la Facultat de Dret disposa d'un apartat específic en què es publiquen els processos de verificació de les titulacions, tal com queda regulat en el [PEQ 020 sobre la Gestió dels processos en el Marc VSMA](#). En aquest espai s'hi poden trobar totes les memòries verificades i les resolucions de verificació positiva emeses pel Consell d'Universitats, així com els informes de seguiment de les titulacions.

→ [Informació pública de les memòries i les resolucions de verificació de les titulacions de la Facultat de Dret.](#)

3.1.3. Els estudiants admesos tenen el perfil d'ingrés adequat per a la titulació i el nombre és coherent amb el de places ofertes.

El nombre d'estudiants matriculats als dos màsters és coherent amb les places ofertes establertes en la memòria de verificació.

La progressió del nombre d'estudiants en la matriculació al **màster de Gestoria Administrativa** es considera molt satisfactòria, i s'ajusta considerablement al nombre de places ofertes. En concret, cada curs s'han ofert 30 places i el nombre d'estudiants de nou accés ha estat de 16 el primer curs (2013-2014), 29 alumnes el curs 2014-2015, i 26 alumnes el curs 2015-2016.

En el primer curs podem observar un petit desajust amb el nombre de matriculats, que va estar condicionat per la manca de temps per fer-ne una difusió adequada un cop rebuda la confirmació de la verificació de la titulació el 8 de juliol de 2013.

En el cas del **màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal**, l'evolució de la matriculació també es considera positiva. Cal recordar que el màster és de 90 crèdits, i que per tant té una programació temporal d'un curs i mig. Això justifica la diferència entre les dades de matriculació de nou ingrés amb el total de matriculats. També podem observar un petit desajust entre el nombre de places ofertes i el nombre d'estudiants de nou ingrés. La fusió de dos màsters en un va fer que la previsió de places de nou ingrés fos una mica més elevada que la demanda real. Tot i això, es pot observar que el nombre de matriculats al màster sí que s'ajusta, i fins i tot supera, les 60 places previstes.

Taula E1.1. Evolució nou ingrés, matriculats i titulats

		Curs acadèmic			
		2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Màster de Gestoria Administrativa	Places ofertes	30	30	30	30
	Nombre d'estudiants de nou accés	16	29	26*	28*
	Nombre d'estudiants	16	35	36*	38*
Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal	Places ofertes	60	60	60	60
	Nombre d'estudiants de nou accés	41	38	30*	29*
	Nombre d'estudiants	41	69	79*	63*

Font: Planificació Acadèmicodocent de la UB

*Dades elaborades pel Centre.

El perfil d'ingrés dels estudiants que figura a les memòries de verificació de les titulacions està ben delimitat, i per tant facilita la valoració de l'adequació del perfil d'estudiants a la titulació. D'altra banda, el fet de poder determinar els requisits d'accés i els criteris de selecció de la titulació facilita també valorar de forma objectiva si el perfil d'estudiants real s'ajusta als requeriments preestablerts per cadascuna de les titulacions. En aquest sentit, el perfil d'ingrés dels estudiants del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal i del màster de Gestoria Administrativa s'ajusta al que es va establir per a les titulacions.

Des de la Facultat es difonen els perfils d'ingrés de cadascun dels màsters a través de diferents accions. Per una banda, en el marc del Fòrum d'Ocupació i Postgraus se celebra una sessió informativa sobre l'oferta de màsters i postgraus de la Facultat, en què es descriu l'especificitat de cada màster. Per altra banda, en el web de cada titulació es publica tant el perfil d'ingrés dels estudiants com els requisits d'accés i els criteris de selecció.

- [Perfil i requisits d'accés al màster de Gestoria Administrativa](#)
- [Criteris de selecció al màster de Gestoria Administrativa](#)
- [Perfil i requisits d'accés al màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal](#)
- [Criteris de selecció al màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal](#)
- [Fòrum d'Ocupació i Postgraus](#)

El **màster de Gestoria Administrativa** és un títol amb una orientació eminentment professionalitzadora, que culmina amb el reconeixement del Consell de Col·legis Oficials de Gestors Administratius de Catalunya com una via d'accés directa a la professió de gestor administratiu. Aquesta circumstància va determinar la necessitat d'ajustar les titulacions d'accés al màster amb les acceptades pel Consell per accedir a la professió de gestor administratiu, i s'hi va establir el llistat següent: llicenciatura i grau de Dret, Administració i Direcció d'Empreses, Economia, Ciències Polítiques i de l'Administració, Sociologia, Gestió i Administració Pública i Relacions Laborals, així

com les diplomatures d'Empresarials, Gestió i Administració Pública i Relacions Laborals.

Si analitzem les dades de què disposem, el nombre d'alumnes procedents de cadascuna d'aquestes titulacions ha anat variant d'un any a un altre, amb la qual cosa és difícil determinar la preferència d'uns graduats concrets envers el màster de Gestoria Administrativa. Tot i això, si agafem les dades del darrer curs acadèmic finalitzat, el 75 % dels alumnes procedeixen dels graus de Dret, d'Administració i Direcció d'Empreses i Gestió i Administració Pública en una proporció força equilibrada (26,92 %, 23,08 % i 26,92 %, respectivament). També el grau de Relacions Laborals apareix, el curs 2014-2015, com una titulació amb un important nombre d'alumnes matriculats al màster (31,03 %). Es pot observar també que al voltant del 50 % d'estudiants procedeixen d'estudis cursats a la Universitat de Barcelona.²

Taula E1.2 Procedència dels estudiants del màster de Gestoria Administrativa

	2013/14		2014/15		2015/16	
	N	%	N	%	N	%
Estudiants que provenen de la mateixa Universitat de B.	10	66,67	18	60,00	13	50,00
Estudiants que provenen d'altres universitats del sistema universitari català	2	13,33	6	20,00	4	15,38
Estudiants que provenen d'altres universitats de l'Estat	1	6,67	3	10,00	2	7,69
Estudiants que provenen d'universitats estrangeres	0	0,00	3	10,00	4	15,38
No consta	2	13,33	0	0,00	3	11,54
Total	15	100	30	100	26	100

Font: Dades elaborades pel Centre.

^{2 2} a) Titulaciones oficiales de acceso

Accederán al máster con aplicación de la norma que regula el acceso a los estudios oficiales de máster (artículo 16 del Real Decreto 1393/2007, de 29 de octubre, por el que se establece la ordenación de las enseñanzas universitarias oficiales [modificado por el Real Decreto 861/2010, de 2 de julio]) aquellos estudiantes que dispongan de un título o su equivalente en: Grado de Derecho Grado de Administración y dirección de empresas Grado de Sociología Grado de Economía Grado de Ciencias Políticas y de la Administración Grado de Gestión y Administración Pública Grado de Relaciones Laborales Licenciatura de Derecho Licenciatura de Administración y dirección de empresas Licenciatura de Sociología Licenciatura de Economía Licenciatura de Ciencias Políticas y de la Administración Diplomatura de Gestión y Administración Pública Diplomatura de Relaciones Laborales

b) Requisitos de admisión y criterios de selección

Se realizará un proceso selectivo de candidatos atendiendo a los siguientes criterios:

- Expediente académico de la titulación de acceso (se ponderará en un 60%).
- Carta de motivación: los candidatos deberán adjuntar a su solicitud un escrito elaborado en el cual se expliquen los motivos por los que se desea acceder al máster (se ponderará en un 20%).

Currículum Vitae. Los candidatos deberán adjuntar a la solicitud vitae donde se exponga su trayectoria académica y profesional (se ponderará en un 20%). Se valorarán favorablemente los siguientes aspectos: Experiencia profesional, y Formación complementaria vinculada a la temática del máster

Taula E1.3 Titulacions d'accés dels estudiants del màster de Gestoria Administrativa

	2013/14		2014/15		2015/16	
	N	%	N	%	N	%
Dret	3	18,75	1	3,45	7	26,92
Ciències Polítiques	2	12,5	2	6,90	0	0,00
GAP	5	31,25	6	20,69	7	26,92
RL	2	12,5	9	31,03	1	3,85
Economia	1	6,25	2	6,90	1	3,85
Administració i Direcció d'Empreses			7	24,14	6	23,08
Ciències Empresarials			1	3,45	2	7,69
Ciències Ambientals			1	3,45	0	0,00
Estadística					1	3,85
No consta	3	18,75			1	3,85
	16	100	29	100	26	100

Font: Dades elaborades pel Centre.

El perfil heterogeni de les titulacions d'accés al **màster de Gestoria Administrativa** va requerir l'establiment de determinats complements formatius en funció de la titulació de procedència. És la Comissió de Coordinació del Màster la que, una vegada analitzat l'expedient acadèmic de l'alumne i el pla d'estudis cursat, determina el complement formatiu que, en el seu cas, ha de realitzar l'alumne. L'anàlisi detallada del pla d'estudis cursat és fonamental a l'hora de determinar els complements formatius a realitzar, atès que hi ha divergències importants en les assignatures que conformen els plans d'estudis d'una o altra universitat o, fins i tot, segons el període temporal en què s'ha cursat la titulació, o si aquesta titulació ha estat sotmesa a alguna modificació (el cas, per exemple, del grau de Gestió i Administració Pública de la Universitat de Barcelona). Tal com s'ha posat de manifest a les memòries de seguiment presentades, la implantació dels complements formatius ha estat complexa en atenció al solapament temporal del complement i les assignatures per a les quals cal aquest complement formatiu. A fi d'articular d'una manera coherent i progressiva la docència dels complements formatius, a partir del curs 2015-2016 es va optar per posar en marxa el complement formatiu més necessari atesa la dificultat i l'especialitat de la matèria: el complement de Dret Privat, amb una docència semipresencial. Per a això, es van preparar uns materials i un campus virtual que es van posar a disposició dels alumnes a principis del mes de setembre, un mes abans de l'inici de les classes ordinàries. Al mateix temps, s'estableix un sistema de tutories presencials i virtuals que permeten a l'alumne avançar en l'estudi individualitzat de la matèria, resoldre dubtes i adquirir els coneixements bàsics per fer front a les assignatures del màster. L'experiència del curs passat ha estat molt satisfactòria i, segons converses amb els implicats, ha estat valorada positivament tant pels alumnes com pels professors que imparteixen assignatures de la matèria Dret Privat.

Taula E1.4. Complementos formatius del màster de Gestoria Administrativa

	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Alumnes titulats que han cursat complementos formatius	0	7	3
Mitjana de crèdits en complementos formatius dels que n'han cursat	0	6	6

Font: Dades elaborades pel Centre

Taula E1.4. bis. Dades estudiants que cursen complementos formatius

COMPLEMENTOS FORMATIUS CURS 2015-2016		
NOM ALUMNE	TITULACIÓ DE PROCEDÈNCIA	COMPLEMENT FORMATIU
HERMIDA GARCIA, Emilio	GAP	Introducció al Dret Privat
LÓPEZ ALTÉS, Maria Luisa	ADE	Introducció al Dret Privat
MARIN GALISTEO, Dolores	GAP	Introducció al Dret Privat
MARTINEZ GONZALEZ, Alba	ADE	Introducció al Dret Privat
MOLINA CAZORLA, M ^a Angeles	GAP	Introducció al Dret Privat
SEGARRA FARNOS, Guifre	ADE	Introducció al Dret Privat
TOCINO ANDORRA, Blanca	ADE	Introducció al Dret Privat

De l'anàlisi de les dades del perfil sociodemogràfic dels estudiants, en podem extreure que en els darrers cursos hi ha hagut un increment exponencial dels homes sobre les dones (en el curs 2013-2014 només eren el 18,75 %, en el curs 2014-2015 el percentatge es va incrementar fins al 55,17 % i en el curs 2015-2016 fins al 76,92 %). Pel que fa a l'edat dels estudiants, la majoria estan entre els 22 i els 27 anys i, dins d'aquesta franja, entre els 22 i els 24 anys (56,25 % el curs 2013-2014, 31,03 % el curs 2014-2015 i el 38,46 % el curs 2015-2016). Aquest aspecte, lligat al fet que més del 50 % dels alumnes que es matriculen al màster de Gestoria Administrativa procedeixen de la nostra Universitat (66,67 % el curs 2013-2014, 60 % el curs 2014-2015 i el 50 % el curs 2015-2016), ens porta a pensar que el màster de Gestoria és una formació de postgrau òptima, que atrau els nostres estudiants al finalitzar els estudis de grau.

Per altra banda, la pràcticament la totalitat dels alumnes tenen nacionalitat espanyola, tot i que en el darrer curs hi ha hagut un lleu increment d'alumnes estrangers (en concret, els alumnes de nacionalitat espanyola han estat el 93,75 % el curs 2013-2014, el 86,21 % el curs 2014-2015 i el 73,08 % el curs 2015-2016). Creiem que aquest escàs interès dels estudiants estrangers és degut al desconeixement i a la falta de regulació de la professió de gestor administratiu que hi ha tant als països del nostre entorn com en els països llatinoamericans.

Pel que fa a la modalitat de matrícula, hi predomina la matrícula a temps complet (68,75 % el curs 2013-2014, 86,21 % el curs 2014-2015). Aquesta dada torna a ser coherent

amb l'edat dels alumnes que es matriculen al màster, alumnes que, com hem vist, són majoritàriament acabats de graduar d'entre 22 i 24 anys.

Taula E1.5. Perfil dels estudiants del màster de Gestoria Administrativa

	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
EDAT	N	%	N	%	N	%
22-24	9	56,25	9	31,03	10	38,46
25-27	3	18,75	8	27,59	3	11,54
28-30	2	12,5	2	6,90	5	19,23
31-35	0	0	3	10,34	5	19,23
Més de 35 anys	2	12,5	7	24,14	3	11,54
Total	16	100	29	100,00	26	100,00
SEXE	N	%	N	%	N	%
Home	3	18,75	16	55,17	20	76,92
Dona	13	81,25	13	44,83	6	23,08
Total	16	100	29	100	26	100,00
NACIONALITAT	N	%	N	%	N	%
Espanyol	15	93,75	25	86,21	19	73,08
Estranger	1	6,25	4	13,79	7	26,92
Total	16	100	29	100,00	26	100,00
MODALITAT DE MATRÍCULA	N	%	N	%	N	%
Temps complet	11	68,75	25	86,21	n.d.	n.d.
Temps parcial	5	31,25	4	13,79	n.d.	n.d.
Total	16	100	29	100	0	0

Font: Dades elaborades pel Centre.

Taula E1.5. Bis. Reconeixement de crèdits del Màster de Gestoria Administrativa

ESTUDIANT	ASSIGNATURA O EXPERIÈNCIA PRÈVIA	ASSIGNATURA RECONEGUDA I NOMBRE DE CRÈDITS	CURS ACADÈMIC
HERRERA RODRIGUEZ, Ingrid	Màster Universitari en Tributació i Assessoria Fiscal (60 crèdits ECTS)	Procediments tributaris (3 crèdits) Tributació de la persona física (3 crèdits) Tributació empresarial (3 crèdits)	2014-2015
BARBERO MATEOS DE LA HIGUERA, José Manuel	Experiència laboral acreditada en recursos humans a la Fundació sanitària Sant Pere Claver	Pràctiques externes (6 crèdits)	2014-2015
PEREZ ALCARAZ, Laura	Experiència laboral acreditada en recursos humans a l'empresa Catalana Occident	Pràctiques externes (6 crèdits)	2014-2015

	Assegurances		
CASTAÑEDA RINCON, German	Experiència laboral acreditada com a assistent jurídic al Consell Superior de la Judicatura de Bogotà	Pràctiques externes (6 crèdits)	2015-2016

Font: Dades elaborades pel Centre.

El perfil d'ingrés dels estudiants del **màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal** és més heterogeni. La interdisciplinarietat que caracteritza els estudis de Criminologia també és palesa en molts aspectes del màster, i el perfil d'ingrés dels estudiants no n'és l'excepció.

Tenint en compte que el màster no es considera cap extensió d'un grau previ concret, es va optar per no limitar l'accés a cap estudiant degudament titulat, i per definir uns criteris de selecció en els quals es donés prioritat als estudiants provinents de les àrees del camp de les ciències socials. Aquesta heterogeneïtat en la procedència dels alumnes resulta enriquidora i es correspon també amb un professorat procedent de diferents disciplines, departaments i facultats. En la pràctica aquesta característica genera una interdisciplinarietat molt profitosa que fomenta l'aprofundiment problemàtic i no escolàstic que es vol obtenir amb aquest màster.

Els criteris de selecció per a l'admissió d'estudiants,³ definits i aprovats en el procés de verificació, s'han mostrat eficients per a la finalitat desitjada, que era elegir els estudiants més motivats i ben formats.

Tot i que queda palesa la varietat tant acadèmica com professional dels estudiants del màster, es pot observar (taula E1.7) que les titulacions prèvies dels estudiants que accedeixen al màster majoritàriament són Dret, Sociologia, Psicologia, Treball Social i Criminologia.

Si bé en l'esmentat informe d'avaluació de la sol·licitud de verificació oficial d'aquesta titulació, emès per l'AQU el juny de 2013, es recomanava, com a proposta de millora, l'establiment com a requisit d'accés al màster —i no com a criteri puntuable de selecció— la condició de llicenciat o graduat de les àrees de ciències socials i jurídiques,

³ La Comisión del Máster valorará la adecuación de las candidaturas a partir de una escala de puntuación de 15 puntos. Se realizará un proceso selectivo de candidatos atendiendo a los siguientes criterios:

- Licenciados y/o graduados de las áreas de las ciencias sociales y jurídicas, humanística y ciencias de la salud. (5 puntos).
- Expediente académico. Solamente se ponderará este criterio cuando el expediente académico del título se haya expedido como máximo durante los últimos cinco años. (3 puntos).
- Currículum Vitae. (3 puntos) Se valorará con especial atención:
 - Experiencia profesional relacionada con la temática del máster
 - Actividades científicas relacionadas con la temática del máster (publicaciones, congresos, seminarios, y jornadas, etc...).
- Conocimiento de inglés o de otros idiomas. (2 puntos).
- Carta de motivación. Los candidatos deberán adjuntar a la solicitud un escrito elaborado en el cual se expliquen los motivos por los que se desea acceder al máster. (2 puntos)

humanístiques i de ciències de la salut, s'ha considerat convenient de mantenir, ja que permet que els estudiants d'altres titulacions puguin accedir-hi en condicions d'igualtat.

Igualment, s'ha de remarcar que en els darrers anys ha anat augmentant el percentatge d'estudiants que provenen de la Universitat de Barcelona (33,33 %). També cal destacar que hi ha un considerable percentatge d'estudiants estrangers (23,33 %), i que per tant provenen d'universitats d'altres països europeus i, molt intensament, de Llatinoamèrica.

Taula E1.6 Procedència dels estudiants de màster del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal

	2013/14		2014/15		2015/16	
	N	%	N	%	N	%
Estudiants que provenen de la Universitat de B.	7	17,07	11	28,21	10	33,33
Estudiants que provenen d'altres universitats del SUC	11	26,83	5	12,82	8	26,67
Estudiants que provenen d'altres universitats de l'Estat	6	14,63	7	17,95	5	16,67
Estudiants que provenen d'universitats estrangeres	15	36,59	16	41,03	7	23,33
No consta	2	4,88	0	0,00	0	0,00
Altres	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Total	41	100	39	100	30	100

Font: Dades elaborades pel centre.

Taula E1.7 Titulacions d'accés dels estudiants del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal

	2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	N	%	N	%	N	%
Dret	20	48,78	22	57,89	9	30,00
Psicologia	7	17,07	2	5,26	6	20,00
Filosofia	2	4,88	0	0,00	0	0,00
Criminologia	5	12,20	3	7,89	3	10,00
Treball Social	2	4,88	4	10,53	1	3,33
Mestre	1	2,44	0	0,00	0	0,00
Sociologia	2	4,88	4	10,53	7	23,33
Antropologia			1	2,63	1	3,33
Educació Social			1	2,63	0	0,00
Ciència Política			1	2,63	1	3,33
Periodisme					1	3,33
No consta	2	4,88	0	0,00	1	3,33
Total	41	100	38	100	30	100,00

Font: Dades elaborades pel Centre.

El perfil dels estudiants del màster és generalment d'homes menors de 27 anys i de nacionalitat espanyola, i que es matriculen al màster a temps complet. En aquest darrer curs hi ha hagut un increment dels estudiants homes, i han disminuït els estudiants estrangers.

La decisió de no programar complements formatius en el màster va estar condicionada per la dificultat a desplegar-los a causa de la gran diversitat d'estudis de procedència. L'experiència sobre l'execució dels complements formatius en l'anterior edició dels màsters tampoc no va donar resultats gaire satisfactoris. En aquest sentit, els complements formatius han estat substituïts per tutories i materials addicionals per a aquells estudiants que poguessin tenir dificultats en el seguiment d'algunes de les assignatures obligatòries.

Taula E1.8 Perfil dels estudiants del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal

	2013/14		2014/15		2015/16	
	N	%	N	%	N	%
EDAT						
22-24	11	26,83	13	34,21	13	43,33
25-27	14	34,15	12	31,58	9	30,00
28-30	2	4,88	7	18,42	2	6,67
31-35	5	12,20	2	5,26	3	10,00
Més de 35 anys	9	21,95	4	10,53	3	10,00
Total	41	100	38	100	30	100,00
SEXE						
Home	18	43,9	13	34,21	22	73,33
Dona	23	56,1	25	65,79	8	26,67
Total	41	100	38	100	30	100,00
NACIONALITAT						
Espanyola	25	60,98	26	68,42	23	76,67
Estrangera	16	39,02	12	31,58	7	23,33
Total	41	100	38	100,00	30	100,00
MODALITAT DE MATRÍCULA						
Temps complet	27	65,85	38	100,00	n.d.	n.d.
Temps parcial	14	34,15	0	0,00	n.d.	n.d.
Total	41	100	38	100	0	0

Font: Dades elaborades pel Centre.

Taula E1.8. Bis. Reconeixement de crèdits del Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal

ESTUDIANT	ASSIGNATURA O EXPERIÈNCIA PRÈVIA	ASSIGNATURA RECONEGUDA I NOMBRE DE CRÈDITS	CURS ACADÈMIC
CASTELLVÍ MONTSERRAT, Carles	Màster en Dret Penal i Ciències Penals (Títol propi UPF, 41 crèdits)	Desviació, control i canvi social (3 crèdits) Comunitat, entorn i prevenció (3 crèdits) Avaluació i tractament de delinqüents d'alt risc (3 crèdits)	2013-2014

		Criminologia del desenvolupament vital (3 crèdits)	
GARCIA ORTIZ, Virginia	Postgrau en peritatge psicològic penal forense (títol propi UAB)	Sistema penal estàtic i dinàmic: globalització i perspectives (3 crèdits) Control social i punitiu. Pensament criminològic (3 crèdits) Feminisme i Dret (3 crèdits) Comunitat, entorn i prevenció (3 crèdits)	2013-2014
LAGO GONZÁLEZ, Valentín	Màster en Dret Penal i Ciències Penals (Títol propi UPF, 41 crèdits)	Desviació, control i canvi social (3 crèdits) Comunitat, entorn i prevenció (3 crèdits) Avaluació i tractament de delinqüents d'alt risc (3 crèdits) Criminologia del desenvolupament vital (3 crèdits)	2013-2014
MATEOS BUSTAMANTE, José	Màster en Dret Penal i Ciències Penals (Títol propi UPF, 41 crèdits)	Desviació, control i canvi social (3 crèdits) Comunitat, entorn i prevenció (3 crèdits) Avaluació i tractament de delinqüents d'alt risc (3 crèdits) Criminologia del desenvolupament vital (3 crèdits)	2013-2014
PÉREZ PASCUAL, Axel	Màster en Dret Penal i Ciències Penals (Títol propi UPF, 41 crèdits)	Desviació, control i canvi social (3 crèdits) Comunitat, entorn i prevenció (3 crèdits) Avaluació i tractament de delinqüents d'alt risc (3 crèdits) Criminologia del desenvolupament vital (3 crèdits)	2013-2014
PUIG FUSTÉ, Eulàlia Maria	Màster en Dret Penal i Ciències Penals (Títol propi UPF, 41 crèdits)	Desviació, control i canvi social (3 crèdits) Comunitat, entorn i prevenció (3 crèdits) Avaluació i tractament de delinqüents d'alt risc (3 crèdits) Criminologia del desenvolupament vital (3 crèdits)	2013-2014

Font: Dades elaborades pel Centre.

El Sistema de Garantia Intern de la Qualitat de la Facultat disposa de dos procediments específics que regulen els processos relacionats amb el perfil d'accés, la captació, la selecció i la matriculació dels estudiants: PEQ 040 pel que fa al màster. Per altra banda, l'anàlisi de l'evolució de la matriculació i dels perfils d'ingrés també queda reflectida anualment en els informes de seguiment de la titulació. També cal destacar que la Facultat publica anualment la *Memòria acadèmica i indicadors de qualitat* en què es recull l'anàlisi dels perfils d'ingrés dels estudiants de màster i grau.

- [PEQ_040 «Definició del perfil d'ingrés, admissió, selecció i matriculació dels estudiants de màster»](#)
- [Memòria Acadèmica i Indicadors de Qualitat \[Perfil d'accés\]](#)
- [Informes de seguiment dels màsters](#)

3.1.4. La titulació disposa d'uns mecanismes de coordinació docent adequats

Una Facultat que ofereix una àmplia gamma de titulacions oficials, quant a graus i màsters, i pròpies (més de 60), i que hi implica gairebé quatre-cents professors en la docència, ha de comptar necessàriament, des d'una perspectiva institucional, amb mecanismes de coordinació acadèmica i docent eficaços i eficients per tal de garantir la qualitat del projecte docent del Centre i, sobretot, del programa formatiu unitari que determina cadascuna d'aquestes titulacions. Tots els mecanismes tenen com a objectiu principal incrementar l'eficàcia i assegurar la qualitat de l'acció docent.

Els mecanismes establerts pretenen que la coordinació acadèmica i docent funcioni en els diferents àmbits: *a)* intern de cada titulació; *b)* horitzontal: entre les diverses titulacions del mateix nivell (entre tots els graus i entre els màsters); *c)* vertical: entre les titulacions i els òrgans de govern superiors i inferiors; *d)* funcional: vinculant, per a la matèria academicodocent, els diferents òrgans de govern i les unitats i serveis d'administració.

La regulació estatutària i reglamentària dels diferents òrgans acadèmics ordinaris que intervenen en la coordinació docent es pot consultar a:

- [Estatut UB](#)
- [Reglament de la Facultat de Dret](#)

L'estructura orgànica de la Facultat possibilita la coordinació docent, directament o indirectament.

La **Junta de Facultat**, com a màxim òrgan de govern i decisió de la Facultat, pot exercir una certa funció de coordinació, també academicodocent, entre els diferents sectors que conformen la Facultat i afavorir el diàleg institucional entre els òrgans de govern en virtut del càrrec (equip de govern, caps d'estudis, directors de departaments), professors electes, representació del PAS i estudiants electes. Especialment pel que fa als estudiants, esdevenen interlocutors privilegiats i legítims del conjunt d'estudiants del

Centre quan el govern de la Facultat ha de coordinar determinades accions de contingut academicodocent. En d'altres ocasions, els interlocutors són els estudiants membres dels consells d'estudis o de les comissions de coordinació dels màsters.

- [Convocatòries i actes de la Junta de Facultat](#)
- [Campus Virtual Junta \(convocatòries, documents i actes\)](#)

L'Equip de Govern de la Facultat. Més enllà de les atribucions reconegudes a l'Equip de Govern de la Facultat per l'Estatut UB i el Reglament de la Facultat, en la pràctica aquest òrgan col·legiat també exerceix importants i gens negligibles funcions de coordinació academicodocent. Això és així perquè la composició de l'equip va més enllà del mínim que estableix l'Estatut de la UB i és transversal. Formen part de l'Equip de Govern el degà, els vicedegans, els adjunts als vicedegans, la directora de l'Escola de Postgrau, el secretari de la Facultat i l'administradora de Centre. Aquesta composició permet un diàleg i una coordinació eficaços entre el govern de la Facultat i les àrees i serveis que depenen de l'Administració de Centre (en matèria academicodocent: SED, OAG, punts d'informació, departaments), entre el govern de la Facultat, l'administració i tot l'àmbit de màsters i postgraus, i també, en fi, entre els diferents vicedegans i entre cada vicedegant amb el Deganat.

Per altra banda, d'acord amb el que estableix el Reglament de la Facultat, hi ha un seguit d'òrgans col·legiats que exerceixen funcions delegades de la Junta: les comissions delegades (art. 18 Reglament de la Facultat), entre les quals destaquen, precisament per la tasca de coordinació que poden desenvolupar, la Comissió Acadèmica i la Comissió de Pràctiques.

Comissió Acadèmica de Centre (CAC). La Comissió Acadèmica de Centre està prevista a l'article 18.1.a) i regulada a l'article 19 del Reglament de la Facultat. Pot funcionar com a comissió acadèmica plenària i com a comissió acadèmica permanent, en funció del contingut dels assumptes que s'hi hagin de tractar. És una comissió fonamental en la mesura que té atribuïdes les funcions de debatre, resoldre i aprovar, en única o darrera instància, segons els casos, la major part dels temes academicodocents de graus i màsters de la Facultat, inclosa la normativa, la qual cosa permet donar un abast unitari a la tasca de coordinació del projecte docent de la Facultat.

Precisament per facilitar la tasca de coordinació acadèmica i docent del Centre, componen la Comissió Acadèmica Plenària, a més del degà –que la presideix–, de la Secretària de la Facultat i de les vicedeganes de Relacions Institucionals (responsable de la coordinació de les pràctiques curriculars i extracurriculars) i d'Afers Acadèmics, tots els caps d'estudis, tots els coordinadors de màsters oficials, tots els directors de departament i, segons la reforma aprovada per la Junta de Facultat al desembre de 2015, també els coordinadors de les seccions departamentals que els integren, a més d'una representació del professorat, de l'alumnat i del PAS –incloent-hi la cap de Secretaria i l'administradora de Centre. Si bé aquesta àmplia composició la pot presentar com un òrgan poc àgil, té l'avantatge de ser molt representativa i, per tant, garanteix que en les

decisiones que es prenguin hi hagin participat tots els sectors implicats en l'oferta i el projecte docent de la Facultat.

La Comissió Acadèmica Permanent té una composició més reduïda, i a més del degà, la vicedegana acadèmica, la secretària de la Facultat i l'administradora de Centre, en formen part tots els caps d'estudis i tots els coordinadors de màsters oficials, una representació dels departaments, una representació dels estudiants i un membre del personal d'administració i serveis vinculat a la gestió acadèmica del Centre.

En ambdós casos, com a plenària i com a permanent, aquesta composició garanteix una coordinació i una participació de tots els càrrecs amb responsabilitat acadèmica i docent, i també de l'equip deganal de la Facultat. Tota la documentació és publicada amb anticipació en un campus virtual d'accés restringit. Els acords es publiquen al web de la Facultat i són de lliure accés a tots els membres de la Facultat.

→ [Convocatòries i actes CAC](#)

→ [Campus Virtual CAC \(convocatòries, documents i actes\)](#)

Comissió de Pràctiques. Està prevista a l'article 18.1i) i desenvolupada a l'article 27 del Reglament de la Facultat de Dret. Està composta pel degà, la vicedegana acadèmica i institucional –que és l'encarregada de l'organització de les pràctiques–, els caps d'estudis i els coordinadors de pràctiques de cadascun dels ensenyaments dels graus, els coordinadors dels màsters universitaris adscrits al Centre i els coordinadors de pràctiques de cadascun d'aquests màsters universitaris, el coordinador de pràctiques no curriculars del Centre, la cap de SED, l'administradora del Centre i dos representants dels estudiants, que són designats pels representants dels estudiants a la Junta de Facultat procurant que hi hagi representació, sempre que sigui possible, dels estudiants de màsters universitaris. Entre les funcions de la Comissió de Pràctiques destaquen les d'acordar la proposta de catàleg de pràctiques curriculars i traslladar-la a la Comissió Acadèmica per a l'aprovació, establir criteris de coordinació entre les pràctiques dels diferents ensenyaments i conèixer i informar sobre la proposta de nomenament dels coordinadors de pràctiques dels ensenyaments i dels màsters universitaris.

→ [Convocatòria Comissió de Pràctiques](#)

La conferència de directors i secretaris de departaments adscrits. Si bé aquest és un mecanisme no reconegut explícitament en l'Estatut de la UB ni en el Reglament de la Facultat, que només al·ludeix, a l'article 41.3, a la convocatòria per part del degà dels directors dels departaments adscrits i dels coordinadors de les seccions i de les àrees per tal discutir, assessorar, proposar i informar sobre qualsevol matèria d'interès per al funcionament de la Facultat, s'ha institucionalitzat. Es reuneix, a instància del degà, amb una periodicitat trimestral. Es convoca els directors i els secretaris de departaments adscrits i hi ha representades totes les àrees departamentals. En la pràctica, s'ha mostrat com una de les iniciatives més eficaces per a la coordinació institucional i també academicodocent. En aquestes reunions, el degà planteja per al debat i el diàleg temes

importants, alguns dels quals posteriorment seran adoptats i aprovats pels òrgans corresponents. És, també, un mitjà eficaç perquè la informació important circuli i arribi a tot el professorat.

Finalment, des de la perspectiva institucional, aquesta conferència esdevé un òrgan que facilita una notable tasca de coordinació en les titulacions, els **departaments**, i en especial pel que fa a l'elaboració dels plans docents i a l'assignació docent. Els departaments es defineixen legalment, com a «unitats de docència i recerca encarregades de coordinar els ensenyaments d'un o de diversos àmbits del coneixement en un o diversos centres, d'acord amb la programació docent de la Universitat» (art. 9 de la LOU, i en termes idèntics també l'art. 26.1 de l'Estatut de la UB). Dins dels departaments, el Consell de Departament és una peça clau en la coordinació docent i acadèmica, si més no dins l'àmbit de la docència que un departament té encarregada. Aquesta coordinació s'expressa sobretot en dos moments o accions: en l'elaboració i aprovació del pla docent i en l'aprovació de l'assignació del professorat.

- **Pla docent.** La *Guia complementària a la normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges*, aprovada en data 8 de maig de 2012, i aprovada per l'Annex que adopta la Comissió Acadèmica del Consell de Govern UB, el maig 2016, defineix el pla docent com «el document rector o full de ruta de la docència» i li reconeix una doble utilitat: «a) No és solament una reflexió sobre el disseny docent, les activitats d'aprenentatge, la metodologia, el sistema d'avaluació, etc., sinó que també incentiva la coordinació per aconseguir els objectius de la titulació i afavorir l'aprenentatge de l'alumnat. I b) Fa saber a l'alumnat què s'espera que aprengui, sota quines condicions, i com serà avaluat.» I en aquest sentit «el pla docent té, a més, un paper clau en els processos de seguiment necessaris per garantir la qualitat dels estudis universitaris, ja que és una de les eines bàsiques per aconseguir un dels objectius fonamentals del sistema europeu d'educació superior: la comparabilitat i la transparència dels sistemes metodològics i d'avaluació entre diferents universitats i estudis».

Precisament per la importància que tenen, els plans docents de les assignatures de les diferents titulacions, també les que integren el pla d'estudis dels màsters, des de la seva fase d'elaboració i d'aprovació exigeixen un grau important de coordinació. El departament ha de coordinar els membres per tal de consensuar i aprovar un pla docent únic per a cada assignatura. Aquesta unitat, fruit de la coordinació, és indubtable i imprescindible en la concreció del temari de cada assignatura, i en alguns altres aspectes generals; però no forçosament en el sistema d'avaluació, que pot diferir entre els grups (quan hi ha més d'un grup d'una mateixa assignatura). Aquestes diferències també estan sotmeses a l'aprovació del departament, juntament amb la resta del pla docent (temari, bibliografia, metodologia, etc.), que indica les particularitats en els models o criteris d'avaluació de cada grup o professor. Incloure tota aquesta informació en el pla docent permet que els estudiants en tinguin un

coneixement directe i, per tant, que en disposin –ja que és publicada durant el mes de juliol– en el moment de la matriculació. La flexibilitat i la diversitat en les metodologies o criteris d'avaluació permet adaptar-se als diferents perfils que poden tenir els grups: segons si són del torn de matí o de tarda, de docència presencial o semipresencial, de matrícula més o menys nombrosa, amb una presència més o menys important d'estudiants estrangers, etc. Igualment permet al professorat i als departaments introduir elements de prova per millorar els mètodes i els criteris d'avaluació en el context del recent i progressiu establiment de l'EEES i la metodologia d'aprenentatges que el caracteritza. D'altra banda, hi ha departaments en què els membres han optat per acordar un pla docent amb un únic model d'activitats avaluables, prova de síntesi o d'avaluació única.

- **Assignació docent:** Una vegada un departament ha rebut els diferents encàrrecs docents dels consells d'estudis i de les comissions de coordinació de màster, ha de fer l'assignació docent, que consisteix a decidir quin professor impartirà cada assignatura encarregada al departament. Per bé que això es podria fer a partir d'un acte d'autoritat del departament, que acabaria ratificant el consell de departament, el més habitual és pactar, consensuar i, en definitiva, coordinar l'assignació docent tenint-hi en compte moltes variables (com ara els perfils de recerca, les hores PDA, els encàrrecs de gestió, els càrrecs, la llengua de docència, l'experiència del professorat, etc.) i els interessos diversos de cada professor.
 - [Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges \(aprovada per Consell de Govern en data 8 de maig de 2012\)](#)
 - [Guia complementària a la normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges aprovada en data 8 de maig de 2012. Annex aprovat per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern UB, maig 2016](#)
 - [Estatut UB sobre departaments](#)

Aquest panorama orgànic institucional es completa, pel que fa als graus, amb el **Consell d'Estudis** de cadascuna de les titulacions, en els quals s'aproven els horaris de cada curs acadèmic, el calendari d'exàmens, els plans docents i tota la programació academicodocent del curs, i també l'encàrrec docent que és formulat als departaments perquè imparteixin docència i assignin el professorat. L'encàrrec docent de tots els consells d'estudis i comissions de màster és formulat a partir d'una plataforma informàtica pròpia anomenada GED (Gestió d'Encàrrecs Docents) ideada per facilitar la coordinació amb els departaments. Igualment, es duen a terme les **reunions periòdiques de coordinació d'ensenyaments de grau** entre la vicedegana acadèmica, els caps d'estudis i la cap de la Secretaria del Centre per tal de tractar i resoldre temes transversals i comuns a totes les titulacions de grau, impulsar accions comunes o harmonitzar criteris academicodocents i administratius de les titulacions.

Concretament, pel que fa als màsters, la coordinació orgànica la duen a terme la direcció de l'Escola de Postgrau i la Comissió de Coordinació de Màster.

L'Escola de Postgrau va ser creada a l'any 2009 com a òrgan dependent de la Junta de Facultat i sota la supervisió del degà i de l'equip de govern. Li corresponen les atribucions de fomentar, coordinar i gestionar, a més del màsters oficials, totes les activitats de postgrau de la Facultat. La direcció és per nomenament de la Junta de Facultat a proposta del degà, i s'encarrega de dur a terme una tasca important de coordinació d'ensenyaments de màsters. De manera regular convoca i presideix reunions de coordinació de màsters universitaris, a les quals assisteixen els coordinadors de tots els màsters, personal d'administració i serveis de l'Escola de Postgrau i la tècnica de formació. Per bé que cada màster té una especificitat molt marcada, la Facultat creu molt convenient que hi hagi una base comuna per a tots, i que s'estableixin alguns criteris de funcionament i d'ordenació acadèmica per a totes les titulacions, com per exemple l'adopció de la normativa relativa als TFM que va aprovar la Comissió Acadèmica de Centre l'abril de 2013 (i que va modificar al juliol de 2014).

→ [Reglament: Consell de direcció de l'Escola de Postgrau](#)

El coordinador de màster és nomenat per la Junta de Facultat a proposta del degà. Segons les *Normes reguladores dels criteris de programació, verificació i implantació dels estudis de màster universitari i dels seus plans d'estudis*, aprovades pel Consell de Govern de la UB l'octubre de 2012, corresponen al coordinador de màster, entre d'altres, les funcions de vetllar pel desenvolupament correcte dels estudis; formalitzar l'encàrrec docent als departaments, l'encàrrec que hagi aprovat la comissió de coordinació del màster i que tingui el vistiplau de la Comissió Acadèmica del Centre; convocar, com a mínim una vegada cada semestre, la comissió de coordinació per avaluar les deficiències i esmenar-les; a més de participar en el procés de gestió i avaluació de la qualitat d'acord amb els criteris establerts per l'Agència de Polítiques i Qualitat de la UB. En definitiva, constitueix l'òrgan unipersonal en el qual recau la coordinació de la titulació i dels professors que hi estan implicats. La seva tasca de coordinació és d'una importància vital encara que, moltes vegades, es dugui a terme mitjançant mecanismes informals, però no per això poc rellevants.

→ [Normes reguladores dels criteris de programació, verificació i implantació dels estudis de màster universitari i dels seus plans d'estudis](#)

La comissió de coordinació de coordinadors de màsters oficials s'articula mitjançant un mínim de dues reunions anuals que són convocades per la direcció de l'Escola de Postgrau de la Facultat de Dret amb l'objectiu de tractar qüestions o emprendre accions d'interès comú per a tots els màsters universitaris, així com compartir experiències o pràctiques que, amb les adaptacions corresponents, poden ser implementades en un altre estudi. Gràcies a aquestes reunions de coordinadors han sorgit diverses propostes que estan sent implantades en tots els màsters oficials, com ara l'ús de les rúbriques com a instrument d'avaluació dels TFM.

- [Actes reunions de coordinació de l'Escola de Postgrau](#)
- [PEQ 062 «Protocol d'actuacions relacionades amb la coordinació dels màsters universitaris»](#)

Comissió de coordinació de màster. Les esmentades *Normes reguladores dels criteris de programació, verificació i implantació dels estudis de màster universitari* preveuen que cada màster universitari tingui una comissió de coordinació, presidida pel coordinador del màster. També formen part d'aquesta comissió un professor de cada departament que imparteixi un mínim del 20 % de crèdits de docència al màster, un representant dels estudiants elegit per l'alumnat del màster i la cap del SED. De manera similar a un consell d'estudis, però amb una representació estudiantil menor, la comissió proposa l'oferta d'assignatures de cada curs acadèmic a la Comissió Acadèmica del Centre perquè les aprovi, i vetlla per la interrelació entre les matèries i les assignatures del títol; coordina i elabora els horaris, el calendari d'exàmens i els plans docents, que eleva a la Comissió Acadèmica per a l'aprovació; duu a terme l'encàrrec docent que el coordinador formula als diferents departaments amb docència assignada al màster; coordina amb el centre la informació pública del màster, i coordina l'elaboració de l'informe de seguiment anual del màster i l'eleva als òrgans competents del centre perquè l'aprovin.

- [Acta de la Comissió de Coordinació del màster de Gestoria Administrativa](#)
- [Actes de la Comissió de Coordinació del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal](#)
- [Eleccions de representació d'estudiants a la Comissió de coordinació del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal](#)

Més enllà de les eines de coordinació general, cadascun dels màsters objecte d'acreditació disposa d'instruments propis del seu ensenyament, a través dels quals es concreta la coordinació de cada titulació.

En el cas del **màster de Gestoria Administrativa** s'utilitzen diversos mecanismes de coordinació interna amb finalitats diverses.

En primer lloc, el màster disposa d'un Campus Virtual general al qual tenen accés tots els alumnes de la titulació i els seus professors. Aquest espai, gestionat des de la coordinació, s'utilitza per fer comunicacions col·lectives d'aspectes que poden resultar d'interès per a tots els usuaris inscrits – com, per exemple, una conferència o activitat organitzada per algun professor del màster, dins o fora de l'activitat pròpia de la titulació.

- [Campus Virtual d'ús general a tots els estudiants del màster de Gestoria Administrativa](#)

En segon lloc, a l'inici del curs es posa a disposició d'alumnes i professors, a través del Campus Virtual general del màster, el document «Distribució de sessions». Aquest document recull la programació de totes les assignatures del màster, i s'hi indica el

contingut essencial de les diverses sessions, les activitats programades i les proves avaluables que hi ha. D'aquesta manera, alumnes i professors poden tenir un coneixement clar de la programació íntegra del curs des de l'inici, i planificar-ne, en conseqüència, l'activitat docent i d'aprenentatge.

Com a proposta de millora es planteja la possibilitat d'utilitzar l'agenda docent electrònica a fi de poder-hi traslladar les diverses activitats que es duen a terme en el marc de les diferents assignatures i donar, així, una visibilitat global a la planificació del màster.

→ [Document de distribució de sessions del màster de Gestoria Administrativa.](#)

En tercer lloc, des de la coordinació es manté una comunicació fluida amb tots els professors del màster, personalment i telemàticament, a fi d'anar comentant el desenvolupament del curs i detectar-ne problemes i necessitats –per exemple, de formació en competències transversals o en l'aplicació de les rúbriques d'avaluació–. Aquesta comunicació i coordinació és especialment intensa en el marc de les assignatures en què intervenen diversos professors, ja que cal una acurada programació i planificació prèvia i un seguiment proper del desenvolupament de les sessions. Així mateix, es presta especial atenció al professorat que s'incorpora per primera vegada al màster, amb el qual la coordinadora manté una reunió individual amb l'objectiu de resoldre dubtes, explicar el funcionament i dinàmica del curs, així com els espais i documents de coordinació i comunicació entre professors i alumnes.

Per últim, cal destacar que durant el primer any de funcionament del màster es va crear una comissió mixta UB-COGAC formada per tres representants de la Facultat de Dret (vicedegà/na d'Afers Acadèmics, director/a de l'Escola de Postgrau i coordinador/a del màster) i dos membres del COGAC. La funció principal d'aquesta comissió, que es reuneix un cop l'any, és vetllar pel correcte desenvolupament del màster en els termes establerts en el conveni de col·laboració signat entre ambdues institucions i, essencialment, fer una valoració del professorat extern finançat pel COGAC i la seva participació en les assignatures del màster.

→ [Nomenament de la comissió mixta](#)

→ [Actes de la comissió mixta](#)

Respecte dels mecanismes de coordinació que el **màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal** manté amb els docents i amb els estudiants convé delimitar diverses dimensions:

- La coordinació amb els altres professors del màster s'estableix des de diversos canals. D'una banda, a través de les comunicacions que el coordinador del màster estableix amb els docents sobre temes d'organització dels ensenyaments, coordinació dels plans docents, i transmissió de les directrius que es reben i consensuen amb l'Escola de Postgrau de la Facultat per a la bona marxa del curs. Així mateix, el màster ha previst la figura del director científic, el qual manté una

comunicació constant amb els docents per temes relacionats amb la planificació horària, i convocatòria de reunions per tractar les incidències acadèmiques que puguin plantejar-se. A més, el màster compta amb un becari que col·labora activament en aquesta comunicació fluida amb tot l'equip docent, especialment en el seguiment d'horaris i l'actualització del web de la titulació. Especialment estret és el contacte, a més, en els casos de coincidir diversos professors no només en tasques docents sinó en projectes de recerca, tant nacionals com europeus.

També s'han de destacar les reunions de la Comissió de Coordinació del Màster integrada pels doctors Queralt, Rivera, Torrente, la doctora Bolea, i els senyors Chaverra (secretari sense vot) i Taibi (en representació de els estudiants), que representen una posada en comú constant d'aquelles problemàtiques, necessitats de millores i canvis que es van suscitant anualment.

- El contacte, relació i coordinació amb els estudiants es fa per diverses vies. Per una banda, el màster disposa de la figura del tutor, que coincideix amb el coordinador i director científic del màster, i que té la funció d'atendre les consultes dels estudiants en relació amb el funcionament general del màster, i també la funció d'orientar els estudiants en aspectes com l'elecció d'assignatures i itineraris curriculars. Per altra banda, els professors del màster atenen de forma habitual tutories amb els estudiants per al seguiment i l'avaluació dels seus treballs, els suggeriments bibliogràfics, i en general totes les incidències que siguin pertinents de tractar. Aquestes tutories personalitzades tenen, a més, continuïtat amb les de caràcter virtual, que es fan de manera permanent a través del Campus Virtual. Cada assignatura té un Campus Virtual, en què el professor publica la informació bàsica del curs i dirigeix les comunicacions cap al seu grup. D'aquesta manera, el professor coordina tant les activitats de l'aula com les activitats dirigides i/o autònomes dels estudiants. També, en el Campus Virtual, s'utilitzen els fòrums de discussió per a l'intercanvi d'informacions entre professors i estudiants i entre els mateixos estudiants. Molt rellevant és que en aquests fòrums creats *ad hoc*, els alumnes tenen la possibilitat de penjar-hi les seves contribucions escrites en les diferents formes que cada assignatura té previst.
- Igualment es disposa d'un campus virtual gestionat pels coordinadors al que tenen accés tots els professors i estudiants del Màster. Aquest s'utilitza per part dels coordinadors no només com a canal de comunicació permanent sinó també com a mecanisme de coordinació d'activitats acadèmiques que es puguin programar en la docència durant el curs.

→ [Campus virtual d'ús general a tots els estudiants del Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal.](#)
- El seguiment dels treballs de fi de màster constitueix segurament l'exemple més important de la coordinació del procés d'aprenentatge dels estudiants. El

coordinador, el director científic i tot el professorat atenen, amb reunions freqüents i tutories presencials i en línia, les revisions oportunes tant en aspectes metodològics com de contingut, per contribuir a la confecció de treballs de qualitat científica, tal com es pot veure en l'alt rendiment que fins ara s'ha aconseguit mantenir. Aquest punt es desenvolupa més extensament en l'estàndard 6 d'aquest autoinforme.

3.1.5 L'aplicació de les diferents normatives té lloc de manera adequada i té un impacte positiu sobre els resultats de la titulació

Hi ha 4 normatives acadèmiques bàsiques, l'aplicació de les quals s'ha fet de manera adequada i han tingut efectes positius en els resultats de les titulacions.

Normativa de permanència de la Universitat de Barcelona per a estudiants que cursen graus i màsters. Aquesta normativa va introduir la dosi necessària i justa de tensió docent perquè els estudiants fossin més realistes a l'hora de matricular-se dels crèdits que realment podien cursar i aprovar. Això hauria contribuït a reduir la taxa d'abandonament i a incrementar les taxes d'èxit, de rendiment i d'eficiència. A més a més, aquesta normativa obligava a mantenir la coherència de l'itinerari curricular de les titulacions i evitava que es produïssin buits (assignatures pendents de primers cursos arrossegades fins al final) en l'itinerari de l'estudiant. La normativa posava èmfasi en els instruments acadèmics per damunt dels econòmics. No obstant això, amb posterioritat a l'entrada en vigència de la normativa, la crisi econòmica i l'increment dels preus de les taxes universitàries ha incidit —i sovint de manera excessiva, abusiva i dramàtica— en un sentit semblant.

- [Normativa de permanència de la Universitat de Barcelona per a estudiants que cursen graus i màsters universitaris \(Consell de Govern de 8 de maig de 2012; Consell Social de 26 de juliol de 2012 i reformada pel Consell de Govern en setembre de 2016\)](#)
- [Indicadors de resultats acadèmics](#)

Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges de tots els ensenyaments de grau i màster de la Universitat de Barcelona. Aquesta normativa també ha estat important. No només s'han fet plans docents de totes les assignatures —fet minoritari fa només 10 anys—, sinó que aquests plans docents han guanyat progressivament en qualitat i precisió. La combinació de la normativa de plans docents i la seva concreció a les directrius acadèmiques i docents pel que fa als graus de la Facultat de Dret ha conduït a un procés de convergència en la unificació de criteris docents i d'avaluació en una mateixa assignatura, un fet significatiu en una Facultat amb una tradició d'una gran atomització docent. Els plans docents de les assignatures milloren cada curs i són objecte de valoració i d'ajustaments constants, tant per part dels departaments responsables de les assignatures com també dels respectius consells d'estudis o de les comissions de coordinació de màster i de la Comissió Acadèmica, que els valida en última instància.

- [Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges \(aprovada per Consell de Govern en data 8 de maig de 2012\)](#)
- [Guia complementària a la normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges aprovada en data 8 de maig de 2012. Annex aprovat per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern UB, maig 2016](#)

Directrius acadèmiques i docents per als graus de la Facultat de Dret. Normativa que actualitza el protocol academicodocent adoptat a l'any 2009 i successivament modificat. Les directrius actuen, de fet, com a normativa d'avaluació i docència interna de la Facultat, que concreta i adapta la normativa general de plans docents i d'avaluació de la Universitat de Barcelona, abans esmentada. Tot i que, com el seu nom indica, és una normativa interna de Centre per als graus, en la mesura que concreta i adequa els criteris establerts a la Normativa de la Universitat de Barcelona, abans esmentada, moltes de les previsions de les directrius acadèmiques i docents dels graus són també aplicades, per la via de fet, als ensenyaments de màster, en especial pel que fa a la metodologia docent i a l'avaluació.

- [Directrius acadèmiques i docents per als graus de la Facultat de Dret \(Junta de Facultat de 26 de març de 2009; actualitzat per CAC de 12 de juny de 2014 i darrerament modificat per CAC de 31 de maig de 2016\)](#)

Les normatives de TFG i de TFM (Universitat i Facultat) han tingut tres impactes importants. En primer lloc, en la vertebració del procés d'elaboració del TFG i del TFM, des de l'elecció del tutor i el tema fins a la defensa del treball; en segon lloc, en l'establiment dels criteris generals de presentació formal dels treballs escrits; i en tercer lloc, en l'establiment dels criteris d'avaluació mitjançant rúbriques per a cada tipologia de TFG i TFM de cada grau i màster. Les rúbriques tenen l'objectiu de facilitar la tasca avaluadora de les comissions, ja que unifiquen els criteris d'avaluació sobre unes bases mínimes i comunes i consensuades. A més, les rúbriques aporten una informació molt significativa als estudiants, que contribueix a una millora notable dels treballs.

- [Normes generals reguladores dels treballs de fi de grau de la Universitat de Barcelona \(Consell de Govern de la UB de 7 de juny de 2011\)](#)
- [Normativa sobre el treball de fi de grau als ensenyaments de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona \(text refós aprovat per CAC de 20 de maig de 2016\)](#)
- [Normes generals reguladores dels treballs de fi de màster universitari de la Universitat de Barcelona \(aprovades per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern de 8 de juny de 2011 i per Consell de Govern de 19 de juliol de 2011\)](#)
- [Normativa reguladora dels treballs de fi de màster de la Facultat de Dret \(aprovada per CACG de 5 d'abril de 2013; modificació dels articles 9 i 10 per CAC de 21 de juliol de 2014\).](#)

3.2. Estàndard 2: Pertinència de la informació pública

La Facultat de Dret ha fet una aposta decidida en els darrers cursos per potenciar la comunicació adreçada als diferents grups d'interès que es relacionen amb la Facultat. El sistema de comunicacions de la Facultat està destinat a la difusió de l'oferta docent, general i concretada en cadascun dels ensenyaments, de l'activitat de recerca que s'hi desenvolupa així com d'activitats acadèmiques d'interès social rellevant.

D'altra banda, la informació pública ha esdevingut una fase clau en el procés de presa de decisions per part dels òrgans de govern de la Facultat, i els mitjans de comunicació interns vehiculen aquests processos d'informació i participació.

Per aconseguir aquestes finalitats, el sistema de comunicacions de la Facultat inclou un ampli i variat ventall de mitjans: pàgina web del centre sistematitzada per continguts, butlletí setmanal, monitors d'informació, correu electrònic, panells de difusió, cartelleres, memòries i vídeos d'activitats, pòsters, díptics i quadríptics.

Recentment ha culminat el procés de renovació de la pàgina web de la Facultat (gener 2016). Aquesta modificació, amb el suport del Vicerectorat de Comunicació i Projecte a través de la unitat d'Entorns Web, té entre els seus objectius generals millorar la difusió de l'oferta formativa als futurs estudiants. Amb aquesta finalitat, s'ha substituït l'anterior sistematització de la informació fonamentada en la distinció entre informacions adreçades als col·lectius externs (futurs estudiants, entitats i societat en general) i la informació adreçada a col·lectius interns (estudiants, PDI i PAS), per una sistematització fonamentada en una estructura de continguts per àmbits materials referents als diversos grups d'interès que es relacionen amb la Facultat.

La responsabilitat del sistema de comunicacions de la Facultat recau en el Vicedegana de Relacions Institucionals, que està al servei de totes les unitats de gestió de la Facultat. L'àrea de comunicació compta amb dos tècnics responsables del manteniment diari i periòdic dels diversos espais web i dels altres mitjans de difusió de la informació pública.

3.2.1. La institució publica informació veraç, completa, actualitzada i accessible sobre les característiques de la titulació, i el seu desenvolupament operatiu.

a) El [web de la Facultat](#) s'estructura partint d'un primer nivell de navegació dividit en sis categories: La Facultat, Estudis, Recerca, Mobilitat, Serveis Generals i Institucions i Empreses. Per tal d'oferir la màxima informació i que aquesta sigui fàcilment accessible, la Facultat ha optat pel màxim nivell de desagregació d'aquest primer nivell de navegació.

En aquest primer nivell de navegació, que correspon al menú principal del web del Centre, també hi apareixen:

- diverses dreceres (lateral esquerre), així com accessos directes als diversos ensenyaments de grau i de postgrau que ofereix la Facultat (lateral dret);

- bàner gràfic que enllaça amb la [web específicament creada per a futurs estudiants](#).
- [la informació promocional de caràcter eminentment gràfic](#) i que inclou el vídeo de presentació de la Facultat, enregistrat l'estiu de 2013, i disponible en català, en castellà i en anglès.

a.1) Pestanya «La Facultat». Aquesta pestanya, adreçada principalment a col·lectius externs, conté:

- [informació institucional sobre la Facultat](#) (història, ubicació, òrgans de govern, departaments, professorat, administració, etc.)
- la informació sobre el [professorat estructurada per departaments, per seccions i alfabèticament](#) (aquesta última inclou els professors d'altres facultats i externs que imparteixen docència a la Facultat)
- la informació sobre [els departaments](#), amb uns webs també renovats i amb continguts homogenis (Presentació/Membres/Docència/Recerca) que s'actualitzen a l'inici de cada semestre (per ex. [web del Departament de Dret Constitucional, Ciència Política i de l'Administració i Filosofia del Dret](#)). Tanmateix, cal fer notar que degut al procés de reestructuració dels departaments de la Facultat, des dels òrgans centrals de la Universitat de Barcelona s'està duent a terme un projecte per a la confecció dels webs dels nous departaments resultants de la fusió departamental;
- la informació sobre el [sistema de garantia de la qualitat](#).
- l'espai «Activitat de la Facultat», que incorpora notícies d'actualitat i, a més, dona informació sobre l'agenda d'activitats, jornades i congressos, cursos, convocatòries, etc. L'espai també està destinat a difondre, en reproducció en temps real, *streaming* i mitjançant repositori, activitats acadèmiques d'especial interès social, així com avisos, notícies i publicacions de recerca.

a.2) Pestanya «Estudis». Aquesta pestanya conté informació sobre l'oferta dels diversos ensenyaments de grau, màsters universitaris, l'oferta de postgraus propis, i els estudis de doctorat.

- **Ensenyaments de grau:** Els webs dels graus estan creats mitjançant un gestor de continguts, que en simplifica l'edició i el manteniment, i presenten un disseny adaptatiu que permet veure'n el contingut des de dispositius mòbils. A escala informativa, el nou web millora significativament l'accés a les informacions acadèmiques més rellevants, com ara els plans docents de les assignatures, l'avaluació, el treball de fi de grau, la matrícula, la relació de professors per assignatura, les dades de l'ensenyament vinculades al sistema de garantia de la qualitat, etc.
 - [Web del grau de Dret](#)
 - [Informació doble titulació UB-USA grau de Dret](#)
 - [Web del grau de Relacions Laborals](#)
 - [Web del grau de Criminologia](#)
 - [Web del grau de Ciències Polítiques i de l'Administració](#)
 - [Web del grau de Gestió i Administració Pública](#)

- [Web del doble itinerari Dret/ADE](#)
- [Web del doble itinerari Dret/CPA](#)
- [Web del doble itinerari Dret/GAP](#)

El menú o tutorial dels webs de graus incorpora els apartats següents, a fi de proveir informació exhaustiva sobre el desenvolupament operatiu de cada titulació:

Presentació	
Objectius i competències	
Accés i admissió	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Perfil d'accés ▪ Vies i condicions d'accés ▪ Preinscripció
Pla d'estudis	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pla d'estudis ▪ Itineraris i mencions ▪ Reconeixement de crèdits ▪ Treball final de grau
Metodologia docent i sistema d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organització i metodologia docent ▪ Sistema d'avaluació
Sortides professionals	
Support a l'estudi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pla d'acció tutorial ▪ Beques i ajuts ▪ Accions de suport i d'orientació ▪ Mobilitat
Matrícula	
Calendari, horaris, aules i avaluació	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calendari acadèmic ▪ Horaris de classe ▪ Avaluació
Plans docents i professorat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plans docents ▪ Professorat
Pràctiques	
Dades de l'ensenyament	
Avisos i notícies	
Dubtes, queixes i suggeriments	

També és important destacar que des de l'inici de curs es publiquen totes les dates d'examen i de reavaluació de totes les assignatures, cosa que representa un esforç de coordinació important però que és d'una gran utilitat per a l'organització dels estudiants.

Pel que fa a la informació pública sobre el TFG, s'articula per una doble via. D'una banda, el pla d'estudis de cada ensenyament inclou la informació relativa a aquesta assignatura del pla d'estudis. D'altra banda, també es difon informació exhaustiva sobre el procediment, l'avaluació, els criteris formals, la normativa, la bibliografia i el dipòsit digital mitjançant l'[espai TFG del web de Dret](#), que ressalta especialment la planificació de cada curs i les dates de dipòsit i defensa.

L'actualització dels webs dels graus és permanent, si bé determinats apartats, com els plans docents i el professorat o el calendari, horaris, aules i avaluació, se

substitueixen abans de l'inici del curs acadèmic seguint el procediment previst en el [PEQ 140](#).

Els webs dels ensenyaments de grau incorporen dades de cada ensenyament relatives al seguiment i als resultats (així per ex. [Dades de l'ensenyament de Relacions Laborals](#)).

- **Ensenyaments de màsters universitaris:** El menú dels webs de màster presenta una sistematització similar als webs de grau, amb la mateixa voluntat de proveir informació exhaustiva sobre el desenvolupament operatiu de cada titulació.
 - [Web del màster d'Advocacia](#)
 - [Web del màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#)
 - [Web del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal](#)
 - [Web del màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)
 - [Web del màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis](#)
 - [Web del màster d'Estudis Jurídics Avançats](#)
 - [Web del màster de Gestió Pública Avançada](#)
 - [Web del màster de Gestoria Administrativa](#)

Presentació	
Objectius i competències	
Accés i admissió	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Perfil i requisits d'accés ▪ Preinscripció ▪ Llista d'admesos
Pla d'estudis	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pla d'estudis ▪ Reconeixement de crèdits ▪ Treball final de màster
Metodologia docent i sistema d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organització i metodologia docent ▪ Sistema d'avaluació
Sortides professionals	
Suport a l'estudi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pla d'acció tutorial ▪ Beques i ajuts ▪ Accions de suport i d'orientació ▪ Mobilitat
Matrícula	
Calendari, horaris, aules i avaluació	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Calendari acadèmic ▪ Horaris de classe ▪ Avaluació
Plans docents i professorat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plans docents ▪ Professorat
Pràctiques	
Dades de l'ensenyament	
Avisos i notícies	
Dubtes, queixes i suggeriments	

Tant en els graus com en els màsters és especialment rellevant la informació que el web conté sobre la relació de professors de l'ensenyament. Aquesta informació es

genera mitjançant una aplicació, pilot a la UB exclusivament per a la Facultat de Dret, vinculada a l'aplicació de [curricul@](#), que permet crear la pàgina web de cada professor amb indicació de la seva formació, perfil, línies d'investigació, publicacions, docència, etc. L'aplicació es va posar en marxa el segon semestre del curs 2013-2014 i ja ha assolit la publicació de la pàgina web personal del 50 % del professorat. L'acció és el resultat de les diverses accions impulsades des del Centre, en coordinació amb GREC UB i amb l'Oficina de la Gestió de la Recerca UB, que han donat el suport personalitzat al professorat. La informació sobre el professorat s'enllaça als webs dels graus, organitzada per cursos (vid. els links de l'estàndard 4 relatius als professors dels màsters de Gestió Administrativa i de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal), i a qualsevol altre espai del web que ho requereixi. També resulta especialment clara la presentació conjunta dels plans docents de totes les assignatures de l'ensenyament.

- **Informació sobre l'oferta de postgraus:** La informació relativa a l'oferta de postgraus es revisa i s'actualitza quatre cops l'any, segons l'aprovació de cursos per part de l'Agència de Postgrau UB. La informació agregada de tota l'oferta de postgrau es manté actualitzada i accessible al web i, així mateix, el web conté informació desagregada per tipologia de cursos: [màsters universitaris](#), [màsters propis](#), i [cursos d'extensió universitària](#). També es potencia la demanda de formació de postgrau per part d'estrangers mitjançant la contractació de serveis de difusió en webs destinades a comunicar oferta docent d'ensenyament universitari (per ex. [difusió mitjançant plataforma Study Portals del màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#))
- **Informació de doctorat:** La informació del Programa de doctorat en Dret i Ciència Política de la Facultat de Dret, i de les seves línies de recerca, es difon mitjançant un *minisite* creat el curs 2012-2013 destinat a promoure l'increment del nombre de doctorands, també estrangers, que culminen l'elaboració i la defensa de la tesi doctoral. El seu contingut abasta tant informació general sobre el doctorat (requisits i tràmits administratius) com informació sobre tesis doctorals dipositades, programades i defensades i línies de recerca. Aquesta informació és accessible tant des de la pestanya «Estudis» com des de la pestanya «Recerca».

Informació sobre el desenvolupament operatiu dels ensenyaments: A més de la informació continguda en els webs de grau i màster respectius, la Facultat edita la [Guia dels ensenyaments de grau: estudiar a la Facultat de Dret de la UB](#) disponible al web de cada grau i al web per a futurs estudiants i la [seva equivalent de postgraus](#) on consta la informació bàsica i el *link* de cada titulació, també dels màsters universitaris.

a.3) Pestanya «Recerca»: En aquesta pestanya, juntament amb la informació de doctorat a la qual ja hem fet esment, s'hi publiquen els grups de recerca reconeguts formats per professorat de la Facultat, i les principals xarxes de recerca en què participa la Facultat, que ofereixen oportunitats singulars de mobilitat per als estudiants de doctorat i per al professorat novell.

a.4) Pestanya «[Mobilitat](#)». La Facultat, per donar visibilitat a aquest àmbit, ha optat per incorporar aquesta informació en el primer nivell de navegació. En aquest espai s'informa de les diferents oportunitats de mobilitat internacional per als estudiants de la Facultat, estudiants visitants, professorat i personal d'administració i serveis.

a.5) Pestanya «[Serveis generals](#)». Aquesta pestanya està destinada a la informació de serveis com aules d'informàtica, Biblioteca, Llibreria, Serveis Lingüístics, lloguer d'espais, etc.

a.6) Pestanya «[Institucions i Empreses](#)». Per tal de facilitar la informació sobre les actuacions de la Facultat adreçades a afavorir la inserció laboral dels estudiants, la web incorpora aquest nou espai que recull informació i recursos que fins ara es trobaven dispersos en diversos *minisites*. Aquest espai es desglossa en:

- Àmbits de col·laboració i relació d'entitats col·laboradores en matèria de pràctiques i cooperació educativa.
- Borsa de Treball.
- Pràctiques: Informació sobre la oferta de pràctiques curriculars /extracurriculars i tramitació dels convenis de pràctiques i projectes formatius.
- Fòrum d'Ocupació i Postgraus
- Activitats d'ocupabilitat que organitza la Facultat, amb links a «Estudis».

b) Altres canals de difusió:

- **[Butlletí Exprés](#):** Eina clau en la difusió de l'activitat diària de la Facultat. Mitjançant un butlletí que s'edita i es difon setmanalment per correu electrònic i a la pàgina web (repositori), s'informa tots els col·lectius de la Facultat de les notícies més rellevants sobre l'activitat de la Facultat i de la UB: convocatòries, avisos, publicacions del professorat, participació del professorat en premsa, oferta de postgrau, etc. El [repositori dels butlletins](#) setmanals esdevé una valuosa eina de sistematització de l'activitat de la Facultat curs rere curs.
- **[Monitors i panells d'informació](#):** Determinades informacions que tenen una rellevància especial es comuniquen a través de les pantalles informatives i dels panells situats en punts estratègics dels edificis del Centre.

c) Responsables del manteniment i l'actualització de la informació pública

La informació de caire institucional és parcialment mantinguda per la unitat d'Entorns Web UB, a fi de garantir que tots els centres de la Universitat de Barcelona presentin una informació homogènia als col·lectius externs. La informació promocional presentada mitjançant bàners és creada i mantinguda pel centre.

La informació adreçada als col·lectius interns de la Facultat és íntegrament mantinguda pel Centre. La renovació d'espais web té el suport puntual d'Entorns Web UB.

En els processos d'actualització, el Centre assegura totes les informacions i indicadors que es requereixen en el document de «Directrius per a l'elaboració dels informes de seguiment de cada centre de la UB» i «Guia per al seguiment de les titulacions de grau i de màster» d'AQU-Catalunya.

d) Procediment de revisió i actualització de la informació pública

El SAIQU de la Facultat de Dret desenvolupa els procediments d'actualització de la informació pública en el [PEQ 140](#).

3.2.2. La institució publica informació sobre els resultats acadèmics i de satisfacció

La Facultat publica els resultats acadèmics i de satisfacció de les titulacions a l'espai específic sobre dades i indicadors en el web de Gestió de Qualitat, tal com es regula en el PEQ 140 i el PEQ 130 sobre resultats acadèmics.

→ [Dades i indicadors](#)

Alhora, també totes aquestes dades apareixen discriminades per ensenyaments en els webs dels ensenyaments respectius, a l'apartat de «Dades de l'ensenyament».

- [Dades de l'ensenyament en el grau de Dret](#)
- [Dades de l'ensenyament en el grau de Relacions Laborals](#)
- [Dades de l'ensenyament en el grau de Criminologia](#)
- [Dades de l'ensenyament en el grau de Ciències Polítiques i de l'Administració](#)
- [Dades de l'ensenyament en el grau de Gestió i Administració Pública](#)
- [Dades de l'ensenyament en el màster d'Advocacia](#)
- [Dades de l'ensenyament en el màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional](#)
- [Dades de l'ensenyament en el màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal](#)
- [Dades de l'ensenyament en el màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia](#)
- [Dades de l'ensenyament en el màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis](#)
- [Dades de l'ensenyament en el màster de Gestió Pública Avançada](#)
- [Dades de l'ensenyament en el màster de Gestoria Administrativa](#)

De forma anual, la Facultat també publica la [Memòria acadèmica i indicadors de qualitat](#) en la qual es recullen els principals resultats i indicadors acadèmics.

Els resultats acadèmics i de satisfacció també es recullen en [els informes de seguiment](#) de les titulacions publicats en el web del sistema de qualitat de gestió del centre.

3.2.3. La institució publica el SGIQ en què s'emmarca la titulació i els resultats del seguiment i l'acreditació de la titulació

La Facultat de Dret presenta i difon de manera exhaustiva i agregada la política de qualitat, els processos del SGIQ i els elements que se'n deriven per al retiment de comptes. La informació arriba als òrgans d'avaluació i a la societat en general a través de l'espai específic de [Gestió de Qualitat](#) inclòs dins la informació general sobre la

Facultat, al qual s'accedeix des del primer nivell de navegació mitjançant una drecera a la pàgina web destinada a la informació pública i accessible des de la pàgina web principal del centre (central i bàner lateral dret).

La pàgina web de qualitat del centre s'estructura en quatre apartats:

- [Presentació, en què hi ha la declaració del compromís de la Facultat amb la gestió de la qualitat](#)
- [SAIQU / SGIQ](#)
 - Política i objectius de qualitat
 - Comissió de qualitat
 - Gestió de processos
- [Verificació, seguiment, modificació i acreditació](#)
 - Processos VSMA
 - Documentació ensenyaments (verificació i seguiment)
 - Acreditació
- [Dades, indicadors i resultats](#)
 - Indicadors acadèmics
 - Indicadors de satisfacció
 - Indicadors d'inserció laboral
 - Winddat

Amb motiu del procés d'acreditació, s'habilita un *ministe* en què es publica tota la informació relativa al procediment: la constitució del CAI, els membres del CAE, el cronograma del procés i l'autoinforme d'acreditació.

→ [Informació pública sobre l'acreditació](#)

3.3 Estàndard 3: Eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat

La Facultat de Dret està des de fa temps fermament compromesa amb l'assegurament de la qualitat dels ensenyaments que imparteix, i així ho demostren les diverses accions impulsades des de diferents equips de govern durant els últims anys. A finals dels noranta i començaments de la dècada del 2000 es van avaluar, a través de la metodologia emprada per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya, les titulacions de les ja extingides llicenciatures de Dret: el [1999](#) i el [2005](#), de Ciències Polítiques i de l'Administració: el [2002](#), i de les Diplomatures de Gestió i Administració Pública: el [2002](#), i de Relacions Laborals: el [2001](#).

A partir del curs 2005-2006, la Facultat de Dret inicia un conjunt d'accions encaminades a assegurar la qualitat de la docència dels ensenyaments que imparteix. En aquest sentit, la convergència amb l'EEES (Espai Europeu d'Educació Superior) és el pretext per impulsar iniciatives de reforma docent, i alhora l'EEES esdevé una conseqüència indirecta de prendre una sèrie de mesures, acordades i consensuades per millorar la docència.

La Facultat de Dret concep la qualitat dels ensenyaments i activitats que duu a terme com una acció essencial i prioritària en el desenvolupament dels programes formatius, i

per tant és una qüestió estructural del centre. En aquest sentit, la gestió de la qualitat implica directament la Junta de Facultat, el degà i l'Equip de Govern, els caps d'estudis, els coordinadors de màster, l'Escola de Postgrau, a més de totes les comissions delegades, unitats i serveis administratius de la Facultat.

El 2009 la Facultat de Dret obté el certificat del Sistema d'Assegurament Intern de la Qualitat Universitària (SAIQU) per l'AQU Catalunya, dins del Programa AUDIT. Des d'aquell moment, els esforços de la Facultat se centren a implantar un sistema d'assegurament intern de la qualitat. Aquesta dedicació s'ha materialitzat en l'adopció d'un seguit de mesures, entre les quals destaquen:

- Per acord de l'equip de govern, l'any 2011 es crea la [Unitat Tècnica de Qualitat SAIQU-Dret](#), que dona suport a tots els processos vinculats al marc VSMA i al disseny, desplegament i seguiment dels procediments d'assegurament de la qualitat de les titulacions i de llurs programes formatius.
- La creació d'una [Comissió de Qualitat](#) de la Facultat per acord de Junta de Facultat de 21 de desembre de 2009, seguint la normativa de la UB. Aquesta Comissió va ser 'reactivada' per acord de la Junta de Facultat de 26 de maig de 2016 per tal d'ajustar-ne la composició a la nova normativa de la Universitat de Barcelona adoptada en el Consell de Govern de 20 d'abril de 2015 (acord 025/2015)
- La redacció i l'aprovació del text [La Política i els objectius per a l'assegurament de la qualitat de la Facultat de Dret](#), aprovat en Junta de Facultat el 12 de novembre de 2014.
- D'acord amb la certificació del SAIQU emesa per AQU l'any 2009, la Facultat disposa d'un [mapa de tots els processos de gestió](#) relacionats amb cadascuna de les directrius del programa AUDIT, en què es presenten els procediments específics de qualitat del centre (PEQ). Aquets procediments són redactats pels agents responsables amb el suport de SAIQU-Dret, posteriorment són presentats, discutits i aprovats per la Comissió de Qualitat i finalment són validats en la Comissió Acadèmica. Els PEQ descriuen tots els processos i recollida d'indicadors que permetin assegurar la qualitat en el desplegament de les titulacions i, en conseqüència, la qualitat dels programes formatius. La Facultat de Dret dona molta importància als PEQ com a mecanismes per sistematitzar les accions en els diferents àmbits, i per poder avaluar i fer un seguiment de les accions dutes a terme.
- Cada PEQ conté descrits dels indicadors a recollir i a analitzar en aquell procediment. Amb l'objectiu de reunir eficaçment totes les dades necessàries per a l'anàlisi i el seguiment de les titulacions, es proposa l'elaboració d'un quadre resum de tots els indicadors implicats en cadascun dels procediments.
- Aprovació i aplicació d'una [Normativa academicodocent de la Facultat](#) que regula aspectes fonamentals de les titulacions.

Aquestes mesures han estat reforçades per altres actuacions de caràcter periòdic:

- El retiment de comptes i la transparència a partir de la publicació de memòries de curs, memòries acadèmiques, butlletí informatiu, publicació d'actes d'òrgans de

govern, memòries de verificació, informes de seguiment, informes de modificació, autoinforme d'acreditació, i taula de dades i indicadors de graus i màsters de la Facultat.

- Redacció i publicació d'estudis i anàlisis sobre aspectes docents i indicadors de qualitat, entre els quals destaca l'estudi sobre el rendiment acadèmic a primer (2010), l'absentisme en el grau de Dret (2010), i l'abandonament a primer curs (2016).
- Redacció i publicació de les [memòries de curs](#) i [les memòries acadèmiques i d'indicadors de qualitat](#).

El curs 2014-2015 la Facultat de Dret es va sotmetre al primer procés d'acreditació de cinc titulacions de grau i cinc titulacions de màster. Aquest procés va ser una bona oportunitat per revisar el SAIQU de la Facultat i impulsar algunes accions de millora. Els bons resultats obtinguts en aquest procés evidència el compromís que la Facultat de Dret té amb l'assegurament de la qualitat. La dimensió sobre l'eficàcia del sistema de garantia interna de la qualitat va ser qualificada amb excel·lència.

3.3.1. El SGIQ implementat té processos que garanteixen el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions

L'any 2008 la Universitat de Barcelona va establir un procediment per a la redacció de les memòries de verificació dels nous graus i, més endavant, el 2012 va redactar la guia per a l'elaboració de les memòries i va definir la normativa reguladora. Amb la implementació del Sistema de Garantia Interna de la Qualitat, i les guies i normatives reguladores de la UB, el SAIQU de la Facultat de Dret va establir el procediment que regula el disseny, l'aprovació, el seguiment i l'acreditació de les titulacions del Centre. El [PEQ 020 «Gestió dels programes formatius en el marc de verificació, seguiment, modificació i acreditació \(VSMA\)»](#) recull tots els procediments implicats en el disseny i l'aprovació, el seguiment, la modificació, i l'acreditació de les titulacions. El procediment detalla, d'una manera exhaustiva i precisa, les accions, els agents implicats i els terminis que s'han de seguir en els diferents processos.

Una vegada verificada la titulació, la Facultat de Dret dóna molta importància al **procés de seguiment** de totes, com a instrument que permet analitzar les dades, indicadors i resultats sobre les titulacions i assegurar-ne el correcte desplegament. A la vegada, els informes de seguiment recullen les propostes d'accions que s'han de dur a terme per tal de millorar el desplegament i els resultats de les titulacions. Fins a aquest curs acadèmic, els informes de seguiment i les propostes de millora s'aprovaven per la Comissió Acadèmica del Centre (Comissió delegada de la Junta de Facultat). A partir d'aquest curs, s'ha considerat més adient reactivar la Comissió de Qualitat (acord Junta de Facultat de 26 de maig de 2016), i hi recau la funció d'aprovar aquests informes, que posteriorment han de ser validats per la Comissió Acadèmica del Centre. Un cop aprovats i validats, es publiquen al web de Gestió de la Qualitat del Centre.

Precisament, com a conseqüència d'aquests informes de seguiment, es van creure necessàries algunes modificacions puntuals dels plans d'estudis dels graus i màsters de

la Facultat. I per a això s'inclou, el 2013-2014, en l'esmentat PEQ 020 el procediment establert i seguit per a les modificacions de les titulacions.

És important destacar la transparència amb la qual es duen a terme els processos de verificació, seguiment, modificació i acreditació de les titulacions oficials de la Facultat. Tots estan sotmesos a un procés d'informació pública per tal de donar-los a conèixer a tots els membres de la comunitat universitària de la Facultat (PDI, PAS i estudiants), així com als agents externs que poden tenir vinculacions amb l'àmbit de la titulació. Aquest és un procés especialment intens quan fa referència a la verificació, modificació del pla d'estudis –amb intervenció de la AQU– i acreditació, respecte dels quals no només són exposats públicament els documents, sinó que també s'obre un tràmit de consultes i participació, mitjançant el qual es poden presentar esmenes i suggeriments de millora abans de ser estudiats per les comissions pertinents i aprovats pels òrgans corresponents.

El web de Gestió de Qualitat de la Facultat de Dret publica totes les memòries de verificació, els informes de seguiment i les modificacions de les titulacions (vid. apartat 3.2.3 de l'autoinforme). També hi ha un espai destinat a l'acreditació en el qual es publica tota la informació requerida en el procés d'acreditació (membres del CAI i del CAE, autoinforme, i programa de la visita) així com els informes d'acreditació emesos per l'AQU de les titulacions un cop acreditades. Per tal de fer més visible i accessible la informació de l'actual procés d'acreditació s'ha activat un bàner específic que redirigeix directament a la informació pública sobre el procés i en què es pot descarregar l'autoinforme.

- [PEQ 020 «Gestió dels programes formatius en el marc de verificació, seguiment, modificació i acreditació \(VSMA\)»](#)
- [Memòries de verificació i informes de seguiment de grau i màster](#)
- [Informació pública sobre el procés d'acreditació](#)

3.3.2. El SGIQ implementat garanteix la recollida d'informació i de resultats rellevants per a la gestió eficient de les titulacions, en especial dels resultats acadèmics i de la satisfacció dels grups d'interès

La recollida d'indicadors i l'anàlisi de resultats són mecanismes per poder avaluar el seguiment i la qualitat de les titulacions de la Facultat. Conscients de la importància que tenen, el Centre sempre ha fet un gran esforç en l'estudi i l'anàlisi tant d'indicadors com de resultats. Des de la implantació dels graus, el curs acadèmic 2009-2010, la Facultat elabora i publica en obert anualment una memòria acadèmica i d'indicadors de qualitat, en la qual es recullen i analitzen indicadors sobre el perfil d'accés i els resultats tant dels graus com dels màsters. A part de la memòria acadèmica, el Vicedeganat d'Afers Acadèmics, amb suport del SAIQU-Dret, han dut a terme i publicat diferents estudis sobre aspectes acadèmics rellevants, com ara el rendiment acadèmic dels estudiants de primer curs de Dret (2010), l'absentisme entre els estudiants de primer curs (2010), la docència semipresencial (2013) i les causes de l'abandonament inicial (2016).

- [Accés al web d'estudis i anàlisis](#)

L'elaboració dels informes de seguiment també ha estat una bona oportunitat per ordenar i revisar la taula d'indicadors de les titulacions. Amb el suport de l'APQUB, s'ha aconseguit disposar d'una bateria força àmplia d'indicadors per poder fer el seguiment de les titulacions. L'APQUB ha creat i publicat un quadre d'indicadors de cadascuna de les titulacions amb informació sobre la seva evolució temporal. La Facultat de Dret fa públic aquest quadre d'indicadors a través del web del sistema de qualitat.

→ [Quadre d'indicadors de la Facultat de Dret](#)

Per altra banda, el SAIQU del centre especifica en els diferents PEQs els indicadors que han de ser recollits i analitzats en els diferents processos. El PEQ 130 sobre Resultats Acadèmics estableix el procediment per a la recollida, anàlisi i publicació dels resultats dels programes formatius. En aquest sentit, entenem com a resultats, els resultats d'aprenentatge (rendiment), d'inserció laboral i de satisfacció dels usuaris.

→ [PEQ 130 «Anàlisi de resultats»](#)

→ [Dades, indicadors i resultats.](#)

Pel que fa als resultats de la satisfacció dels grups d'interès, la Universitat de Barcelona disposa d'un sistema estandarditzat d'enquestes. Els centres de la UB poden recollir informació dels grups d'interès a través d'un sistema de 4 enquestes que proporciona dades de satisfacció dels estudiants i dels graduats amb periodicitat anual, i també a través de les 2 enquestes organitzades per l'AQU sobre la inserció laboral. La taula següent descriu de manera sintetitzada la temporalització, la periodicitat i el col·lectiu a què s'adrecen les enquestes de satisfacció.

Taula E3.1 Relació dels instruments de recollida de satisfacció de què disposa el Centre

ENQUESTA	ADREÇAT	MOMENT	FORMAT	PERIODICITAT	INICI	ACCÉS ALS RESULTATS
Enquesta als estudiants sobre assignatures i professorat de graus i màsters universitaris	Estudiants	Al final del semestre	En línia	Semestral	2009	Graus Màsters
Enquesta d'opinió al professorat sobre els programes formatius de graus i màsters universitaris	Professors	Setembre-Novembre	En línia	Anual	2015	Resultats enquesta professorat
Enquesta als estudiants sobre serveis, instal·lacions i activitats	Estudiants	Durant el semestre	En línia	Anual	2011	Satisfacció serveis i instal·lacions
Enquesta de satisfacció de graduats i graduades	Titulats de grau	Setembre-Novembre	En línia	Anual	2013	Resultats de satisfacció
Enquesta d'inserció laboral (AQU)	Titulats de grau, màster i doctorat	Al cap de tres anys	Per telèfon	Cada 3 anys	2001	
Enquesta estudi ocupadors (AQU)	Empreses i institucions	Puntual	Per telèfon	Puntual	2014	

Enquesta inserció laboral màsters	Estudiants	Novembre	En línia	Bianual	2016 Prova pilot	Gestoria Administrativa Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
--	------------	----------	----------	---------	---------------------	---

Elaboració: APQUB i Facultat de Dret

Els resultats d'aquestes enquestes són publicats al web de Gestió de Qualitat. Els informes agregats de satisfacció amb l'assignatura i amb el professorat que són publicats inclouen informació sobre el nombre de respostes, distribució de les freqüències de les diferents respostes, i mitjanes per al conjunt de l'ensenyament. Cal assenyalar que el nombre de respostes ha disminuït considerablement en els últims anys. Això preocupa els diferents òrgans de govern de la Universitat i del Centre, tal com s'ha anat reflectint en els diferents informes de seguiment. Finalment, la Universitat de Barcelona ha decidit implantar un sistema en línia susceptible de ser aplicat en un temps i un espai determinats, amb l'ús de taules o de dispositius mòbils. Aquests canvis, que haurien de fomentar i incrementar la participació i el nombre de respostes dels estudiants, han estat incorporats en el PEQ 130.

→ [Indicadors de satisfacció dels grups d'interès](#)

La Facultat també disposa d'un sistema per recollir les queixes i els suggeriments dels agents implicats en els programes formatius, que queda descrit en el PEQ 100 sobre «La gestió de les queixes, reclamacions i suggeriments». Actualment, aquest PEQ es troba en anàlisi i revisió amb l'objectiu de poder fer més àgil el circuit d'entrada i de derivació de les queixes i les respostes donades.

→ [PEQ 100 «La gestió de les queixes, reclamacions i suggeriments»](#)

Per tal de poder disposar de dades més concretes sobre la inserció laboral dels màsters de la Facultat, s'ha posat en marxa, de forma pilot en els dos màsters a acreditar, una breu enquesta en línia sobre la inserció laboral dels estudiants del màster titulats. Un cop analitzats els resultats obtinguts, es valorarà la idoneïtat d'aplicar-la a tots els màsters de la Facultat.

→ [Qüestionari d'inserció laboral del màster de Gestoria Administrativa](#)

En la actualitat s'està treballant, des del Vicedeganat d'Afers Acadèmics i el SAIQU, en l'elaboració d'una enquesta de satisfacció per tal de valorar els TFG i TFM.

3.3.3. El SGIQ implementat es revisa periòdicament i genera un pla de millora que s'utilitza per millorar-lo contínuament

La post-acreditació ha evidenciat la necessitat de disposar de mecanismes que garanteixin la millora contínua tant del desenvolupament de les titulacions com del desplegament del sistema de garantia interna de la qualitat del Centre. Només un sistema de qualitat eficaç permetrà al Centre poder assegurar la qualitat en els seus programes formatius. Per poder garantir-ho és imprescindible implantar, de forma sistemàtica, la revisió dels procediments de qualitat (PEQ) per tal de comprovar-ne l'eficàcia en el seguiment i l'avaluació de les titulacions.

Actualment, i arran de l'anterior procés d'acreditació, el Centre s'ha proposat establir un mecanisme de revisió més eficaç i sistemàtic que permeti detectar les disfuncions del sistema de qualitat i definir les accions per millorar-lo.

El procés de revisió del SAIQU està descrit en el PEQ 011 «Revisió del sistema d'assegurament intern de la qualitat», en el qual es descriuen els mecanismes a través dels quals es revisa el funcionament del sistema de qualitat per tal de garantir-ne una correcta implantació.

→ [PEQ 011 «Revisió del sistema d'assegurament intern de la qualitat»](#)

Ara mateix, i tal com s'estableix en el PEQ, la unitat de qualitat del centre està elaborant un informe de la revisió dels processos de qualitat a partir de l'avaluació interna (seguiment) i l'avaluació externa (acreditació) a què s'han sotmès les titulacions. Aquest informe ens permet identificar els punts febles del sistema i definir quines seran les propostes de modificació i les accions de millora que s'hauran de desenvolupar. La Comissió de Qualitat serà la responsable d'estudiar les propostes de modificació i millora del sistema de qualitat, i engegar els mecanismes necessaris per implantar-les. En aquests moments s'està pendent de convocar la Comissió de Qualitat per discutir l'informe de revisió del SAIQU, que proposa la modificació d'alguns procediments de qualitat (PEQ).

→ [Informe de revisió del SGIQ](#)

El SAIQU també disposa d'un Pla de millora, com a instrument encarregat de recollir tant les propostes de millora establertes arran del seguiment i l'acreditació de les titulacions com aquelles sorgides de la revisió del SAIQU. La Comissió de Qualitat és la responsable de fer el seguiment de l'execució de les accions de millor proposades a través de la informació documentada recollida. En aquests moments, el Centre està treballant en l'elaboració d'un Pla de millora que sigui capaç d'integrar les accions de millora sorgides del procés d'acreditació del 2015, del seguiment anual de les titulacions i de la revisió del SAIQU. En aquests moments es disposa del Pla de millora sorgit de l'anterior procés d'acreditació de 10 titulacions dels Centre (2015), un Pla de millora del SAIQU, i el Pla de millora presentat en aquest autoinforme.

- [Pla de millora del SAIQU](#)
- [Pla de millora procés acreditació 2015](#)
- [Pla de millora de les titulacions sotmeses en aquest procés d'acreditació](#)

3.4 Estàndard 4: Adequació del professorat al programa formatiu

Màster de Gestoria Administrativa

3.4.1. El professorat compleix els requisits de nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del Centre i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i, si escau, professional.

El **màster de Gestoria Administrativa** sorgeix de l'interès del Col·legi Oficial de Gestors Administratius de Catalunya (COGAC) per posar en marxa una titulació oficial de postgrau per donar una formació integral a futurs gestors administratius. En aquest context, la Universitat de Barcelona i el COGAC van signar un conveni de col·laboració en base al qual aquesta institució es compromet a facilitar professionals del sector que puguin participar com a professors externs del màster. En el màster de Gestoria Administrativa una comissió mixta UB-COGAC avalua les necessitats, fa la selecció, analitza els resultats de satisfacció i fa la proposta per al curs següent. Aquesta col·laboració va ser d'una importància cabdal el primer curs d'implantació del màster, ja que la seva aprovació tardana va dificultar una planificació acurada de les necessitats docents amb els departaments i van ser els professors externs finançats pel COGAC els que ens van permetre oferir el màster amb una garantia de qualitat.

- [Conveni col·laboració Universitat de Barcelona i Col·legi Oficial de Gestors Administratius de Catalunya](#)
- [Protocol de col·laboració entre la Facultat de Dret i el Consell de Col·legis Oficials de Gestors Administratius de Catalunya](#)

Partint d'aquesta situació inicial, el professorat del màster de Gestoria Administrativa s'ha anat ajustant, progressivament, a les matèries impartides a la titulació, tant en nombre com en qualificació, per tal de complir les previsions de professorat indicades en la memòria de verificació. En aquest sentit, any rere any s'ha reforçat i incrementat la implicació del professorat permanent i, alhora, s'ha reduït el nombre de professorat associat i extern en aquelles matèries o àmbits en els quals resulta d'importància cabdal la vessant pràctica i professionalitzadora.

Numèricament, el curs 2013-2014, el professorat del màster estava compost per 27 professors, 12 dels quals eren personal acadèmic de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona i 15 era personal extern. El curs 2014-2015 es redueix el professorat del màster a 22 professors, dels quals 13 són personal acadèmic de la Facultat de Dret i 9 personal extern. Finalment, el curs 2015-2016 participen en el màster un total de 23

professors, dels quals només 6 són personal extern i la resta és professorat de la Facultat de Dret (vegeu taula E.4.1).

El web del màster de Gestoria Administrativa publica els currículums del professorat implicat en la docència del màster.

→ [Informació pública del currículum del professorat del màster](#)

Taula E4.1 Professorat segons categoria i segons doctorat

CATEGORIA	CURS ACADÈMIC 2013-2014		CURS ACADÈMIC 2014-2015		CURS ACADÈMIC 2015-2016	
	N	% Doctors	N	% Doctors	N	% Doctors
Catedràtic d'universitat	1	100%	1	100%	2	100%
Titular d'universitat	6	100%	4	100%	8	100%
Titular d'escola universitària	2	0%	2	50%	3	33%
Professor lector	1	100%	-	-	-	-
Professor associat	2	50%	6	50%	4	50%
Professor extern	15	13,3%	9	13,3%	6	16,7%

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat i Facultat de Dret

Les dades objectives difícilment poden copsar la qualitat dels professors del màster, però serveixen per mostrar que no es tracta d'un professorat sense experiència docent i investigadora. En aquest sentit, la qualitat i complementarietat del professorat queda avalada pel nombre de doctors que conformen l'equip docent (64 %), la seva composició (2 catedràtics d'universitat, 8 titulars d'universitat, 3 titulars d'escola universitària, 4 associats i 6 professors externs), així com per la pertinença de la majoria a grups de recerca consolidats per la Generalitat de Catalunya, la participació en projectes de recerca finançats estatals, autonòmics o europeus i a projectes d'innovació docent (vegeu la Taula E.4.2).

→ [Taula E4.2. Grups i projectes de recerca vigents en què participa el professorat](#)

Pel que fa al professorat associat i extern, cal destacar la importància de la seva participació en la docència del màster per tal de poder assolir els objectius de la titulació, que no són sinó formar gestors administratius i preparar-los per a l'exercici de la professió. En aquest sentit, és indispensable la incorporació de docents que sàpiguen transmetre i avaluar els aspectes professionalitzadors del màster en les matèries que ho requereixen (molt especialment en l'àmbit laboral, fiscal i estrangeria), i reforçar l'orientació pràctica que cal donar al contingut de les assignatures. La qualitat de la docència impartida pel professorat associat i extern del màster està avalada per la trajectòria professional dels docents –només per citar tres exemples, el professor Alfons LLúzar és el president del Col·legi de Gestors Administratius de Catalunya; el Dr. Rafael Olañeta és el director de Gestió Tributària de l'Institut Municipal d'Hisenda de Barcelona; i la Dra. Silvia Cano és la gerent de l'Organisme de Gestió Tributària de la Diputació de Barcelona. També avala la qualitat d'aquest professorat la seva

experiència docent i les seves publicacions i conferències en l'àmbit concret del qual imparteixen docència a la titulació.

La complementarietat de l'equip docent del màster de Gestoria Administrativa es fa palesa en el projecte de recerca «Tecnologia y fiscalidad en el siglo XXI» (concedit pel Ministeri d'Economia i Competitivitat, amb referència DER2016-80323-P), dirigit pel Dr. Luis Manuel Alonso González i del qual són membres diversos professors del màster; i l'ens públic observador del projecte és el mateix Col·legi Oficial de Gestors Administratius de Catalunya. Es tracta d'una oportunitat idònia per posar en connexió la vessant teòrica i pràctica de les diverses problemàtiques que plategen les noves tecnologies en el desenvolupament de la professió de gestor administratiu, i traslladar els resultats del projecte a l'assignatura Aplicació de les TIC a la Professions de Gestor Administratiu de la titulació. Sens dubte, el projecte esdevé una eina idònia per canalitzar la interacció necessària entre la Universitat i els agents socials per al foment de la transferència de coneixements.

Pel que fa a l'assignació del professorat, ja s'ha assenyalat en l'apartat 3.1.4 d'aquest autoinforme que aquesta és una funció que la normativa vigent atribueix als departaments. No obstant això, cal emfatitzar que des de la coordinació del màster es vetlla per garantir que el professorat assignat pel departament corresponent disposa del perfil idoni per impartir la docència, ateses les característiques concretes de cada assignatura i, per tant, d'acord amb el nivell d'especialització exigible al professor. En relació amb els TFM, l'assignació de tutors es fa directament des de la coordinació del màster, entre el professorat amb vinculació permanent i respectant al màxim les preferències dels alumnes. Només en casos excepcionals, i per raó de la matèria, la tutoria és assignada a professorat associat i, en cap cas, a personal extern. Al seu torn, la tutorització de les pràctiques externes és duta a terme per la coordinadora del màster i per un altre professor permanent a temps complet. En l'assignació de centre de pràctiques hi ha una estreta col·laboració amb el Col·legi Oficial de Gestors Administratius de Catalunya, que posa a disposició del màster els centres (gestories) en què es duen a terme les pràctiques curriculars.

En general els estudiants es mostren satisfets amb l'activitat del professorat del màster, segons les enquestes de satisfacció dels estudiants (8,4 el curs 2013-2014; 8,1 el curs 2014-2015). Tot i això, cal fer palès que la participació dels estudiants en les enquestes no és gaire alta, i això comporta que no sempre tinguem prou dades per a l'anàlisi.

- [Informe agregat de les enquestes de satisfacció](#)
- [Veure taula E6.10 Satisfacció dels estudiants amb la titulació](#)

Taula E4.3 Dades individuals del professorat del màster de Gestoria Administrativa. Curs 2014-2015.

Categoria	Departament	Àrea Coneixement	Títol	Quinquenis (Trams Autònoms)	Sexenis (Trams Estats)	Hores de docència a l'ensenyament
Catedràtic d'universitat	Dret Financer i Tributari	Dret Financer i Tributari	Doctor	0	1	60
Professor titular d'universitat	Dret Civil	Dret Civil	Doctor	2	3	25
Professor titular d'universitat	Dret Penal i Ciències Penals	Dret Penal	Doctor	0	2	4
Professor titular d'universitat	Economia i Organització d'Empreses	Economia Financera i Comptabilitat	Doctor	1	0	62
Professor titular d'universitat	Dret Civil	Dret Civil	Doctor	0	2	28
Professor titular d'universitat	Dret Financer i Tributari	Dret Financer i Tributari	Doctor	1	4	12
Professor titular d'universitat	Dret Financer i Tributari	Dret Financer i Tributari	Doctor	3	2	24
Professor titular d'universitat	Dret Mercantil, Dret del Treball i Seg. Soc.	Dret Mercantil	Doctor	2	0	6
Professor titular d'universitat	Dret Civil	Dret Civil	Doctor	2	0	58
Professor titular d'escola universitària	Dret Financer i Tributari	Dret Financer i Tributari	Llicenciat	2	0	110
Professor titular d'escola universitària	Dret Financer i Tributari	Dret Financer i Tributari	Doctor	0	0	132
Professor titular d'escola universitària	Dret Administratiu i Dret Processal	Dret Administratiu	Llicenciat	0	0	48
Professor associat o associat mèdic	Dret Mercantil, Dret del Treball i Seg. Soc.	Dret Mercantil	Doctor	0	0	14
Professor associat o associat mèdic	Dret Financer i Tributari	Dret Financer i Tributari	Doctor	0	0	31
Professor associat o associat mèdic	Dret Mercantil, Dret del Treball i Seg. Soc.	Dret del Treball i de la Seguretat Social	Llicenciat	0	0	91
Professor associat o associat mèdic	Dret Financer i Tributari	Dret Financer i Tributari	Llicenciat	0	0	39

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat

Taula E4.4. Percentatge d'hores de docència impartides segons trams

CURS	Tram de recerca			Tram de docència		
	sense	tram no viu	tram viu	sense	tram no viu	tram viu
2014 - 2015	78%	14%	8%	59%	15%	26%

Font: Gabinet Tècnic de Rectorat

Les assignatures que han estat seleccionades per a l'avaluació són Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar, i Procediments Tributaris, dues assignatures obligatòries de 3 crèdits ECTS.

L'assignatura Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar és impartida pel Dr. Marc Giménez Bachmann, gestor administratiu i expert en estrangeria, mediació familiar i règim jurídic de les relacions patrimonials entre els cònjuges. Inicialment, la col·laboració del Dr. Giménez Bachmann es va dur a terme com a professor extern, i des del curs passat és professor associat del Departament de Dret Privat de la Facultat de Dret.

L'especialitat de la matèria que integra el gruix d'aquesta assignatura requeria un expert que en conegués tant la vessant teòrica com la vessant pràctica. Aquest doble perfil és clarament acomplert pel professor Giménez Bachmann, el qual va obtenir el títol de doctor amb la presentació d'una tesi doctoral sobre temes vinculats a la regularització de ciutadans estrangers. Així mateix, en l'exercici professional de gestor administratiu des de l'any 1997, dirigeix un despatx especialitzat en aquesta matèria i és el responsable de la Comissió d'Estrangeria del Col·legi de Gestors Administratius de Catalunya. Avala la seva trajectòria investigadora la publicació de diversos treballs de recerca sobre temes vinculats a l'assignatura que imparteix (destaca la recent monografia *La situación jurídica de los inmigrantes irregulares en España*, Ed. Tirant Lo Blanc, 2015) així com les nombroses publicacions i conferències divulgatives i d'actualitat en aquest àmbit. Així mateix, en relació amb la seva activitat docent, el professor Giménez Bachmann és coordinador i professor del màster de Gestoria Administrativa que s'imparteix a la UAO, i també en el recent màster de Gestoria Administrativa que des del curs actual s'imparteix a la UdL.

L'assignatura Procediments Tributaris és impartida pel Dr. Luis Manuel Alonso González, catedràtic d'universitat del Departament de Dret Administratiu, Dret Processal i Dret Financer i Tributari. La seva trajectòria professional en l'àmbit de la recerca queda clarament avalada pels tres sexennis reconeguts i pels nombrosos projectes de recerca, tant nacionals com internacionals, dels quals és i ha estat investigador principal, i també ocupa la direcció del vigent grup de recerca consolidat «Dret Tributari i Política Fiscal».

El Dr. Alonso és autor de més d'un centenar de publicacions especialitzades en l'àmbit del Dret Financer i Tributari i ha participat en nombrosos congressos, nacionals i internacionals, com a expert d'aquesta àrea de coneixement. En l'àmbit docent, el Dr. Alonso disposa d'una extensa experiència avalada pels quasi trenta anys de vinculació a

la Universitat com a professor i per la publicació de diversos manuals docents especialitzats en el Dret Financer i Tributari.

Taula E4.5 Característiques de les assignatures seleccionades. Curs 2014-2015. Màster de Gestoria Administrativa

ASSIGNATURA	ECTS	DEPARTAMENT	MATRICULATS	GRUPS
Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar	3	Dret Privat	31	1
Procediments Tributaris	3	Departament de Dret Administratiu, Dret Processal i Dret Financer i Tributari	28	1

Font: Dades elaborades pel Centre

Taula E4.6 Percentatge d'hores impartides de docència (HIDA) segons tipologia del professorat a les assignatures seleccionades. Curs 2014-2015

	Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar	Procediments Tributaris	TFM
Permanents 1		1	5
Permanents 2			3
Lectors			-
Associats doctors	1		1
Associats no doctors			2
Altres			-
Total	100%	100%	

Font: Dades elaborades pel Centre

Segons AQU:

Permanents 1: professorat permanent per al qual és necessari ser doctor (CC, CU, CEU, TU, agregat)

Permanents 2: professorat permanent per al qual no és necessari ser doctor (TEU, col·laboradors)

Altres: professorat visitant, becaris, etc.

→ [Currículums del professorat de les assignatures seleccionades](#)

3.4.2. El professorat és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre els estudiants

El **màster de Gestoria Administrativa** disposa de professorat suficient i amb la dedicació adequada per impartir la docència assignada i atendre els estudiants. Aquesta situació és gràcies a l'esforç dels departaments de la Facultat de Dret, dels docents i del Col·legi Oficial de Gestors Administratius de Catalunya, institució que en tot moment ha donat el seu suport, tant econòmic com logístic, per tal de satisfer els objectius de la titulació.

Pel que fa al nombre, la ràtio de professor per assignatura és d'un sol professor, ja que es considera que aquesta és l'opció que preserva millor la coherència de l'assignatura i l'organització del contingut. Només hi ha dues assignatures en què participen diversos professors, l'assignatura obligatòria Activitat Transversal Final i l'optativa Aplicació de les TIC a la Profesió de Gestor Administratiu. Ambdues assignatures tenen un

plantejament essencialment pràctic, de manera que els alumnes han de resoldre, d'una banda, supòsits transversals vinculats a la pràctica professional i, de l'altra, aprendre a moure's en les plataformes virtuals més importants vinculades a la professió. És per aquest motiu que els professors que imparteixen l'assignatura són els professionals responsables de l'àrea corresponent en les diverses administracions públiques implicades (Tresoreria General de la Seguretat Social, Agència Estatal de l'Administració Tributària o Agència Tributària de Catalunya) o bé gestors administratius especialitzats en la matèria (en concret, llicències de vehicles o estrangeria). La diversitat i nombre de professors participants en la docència d'aquestes dues assignatures requereix dur a terme una acurada coordinació, tasca que duu a terme directament la coordinadora del màster.

Quant a la dedicació del professorat, la ràtio de professor per alumne se situa al voltant d'1,5 alumnes per professor (en aquest càlcul hem considerat que als 30 alumnes de nou accés cal afegir-hi entre 5 i 6 alumnes que procedeixen de cursos anteriors, segons les dades indicades a l'estàndard 1). Aquest indicador permet al professorat una atenció pròxima i gairebé personalitzada dels alumnes, i una important dedicació a la tasca de tutorització i seguiment. El perfil heterogeni dels estudiants i la vessant eminentment pràctica de les diverses assignatures del màster requereixen una tutorització constant que es fa tant presencialment com mitjançant l'atenció virtual que s'ofereix a través del Campus Virtual. En aquest sentit, cal destacar que totes les assignatures del màster tenen un Campus Virtual ben construït, amb material de treball específicament elaborat per a l'assignatura, supòsits pràctics i espais oberts a l'intercanvi d'informació i debat guiat, com ara el fòrum. La coordinadora del màster, a més, fa sessions de tutorització periòdicament, individuals i col·lectives, a fi de detectar possibles incidències i prendre, si és el cas, les mesures adients per solucionar-les.

D'altra banda, si analitzem les dades quantitatives de dedicació del professorat del màster, el 76,47 % té dedicació a temps complet i el 76,88 % de les hores de docència són impartides per aquest professorat a temps complet. Aquests percentatges posen en relleu la plena disponibilitat d'un importantíssim percentatge del professorat de la titulació a l'atenció de l'alumnat i a la tasca docent. Sobre el professorat associat, cal dir que es tracta de professors amb un lligam laboral amb la Universitat de Barcelona que, de mitjana, supera els vuit anys. Es tracta, doncs, de docents que coneixen la dinàmica de la Facultat, el funcionament de les eines que la institució posa a la seva disposició – com ara, el Campus Virtual – i les obligacions que, com a docents, els corresponen. I pel que fa al professorat extern, es tracta de docents que han col·laborat en el màster des dels inicis, fet que determina un coneixement clar de la dinàmica de la titulació, de les eines per dur a terme la docència i dels valors que es volen transmetre als alumnes quant a futurs gestors administratius. En aquest context, val a dir que anualment es fa una reunió de la comissió mixta UB-COGAC en la qual s'avalua el desenvolupament del curs i la valoració del professorat que és finançat pel Col·legi, segons el conveni signat entre ambdues institucions. Aquesta valoració busca ser una garantia més de la qualitat del professorat extern i de la seva implicació en la docència del màster.

Taula E4.7. Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2014-2015

CATEGORIA	PDI	DOCTORS	%DOCTORS	TC	% TC	% Acreditat
Catedràtic d'universitat	2	2	100,00%	2	100,00%	100,00%
Professor titular d'universitat	8	8	100,00%	8	100,00%	100,00%
Professor titular d'escola universitària	3	1	33'33%	3	100,00%	100,00%
Professor associat o associat mèdic	4	2	50,00%	0	0,00%	0,00%
TOTAL	17	13	76,47%	13	76,47%	76,47%

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat

Taula E4.8 Hores de docència impartida (HIDA) segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2014-2015

CATEGORIA	PDI	DOCTORS	% DOCTORS	TC	% TC
Catedràtic d'universitat	73	73	100,00%	73	100,00%
Professor titular d'universitat	219	219	100,00%	219	100,00%
Professor titular d'escola universitària	290	132	45,52%	290	100,00%
Professor associat o associat mèdic	175	45	25,71%	0	0,00%
TOTAL	757	469	61,96%	582	76,88%

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat

Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal

3.4.1. Que el professorat del centre compleix els requisits del nivell de qualificació acadèmica exigits per les titulacions del Centre, i té suficient i valorada experiència docent, investigadora i, si escau, professional.

El màster té professorat suficient, adequat i qualificat per a la docència específica que ha d'impartir. El currículum de tot el professorat és públic i es pot consultar a la web del màster. En el màster hi participen un total de 39 professors de la UB que imparteixen un total de 1.314 hores lectives (33,7 de mitjana). D'aquests, 28 són doctors, fet que representa un 72 % del professorat. Els docents tenen un perfil acadèmic elevat. Hi ha set catedràtics i 12 professors titulars d'universitat. El col·lectiu de professorat associat està format per 16 membres, dels quals un 31 % són doctors. El temps de dedicació a les tasques pròpies de la Universitat és significatiu: el 56 % del professorat ho és a temps complet. En consonància amb el caràcter interdisciplinari dels estudis, els docents provenen de nou àrees de coneixement diferents, entre les qual es hi ha dret penal, dret processal, psicologia, sociologia, ciència política, medicina legal, o mètodes de recerca, entre d'altres. L'experiència docent del col·lectiu és considerable, tal com ho demostra el fet d'acumular 34 quinquennis de docència (15 vius). A banda, hi ha experiències de participació dels professors en projectes d'innovació docent.

Es tracta, doncs, d'una plantilla docent experimentada, innovadora, i acadèmicament especialitzada que compta, a més, amb la col·laboració d'especialistes externs (un total

de 16 durant el curs 2014-2015; i 13 en el curs 2015-2016). Alguns són professionals en actiu en sectors relacionats amb el màster: professors universitaris amb acreditada experiència en l'àrea per a la qual són contractats, ja amb vincles amb les edicions dels màsters previs a l'actual (Dones i Sistema Penal: Discriminacions de Gènere i Estereotips, Espai i Control Social, Multiculturalitat i Democràcia); professionals amb reconeguda trajectòria en l'àmbit de la seva tasca (execució penal i mesures alternatives; delinqüència organitzada i de coll blanc; polítiques de drogues i Drets Humans: prohibicionisme versus regulació) i tècnics en determinades matèries que aporten coneixements que normalment la universitat no facilita (tecnologia, cibercriminalitat i seguretat). En definitiva, el màster és impartit per docents de la UB –ja siguin permanents o associats específics contractats pels departaments implicats en el nostre ensenyament– i d'altres de contractats com a professorat extern, a càrrec del pressupost del màster.

→ [Informació pública sobre el currículum del professorat del màster](#)

El màster organitza regularment conferències i jornades en què participen professors convidats nacionals i estrangers. El curs 2015-2016 hi va haver 12 conferenciants convidats, dels quals 5 eren estrangers.

→ [Llistat de professors convidats nacionals i estrangers](#)

Tal com s'espera d'un màster orientat a la recerca, el quadre de professors acumula un bagatge investigador molt remarcable. La plantilla docent acumula un total de 39 sexennis de recerca (11 són vius); és a dir, una mitjana d'un per professor. Del total de professors, 22 (56 %) formen part d'un dels set grups de recerca que tenen contacte amb el màster, tres dels quals són investigadors principals. D'aquests set grups, tres són reconeguts per la Generalitat de Catalunya. En els últims cinc anys, des del 2012, els professors del màster han estat investigadors en un total de 34 projectes de recerca competitius diferents, tots directament relacionats amb les temàtiques del màster. Onze són europeus i 23 són d'àmbit nacional. En 16 d'aquests projectes un professor del màster ha estat investigador principal. Com a resum, es pot afirmar que el màster té un professorat amb una capacitat docent molt sòlida, i també investigadora, d'experiència professional i d'innovació docent. Això, unit a una bona ràtio professor/alumne, assegura una bona qualitat formativa i una atenció personalitzada als alumnes.

→ [Taula E4.9 Grups i projectes de recerca vigents del professorat implicat en el màster \(2015/2016\)](#)

Les previsions de professorat exposades a la memòria de verificació del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal es compleixen de forma significativa. De totes maneres, s'observa que el nombre d'hores de docència impartides pel professorat associat és una mica més elevat del que s'havia previst en inici. Aquest augment s'explica, en part, per la necessitat d'incorporar professionals experts en àmbits disciplinaris concrets.

Com ja s'ha referenciat en els apartats anteriors relatius al màster de Gestoria Administrativa, també en aquest màster, pel que fa a l'assignació del professorat, tot i ser competència dels departaments implicats en la docència de la titulació, des de la coordinació del màster es garanteix que el professorat finalment assignat pel departament corresponent té el perfil idoni per impartir la docència, d'acord amb les característiques concretes de cada assignatura i, per tant, amb el nivell d'especialització exigible al professor.

En general, els estudiants es mostren satisfets amb l'activitat del professorat del màster, segons les enquestes de satisfacció dels estudiants (8,87 el curs 2013/2014; 6,36 el curs 2014/2015). De totes maneres, cal destacar que la baixa participació dels estudiants a les enquestes comporta que, de vegades, les dades no siguin prou significatives per poder fer una anàlisi acurada.

- [Informe agregat de les enquestes de satisfacció](#)
- [Veure taula E6.21 Satisfacció dels estudiants amb la titulació.](#)

Taula E4.10 Dades individuals de professorat (2014/2015)

Categoria	Departament	Àrea de coneixement	Títol	Quinquennis (Trams autonòmics)	Sexennis (Trams estatals)	Hores de docència a l'ensenyament
Catedràtic d'universitat	Dret Constitucional i Ciència Política	Ciència Política i de l'Administració	DOCTOR	2	3	41
Catedràtic d'universitat	Dret i Economia Internacionals	Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals	DOCTOR	2	3	8,3
Catedràtic d'universitat	Dret Penal i Ciències Penals	Dret Penal	DOCTOR	1	5	25
Catedràtic d'universitat	Salut Pública	Medicina Legal i Forense	DOCTOR	0	0	5
Catedràtic d'universitat	Dret Administratiu i Dret Processal	Dret Processal	DOCTOR	2	3	25
Catedràtic d'universitat	Dret Penal i Ciències Penals	Dret Penal	DOCTOR	1	4	98
Professor titular d'universitat	Dret i Economia Internacionals	Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals	DOCTOR	2	1	8,3

Professor titular d'universitat	Història i Institucions Econòmiques	Història i Institucions Econòmiques	DOCTOR	2	3	25
Professor titular d'universitat	Dret Penal i Ciències Penals	Dret Penal	DOCTOR	1	1	32
Professor titular d'universitat	Psicologia Social	Psicologia Social	DOCTOR	2	0	25
Professor titular d'universitat	Dret Penal i Ciències Penals	Dret Penal	DOCTOR	2	2	2
Professor titular d'universitat	Salut Pública	Medicina Legal i Forense	DOCTOR	0	0	5
Professor titular d'universitat	Teoria Sociològica, Filos. Dret i Met. CS	Filosofia del Dret	DOCTOR	2	1	59
Professor titular d'universitat	Econometria, Estadística i Economia Esp.	Economia Aplicada	DOCTOR	2	0	25
Professor titular d'universitat	Dret Penal i Ciències Penals	Dret Penal	DOCTOR	2	2	256
Professor titular d'universitat	Teoria Sociològica, Filos. Dret i Met. CS	Sociologia	DOCTOR	2	1	46
Professor titular d'universitat	Dret i Economia Internacionals	Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals	DOCTOR	2	3	24,3
Professor titular d'universitat	Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions	Sociologia	DOCTOR	2	3	41
Professor agregat	Psicologia Social	Psicologia Social	DOCTOR	1	0	89
Professor titular d'escola universitària	Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions	Sociologia	DOCTOR	2	0	50
Investigador	Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions	Sociologia	DOCTOR	0	0	16
Professor associat o associat mèdic	Dret Penal i Ciències Penals	Dret Penal	DOCTOR	0	0	25

Professor associat o associat mèdic	Salut Pública	Medicina Legal i Forense	DOCTOR	0	0	5
Professor associat o associat mèdic	Dret Penal i Ciències Penals	Dret Penal	DOCTOR	0	0	12,5
Professor associat o associat mèdic	Dret Penal i Ciències Penals	Dret Penal	DOCTOR	0	0	25
Professor associat o associat mèdic	Dret Administratiu i Dret Processal	Dret Processal	DOCTOR	0	0	12,5
Professor associat o associat mèdic	Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educ.	Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació	LLICENCIAT	0	0	12,5
Professor associat o associat mèdic	Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions	Sociologia	LLICENCIAT	0	0	30
Professor associat o associat mèdic	Personalitat, Avaluació i Tractament Psicol.	Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics	LLICENCIAT	0	0	30
Professor associat o associat mèdic	Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions	Sociologia	LLICENCIAT	0	0	15
Professor associat o associat mèdic	Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions	Sociologia	LLICENCIAT	0	0	25
Professor associat o associat mèdic	Salut Pública	Medicina Legal i Forense	LLICENCIAT	0	0	5
Professor associat o associat mèdic	Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions	Sociologia	DIPLOMAT	0	0	12,5
Professor associat o associat mèdic	Dret Penal i Ciències Penals	Dret Penal	LLICENCIAT	0	0	25
Professor associat o associat mèdic	Dret Penal i Ciències Penals	Dret Penal	LLICENCIAT	0	0	25
Professor associat o associat mèdic	Dret Penal i Ciències Penals	Dret Penal	LLICENCIAT	0	0	25
Professor associat o associat mèdic	Salut Pública	Medicina Legal i Forense	LLICENCIAT	0	0	5

Altres	Teoria Sociològica, Filos. Dret i Met. CS	Filosofia del Dret	DOCTOR	0	0	77
--------	---	--------------------	--------	---	---	----

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat

Taula E4.11 Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2014/2015

Categoria	PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	% Acreditat
Catedràtic d'universitat	7	7	100,00%	7	100,00%	100,00%
Professor titular d'universitat	12	12	100,00%	12	100,00%	100,00%
Professor agregat	1	1	100,00%	1	100,00%	100,00%
Professor titular d'escola universitària	1	1	100,00%	1	100,00%	100,00%
Professor associat	16	5	31,25%	0	0,00%	0,00%
Investigador	1	1	100,00%	1	100,00%	0,00%
Externs	1	1	100,00%	0	0,00%	100,00%
TOTAL	39	28	71,79%	22	56,41%	56,41%

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat

Taula E4.12. Percentatge d'hores de docència impartides segons trams

CURS	Tram de recerca			Tram de docència		
	sense	tram no viu	tram viu	sense	tram no viu	tram viu
2014 - 2015	64%	14%	22%	30%	19%	52%

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat i elaboració pròpia

3.4.2. Que el professorat del centre és suficient i disposa de la dedicació adequada per desenvolupar les seves funcions i atendre als estudiants.

El professorat del màster és l'adequat, considerant-ne els diferents ràtios sobre el nombre i la dedicació. Els 39 docents s'ocupen de forma individualitzada i especialitzada de les 38 assignatures del programa. El curs 2014-2015 hi havia 69 estudiants matriculats (dels quals 38 eren de nou accés). Aquestes xifres donen una ràtio excel·lent, d'1,8 alumnes per professor. Aquest indicador mostra que l'atenció a l'estudiant és força propera i personal. Analitzant les hores de docència que imparteix cada professor segons la seva qualificació, resulta, a més, que el 84 % de les hores lectives són ateses per doctors. D'altra banda, el 72 % de les hores lectives estan a càrrec de professorat a temps complet i el 76 % per docents acreditats. Aquestes xifres demostren una dedicació alta d'un professorat qualificat i especialitzat.

Les assignatures seleccionades per ser avaluades són quatre, totes de tres crèdits. Estan impartides per professorat que prové de tres departaments diferents. La primera és Control Social i Punitiu (39 matriculats). Es tracta d'una matèria central en el currículum del màster, ja que proporciona els fonaments teòrics en criminologia. Està impartida per professor Ignacio Rivera, director de l'Observatori del Sistema Penal i

Dret Humans. El professor Rivera, titular d'universitat, té una trajectòria llarga de recerca i publicacions en aquest àmbit. La segona matèria és Política Criminal Contemporània (37 matriculats), a càrrec del catedràtic de Dret Penal Joan Queralt. L'assignatura introdueix en el màster els coneixements necessaris per analitzar i avaluar les polítiques criminals contemporànies. El professor Queralt, exdirector de l'Institut de Recerca TransJus i actual director del Departament de Dret penal, Criminologia, Dret Internacional Públic i Relacions internacionals, investiga en temes de política criminal, corrupció, i responsabilitat penal de les persones jurídiques. La tercera assignatura a avaluar és Comunitat, Entorn i Prevenció (24 matriculats). Es tracta d'una optativa centrada en l'estudi de la prevenció comunitària i situacional de la delinqüència. La matèria té una accent sociològic i està impartida per professor agregat de sociologia Alberto Martín. El professor Martín ha dirigit diversos projectes sobre polítiques socials, immigració i ciutadania, i ha publicat en el àrea. La darrera assignatura és Crítica de les Representacions Juridicopolítiques del Sofriment (15 matriculats), a càrrec del professor titular d'universitat Antonio Madrid. Les seves principals línies d'investigació se centren en l'anàlisi de la relació entre dret i sofriment, i política i sofriment, i és membre investigador del grup de recerca transversal «Filosofia del dret, moral, i política» en el qual s'aborden conjuntament aquestes qüestions. També és el coordinador de la Clínica Jurídica de dret al Dret de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.

Taula E4.13 Hores impartides de docència (HIDA) segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2014/2015

Categoria	PDI	Doctors	%Doctors	TC	%TC	% Acreditat
Catedràtic d'universitat	243,3	243,3	100,00%	243,3	100,00%	100,00%
Professor titular d'universitat	548,6	548,6	100,00%	548,6	100,00%	100,00%
Professor agregat	89	89	100,00%	89	100,00%	100,00%
Professor titular d'escola universitària	50	50	100,00%	50	100,00%	100,00%
Professor associat o associat mèdic	290	80	27,59%	0	0,00%	0,00%
Investigador	16	16	100,00%	16	100,00%	0,00%
Altres	77	77	100,00%	0	0,00%	100,00%
TOTAL	1313,9	1103,9	84,02%	946,9	72,07%	76,71%

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat

Taula E4.14 Característiques de les assignatures seleccionades. Curs 2014/2015

	ECTS	Departament	Matriculats	Grups
Assignatura: Control Social i Punitiu	3	Departament de Dret Penal, Criminologia i Dret Internacional Públic	39	1
Assignatura: Política Criminal Contemporània	3	Departament de Dret Penal, Criminologia i Dret Internacional Públic	37	1
Assignatura especialitat: Comunitat, Entorn i Prevenció	3	Departament de Sociologia	24	1

Assignatura especialitat: Crítica de les Representacions Juridicopenals del Sofriment	3	Departament de Dret Constitucional, Ciència Política i de l'Administració	15	1
Treball de Fi de Màster	18	Departament de Dret Penal, Criminologia i Dret Internacional Públic; Departament de Dret Constitucional, Ciència Política i de l'Administració, Dret Eclesiàstic de l'Estat i Filosofia del Dret; Departament de Sociologia; Departament de Psicologia Social i Psicologia Quantitativa	28	

Font: Dades elaborades pel Centre.

Taula E4.15 Percentatge d'hores impartides de docència (HIDA) segons tipologia del professorat a les assignatures seleccionades. Curs 2014/2015

	Permanents 1	Associat	Extern	Total
Assignatura: Control Social Punitiu	100%			100%
Assignatura: Política Criminal Contemporània	100%			100%
Assignatura especialitat: Comunitat, Entorn i Prevenció	100%			100%
Assignatura especialitat: Crítica de les Representacions Juridicopolítiques del Sofriment	100%			100%
TFM	66,67%	16,66%	16,67%	100%

Font: Dades elaborades pel Centre

Permanents 1: professorat permanent per al qual és necessari ser doctor (CC, CU, CEU, TU, agregat)

Permanents 2: professorat permanent per al qual no és necessari ser doctor (TEU, col·laboradors)

Altres: professorat visitant, becaris, etc.

→ [Currículums del professorat de les assignatures seleccionades](#)

En el cas específic dels TFM, ni la normativa general reguladora dels Treballs de Final de Màster de la Universitat de Barcelona, de 19 de juliol de 2011, ni la normativa de la Facultat de Dret relativa a aquests Treballs de Final de Màster, de 5 d'abril de 2013 – darrera modificació de 21 de juliol de 2014- contenen criteris específics d'assignació del professorat. Només la primera de les esmentades estableix en el seu punt 1.5 la possibilitat de ser tutor d'un TFM una persona titulada que sigui externa al màster, i en aquest cas s'exigeix que ha de compartir la tutoria amb un tutor de l'equip docent del màster. Aquest s'han establert –amb una certes coincidències- en cadascun dels Màsters. Així al **Màster de Gestoria Administrativa**, com a criteri prioritari, es demana que siguin professors que tinguin assignada docència al Màster i dins d'aquests

es prefereix al professorat permanent. Al **màster de Criminologia, Política criminal i sociologia juridicopenal** no es demana que els tutors no han de ser necessàriament professors del màster. Però també es prefereix als professors permanent. En ambdós casos, les línies de recerca dels professorats que serà tutor d'un TFM han d'estar relacionats amb la matèria del màster i amb les propostes de temàtiques de TFM definides.

Per altra banda, a la Universitat de Barcelona són les Directrius per a l'organització acadèmicodocent aprovades pel Consell de Govern el 23 de juliol de 2013, les que determinen la ràtio màxima de treballs de finals de Màster que pot dirigir un professor a partir de la combinació de les hores màximes de dedicació acadèmica del professorat per tasques de direcció: 80 h. Gr@d equivalents a 160 h. PDA amb els crèdits assignats al TFM. Atès que el TFM del Màster de Gestoria Administrativa té assignades 12 hores de dedicació per estudiant (amb un factor de PDA 2), la ràtio de TFM per professor és de 6 TFM com a màxim. En el cas del Màster de Criminologia, Política Criminal i sociologia juridicopenal la direcció d'un TFM de 18 crèdits reconeix al professor 16 h. per estudiant (amb un factor de PDA 2), la ràtio esdevé més baixa i es situa en 5 TFM màxim per professor a efectes de computar aquestes hores a la seva dedicació docent. La direcció de TFM en ambdós Màsters es situa a les ràtios que estableix la normativa esmentada.

La ràtio de tutors per TFM en el **Màster de Gestoria Administrativa** ha estat de 2 el curs 2014/15 i de 2,2 el curs 2015/16. I en el cas del **Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal**, la ràtio ha estat de 1,6 el curs 2014/15 i de 1,8 el curs 2015/16.

→ [Llistat de TFM per tutors. Màster de Gestoria Administrativa](#)

→ [Llistat de TFM per tutors. Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal.](#)

3.4.3. La institució ofereix suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent del professorat

La docència de qualitat és un dels reptes de totes les universitats i de tots i cadascun dels seus centres. Per a la Facultat de Dret ha esdevingut, des de fa temps, una de les prioritats. I, per aquesta raó, mitjançant determinades actuacions i serveis, ofereix al professorat el suport necessari a la seva tasca docent: els proporciona recursos que l'afavoreixen, també des de la perspectiva de la innovació, i fomenta, dins el marc de la política docent de la Universitat de Barcelona, la formació del professorat, així com la seva mobilitat.

Malgrat disposar de recursos propis, el gruix de l'acció de suport a la millora de l'activitat docent de la Facultat per al professorat de les titulacions oficials que imparteix el Centre, s'incardinen en un context d'actuacions generals que la Universitat de Barcelona ofereix a tot el professorat universitari. Amb caràcter general es poden

consultar i accedir-hi mitjançant el link *Suport a la docència* de la pàgina web de la Universitat de Barcelona

→ [Suport a la docència UB](#)

Específicament, cadascun dels professors té accés directe, a través del seu espai personal UB i dins de l'apartat *Portal de la Docència*, a tot el conjunt sistematitzat d'accions de suport que la UB posa a disposició del PDI per facilitar, millorar, avaluar i gestionar la qualitat de la tasca docent.

→ [Portal de la docència de la UB](#)

3.4.3.1. L'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat de Barcelona

L'ICE és una valuosíssima eina institucional al servei de la formació permanent del professorat. Un dels seus principals objectius és donar el suport necessari al professorat per tal de perfeccionar i millorar el rendiment qualitatiu en l'exercici de la seva tasca docent. D'entre tots els instruments que ofereix destaquem els cursos de formació i els estudis i informes elaborats sobre la recerca, la innovació i la renovació pedagògiques. La publicació i difusió d'aquests instruments, principalment a la web de l'ICE, hi possibilita l'accés a tot el professorat.

→ [Informació pública sobre l'ICE](#)

Concretament, la Secció d'Universitat de l'ICE és responsable de programar el Pla de Formació del Professorat de la UB, per complir el precepte estatutari que recull com a dret del PDI «tenir accés a la formació permanent, amb la finalitat de garantir la constant millora de la tasca docent i investigadora».

L'activitat de formació adreçada al professorat de la UB s'aplica tant a la docència i la gestió com a la recerca i la transferència del coneixement, i compta amb la participació dels centres a través del Consell de Coordinació de Formació de Centres [<http://www.ub.edu/ice/uni/forcentre>]. L'objectiu general és impulsar la professionalització del professorat i contribuir a la millora de la qualitat de la docència universitària, a través del disseny, l'organització i la gestió de la formació permanent, i de l'assessorament, la informació i l'assistència tècnica al PDI [http://www.ub.edu/ice/seccio_universitat].

Pla de formació: programes i activitats de suport

El Pla de Formació del PDI dona resposta a les necessitats d'actualització de les competències docents lligades al desenvolupament professional del professorat i a les expectatives de la UB de disposar d'una plantilla de professorat qualificada i preparada per assumir els reptes promoguts per el EEES.

→ [Pla de Formació del Professorat \(2015\)](#)

→ [Pla de Formació del Professorat \(2016\)](#)

Programa de Formació en Docència

a) Màster de Docència Universitària per a Professorat Novell

L'objectiu general d'aquest màster és aportar una formació bàsica al professorat novell i als becaris amb tasques docents assignades que els permetin desenvolupar el procés de professionalització com a docents universitaris. La Facultat proposa, per a cada convocatòria, un nombre màxim de professors que la UB convida a participar en el màster amb matrícula gratuïta. Els professors proposats són suggerits pel degà de la Facultat entre els professors novells que han signat contracte amb la UB i són membres d'un departament adscrit a la Facultat.

→ [Màster de Docència Universitària per a Professorat Novell](#)

b) Formació permanent

b.1. Pròpia de l'ICE. L'objectiu general és oferir formació per el professorat de la Universitat de Barcelona de tipus generalista, específica o monotemàtica, en les competències docents metodològica, de planificació i de gestió de la docència, comunicativa, interpersonal, de treball en equip, d'innovació; oferta general de tallers presencials, semipresencials i en línia; jornades d'intercanvi d'experiències; i bones pràctiques docents.

b.2. A demanda dels centres. Formació i assessorament a facultats i departaments de la UB que plantegen necessitats específiques. Les demandes es canalitzen a través dels coordinadors de formació de centre.

A la Facultat de Dret aquestes demandes es canalitzen mitjançant la vicedegana d'Afers Acadèmics, que és la coordinadora de formació, i es duen a terme a iniciativa pròpia o a petició dels departaments i grups d'innovació docent.

Alguns exemples d'aquests cursos acreditats:

→ [Document històric d'activitats formatives acreditades per l'ICE](#)

b.3. Actuacions especials. Formació i assessorament per atendre necessitats institucionals, de centre, de departaments o de grups de recerca.

c) Formació en tutoria

L'objectiu general és oferir formació, recursos i assessorament als coordinadors dels PAT i al professorat tutor, per facilitar-los el seguiment dels estudiants des de la transició secundària-universitat fins a les sortides professionals.

d) Formació en idiomes

L'objectiu general és proporcionar recursos i suport al professorat que ja imparteix o es prepara per impartir docència en anglès i millorar les competències en llengua anglesa del nostre professorat: *Oral skills for teaching & research purposes* (adreçat a treballar

la fluïdesa oral en anglès amb oferta de diversos nivells) i *Basic skills and tools to teach content subjects in English* (adreçat específicament a treballar l'anglès a la docència). Tot i que actualment només s'ofereix llengua anglesa, està prevista la possibilitat d'oferir formació en altres llengües.

La Facultat de Dret facilita i multiplica la difusió de la informació dels cursos ICE entre el professorat del centre per mitjà del butlletí informatiu –publicat amb una periodicitat quinzenal i al qual recentment s'ha incorporat un apartat específic–, el web del Centre i els anuncis en els monitors informatius.

- [Oferta de cursos de formació per al professorat UB per l'ICE](#)
- [Activitats formatives del professorat implicat en el màster](#)

Projectes i col·laboracions

CIDUI (Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació) i Simposi CIDUI: Congrés biennal, organitzat per tots els ICE i unitats de formació de les universitats públiques catalanes. La Secció d'Universitat de l'ICE té l'encàrrec de la coordinació general i el seguiment dels comitès del Congrés: <http://www.cidui.org/ca/congressos> i del Simposi: <http://www.cidui.org/>

GIFD (Grup Interuniversitari de Formació Docent): Grup de treball format per tots els ICE i unitats de formació de les universitats públiques catalanes. L'objectiu del grup és contribuir a una formació de qualitat del professorat universitari per millorar les seves competències docents. El Grup ha obtingut diversos ajuts (MECD AQU RED-U). <http://gifd.upc.edu>

Red Institucional de Formación del Profesorado (REDIFOP): Xarxa d'ICE, Centres i Unitats de Formació del Professorat Universitari de les universitats espanyoles públiques i privades, de la qual l'ICE de la UB n'és coordinadora. L'objectiu de la xarxa és treballar amb un model conjunt de formació del professorat universitari i l'acreditació de la formació.

Portal «Bones pràctiques docents»: Projecte de col·laboració interuniversitari entre l'ICE de la UB i l'IDES de la UAB per a la millora de la qualitat docent. El portal vol ser un punt de trobada del professorat universitari, per compartir i donar a conèixer bones pràctiques docents que facilitin el desenvolupament d'activitats d'ensenyament i aprenentatge en contextos concrets. <http://www.ub.edu/bonespractiquesdocents/>

Blog Secció Universitat: Espai de comunicació i difusió de les novetats de la Secció d'Universitat, en la qual es publiquen notícies en general, activitats, publicacions, jornades, tant pròpies de la Secció, com d'altres de lligades amb la formació del professorat universitari. <http://www.ub.edu/ice-universitat/>

Publicacions

L'ICE posa a disposició del professorat treballs que aborden qüestions vinculades, entre d'altres, amb el desenvolupament de la tasca docent amb qualitat, mitjançant col·leccions coeditades entre la Secció d'Universitat de l'ICE i l'Editorial Octaedro.

→ [Publicacions ICE](#)

Col·lecció Quaderns de Docència Universitària: Ofereix temes de docència universitària, amb l'objectiu de facilitar l'intercanvi d'experiències i la difusió de bones pràctiques docents del professorat universitari.

Colección Educación Universitaria: Ofereix temes d'actualitat en educació superior.

3.4.3.2. El Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació (CRAI)

El CRAI és un servei de la UB que dona suport a la docència, l'aprenentatge, la investigació i l'extensió universitària, i té l'objectiu de facilitar l'accés i la difusió dels recursos d'informació i col·laborar en els processos de creació del coneixement.

Mitjançant la unitat de suport a la docència del CRAI, la UB ofereix un servei per gestionar i oferir al professorat de la UB els recursos d'informació i serveis útils per a la tasca docent. I pel que fa a la docència, aquesta tasca de suport es concreta a oferir al professorat ajuda per a l'elaboració i preparació del material docent i la planificació de les assignatures. Aquest suport a la docència es basa en els eixos següents:

- Informació: Selecció de recursos d'informació sobre docència (metodologia, avaluació, normativa...)
- Serveis: Suport en plataformes i eines docents; elaboració i publicació de materials docents; assessorament legal i suport a la innovació docent.
- Activitats formatives i d'innovació docent: Iniciatives i accions relacionades amb la formació contínua del professorat, així com la promoció de la millora constant i la innovació.

Per dur a terme aquesta tasca, es disposa d'una estructura integrada per:

- Punts de Suport a la Docència, ubicats a cadascuna de les biblioteques del CRAI,
- la Unitat de Suport a la Docència, especialitzada en l'elaboració de materials docents,
- la Unitat d'Innovació i Difusió, que gestiona les convocatòries del Programa de Millora i d'Innovació Docent i l'Oficina de Difusió del Coneixement per assessorar en temes de drets d'autor.

→ [Servei del CRAI de suport a la docència](#)

3.4.3.3. Grups i projectes d'innovació docent

Programa de Millora i Innovació Docent (PMID).

La Universitat de Barcelona contribueix a la qualitat docent, i afavoreix la millora continuada de la docència, donant impuls i suport a la innovació docent, i estimulant activitats d'intercanvi d'experiències docents. Per a aquest propòsit serveixen els ajuts econòmics i el suport metodològic a projectes d'innovació docent, que periòdicament es convoquen en diferents modalitats (projectes d'innovació docent i projectes de reconeixement i consolidació de grups d'innovació docent) molts dels quals en coordinació amb l'ICE i els serveis de suport a la docència del CRAI.

Igualment, a fi de contribuir a la difusió, intercanvi i extensió de les experiències de millora i innovació docent, es fa difusió de les diferents accions a través de la pàgina web del programa i s'organitzen activitats d'intercanvi d'experiències entre els grups d'innovació, els caps de departament i els vicedegans acadèmics dels centres per tal de presentar i coordinar les activitats del programa i per explicar el funcionament del suport a la millora i la innovació a la UB.

Actualment la Facultat de Dret disposa de:

- 13 projectes d'innovació docent en desenvolupament i
 - 4 grups d'innovació docent reconeguts, 3 dels quals consolidats
- [Informació pública sobre els grups i els projectes d'innovació docent.](#)
- [Grups, projectes d'innovació docent i Programa REDICE del professorat del màster de Gestoria Administrativa.](#)

Programa de Recerca en Docència Universitària

Aquest programa està impulsat per l'ICE de la Universitat de Barcelona. Té com a principal objectiu promoure la creació d'equips de recerca que contribueixin a generar i difondre coneixement interdisciplinari sobre l'ensenyament universitari. Per aconseguir aquest propòsit, es convoquen anualment els ajuts REDICE, orientats al finançament de projectes de recerca dedicats a ampliar i difondre coneixement mitjançant processos sistemàtics i científicament rigorosos pels quals es puguin aclarir, descobrir, comprendre, avaluar o transformar qüestions sobre l'ensenyament universitari. La convocatòria també pretén fomentar la creació, consolidació i ampliació d'equips i xarxes multidisciplinàries de recerca que tinguin com a objecte d'estudi el coneixement sobre l'ensenyament universitari i que permetin desenvolupar i difondre estudis de qualitat.

- [Informació projectes REDICE de la Facultat de Dret](#)

3.4.3.4. Suport al professorat pel servei MID-Dret

MID-Dret és un servei tècnic de la Facultat de Dret adscrit al Vicedeganat d'Afers Acadèmics per impulsar la millora de la docència dels ensenyaments del Centre. MID-Dret és atès per personal tècnic amb perfil professional pedagògic i entre les funcions que exerceix en destaca el suport i l'assessorament al professorat en matèria de metodologia docent i avaluació. Les accions del MID-Dret s'emmarquen en les línies d'actuació següents:

- Assessorament i suport personalitzat a l'acció docent del professorat
- Assessorament personalitzat al professorat en matèria d'ús del Campus Virtual UB
- Coordinació de l'acció i la formació dels becaris de Suport a la Docència
- Assessorament i orientació pedagògica personalitzat a l'alumnat
- Elaboració de materials didàctics per al professorat, com són material de suport a les activitats d'aprenentatge dels estudiants.

En el web del MID-Dret s'hi poden consultar les accions i recursos de suport a la docència que es duen a terme des de la Facultat i des del mateix servei.

→ [Web del servei MID-Dret](#)

3.4.3.5. Mobilitat del professorat

Dins dels diferents programes de mobilitat del professorat, la Facultat té signats convenis de mobilitat docent per als estudis de Criminologia, tant de grau com de màster, amb dues universitats: la *Università di Bologna* (Itàlia) i l'*EK School of Business and Administration* de la Universitat Gdynia (Polònia).

3.4.3.6. Altres accions

Beques de suport directe a la docència convocades per la Facultat de Dret

La universalització del sistema d'avaluació continuada i l'elevat nombre de crèdits que imparteixen molts docents ha provocat un increment notable de les tasques mecàniques, rutinàries i burocràtiques vinculades a la docència. Per aquest motiu, es dissenya un programa de suport directe a la docència, amb personal becari contractat que assistirà de manera directa el professorat de la Facultat en el desenvolupament i execució d'aquestes feines que envolten la preparació de la tasca docent però que esdevenen cada vegada més necessàries per tal d'incrementar la qualitat de la docència que s'imparteix a les aules, tant des de la vessant teòrica com de la pràctica mitjançant la realització d'activitats, simulacions, seminaris monogràfics, preparació de materials, recerca d'informació bibliogràfica, jurisprudencial, legislativa i d'altres.

Des del 2010-2011, la Facultat convoca les primeres setmanes del curs acadèmic 10 beques per donar suport directe a la docència del professorat que imparteix classe en els títols oficials. Es convoca una beca per a cada departament adscrit (8), una beca general (per a professors de departaments no adscrits que imparteixen docència a la Facultat) i una beca general per a l'ensenyament de Relacions Laborals.

Atès l'esmentat procés de reestructuració, el nombre de departaments a la Facultat de Dret s'ha reduït a cinc aquest curs acadèmic. El nombre de beques convocades ha estat de 9 i la ràtio ha variat: se n'assignen dos als quatre departaments afectats per la nova ordenació; i 1 al Departament d'Història del Dret, Dret Romà i Dret Eclesiàstic de l'Estat –departament provisional fins a l'abril de 2017.

→ [Beques de col·laboració amb els departaments de la Facultat de Dret](#)

Beques AGAUR de suport a la docència

Des de fa tres anys, la Facultat es beneficia de 4-6 becaris de suport a la docència – assistents docents– de la convocatòria AGAUR (Generalitat de Catalunya) de beques per a les activitats acadèmiques dirigides de suport al professorat de les universitats públiques del sistema universitari català (AAD). Són estudiants de màsters oficials que presten servei a l'Escola de Postgrau de la Facultat donant suport específic als màsters universitaris que s'imparteixen a la Facultat de Dret. La tasca que duen a terme aquests becaris és, amb caràcter general, contribuir al procés de millora de l'aprenentatge dels estudiants universitaris. Específicament fan tasques d'atenció als estudiants dels màsters i donen suport al professorat dels màsters mitjançant l'elaboració de materials docents i altres tasques de suport a les activitats acadèmiques dirigides pel professorat.

→ [Beques de suport a la docència AGAUR](#)

3.5. Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport a l'aprenentatge

3.5.1. Els serveis d'orientació acadèmica donen suport adequadament en el procés d'aprenentatge i els serveis d'orientació professional faciliten la incorporació al mercat laboral.

El conjunt articulat d'accions d'orientació acadèmica i professional de l'alumnat de la Facultat de Dret forma part del nucli dur del projecte docent de la Facultat de Dret per als ensenyaments de grau i màster. No obstant això, pel que es fa a l'orientació professional, aquesta es fa dins el context de cadascuna d'aquestes titulacions, en diferents moments i amb intensitat diferent. En els estudis de grau, en la mesura que estan adreçats a donar una formació més generalista, encaminada a la preparació per a l'exercici d'activitats professionals, hi preval l'orientació acadèmica ja des de l'inici, i només en els darrers cursos és necessària la professional. En canvi, en els estudis de màster, destinats a donar una formació més avançada, que té com a principal finalitat l'especialització acadèmica i/o professional de l'estudiant, l'orientació acadèmica i professional estan estretament vinculades durant tots els estudis, tot i que l'orientació professional esdevé una peça clau en un moment anterior: el de la selecció de l'ensenyament concret del màster que es vol cursar. I és precisament en aquest moment en el qual el sistema de suport d'orientació professional que ofereix la Facultat té plena

operativitat i eficàcia com a element que forma part, amb una visió integradora, del projecte docent de la Facultat de Dret.

Aquesta concepció unitària està plasmada en el **Pla d'acció tutorial (PAT)** de la Facultat de Dret, aprovat per Junta de Facultat en data de 30 de maig de 2013. Aquest PAT, que s'emmarca en les directrius del *Projecte institucional de política docent* de la Universitat de Barcelona, aprovat pel Consell de Govern de la UB, de 6 de juliol de 2006, dissenya les principals línies d'acció tutorial per a tots els ensenyaments de grau i màsters oficials per al període 2013-2017, seguint les pautes establertes en el document relatiu a la *Informació, orientació i suport a l'estudiant: acció tutorial a la Universitat de Barcelona*, aprovat pel Consell de Govern de la UB en data 7 de juliol de 2007.

- [Pla d'Acció Tutorial de la Facultat de Dret](#)
- [Projecte Institucional de Política Docent de la UB](#)
- [Informació, orientació i suport a l'estudiant. Acció tutorial a la Universitat de Barcelona](#)

Al marge del PAT, la Facultat compta amb diverses accions complementàries específiques d'orientació acadèmica per a l'alumnat, i un conjunt de serveis especialment destinats a l'orientació professional i d'ocupabilitat de l'estudiant. I des d'una perspectiva institucional de Centre, a totes les anteriors, s'hi han d'afegir els recursos materials destinats a l'aprenentatge (aules de docència, d'informàtica, mitjans digitals i audiovisuals, Biblioteca i fons documental, etc.), l'adequació i la suficiència dels quals, atenent al nombre d'estudiants i les característiques de les titulacions, avalen el compromís de la Facultat amb qualitat dels ensenyaments que imparteix.

La finalitat última de l'atenció als estudiants, acadèmica i professional, i amb especial significació l'atenció tutorial, està directament orientada a facilitar les condicions d'aprenentatge dels estudiants i millorar, directament o indirectament, la seva formació acadèmica i professional per tal d'optimitzar les oportunitats de sortida en el mercat laboral i en el desenvolupament de la seva futura professió. L'acció tutorial, en definitiva, pretén incrementar el rendiment acadèmic de l'estudiant a partir d'una millor integració de l'individu dins del sistema universitari, i a partir d'un guiatge i suport personalitzat que pretén aconseguir que cada individu produeixi intel·lectualment el màxim de si mateix.

També convé assenyalar que, a banda de l'orientació ordinària que es dona a l'estudiant per part de la Secretaria, el caps d'estudis, etc. i l'ordinària o estructural de la Universitat per part del SAE (Servei d'Atenció a l'Estudiant), la Facultat ofereix tres serveis específics d'orientació: el servei MID-Dret (d'assessorament acadèmic per als estudiants), l'Oficina de Relacions Internacionals (d'orientació en programes de mobilitat) i l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball (destinat específicament a la orientació professional).

El PEQ 050 recull amb detall tots els processos vinculats a l'orientació acadèmica i professional dels estudiants, tant les línies del PAT com de les accions concertades d'orientació.

→ [PEQ 050 Orientació a l'estudiant](#)

3.5.1.1. El disseny de les accions d'orientació en el Pla d'acció Tutorial de la Facultat de Dret (PAT)

El PAT de la Facultat de Dret vigent va significar un nou pas respecte de l'acció tutorial duta a terme fins aleshores a la Facultat. El PAT 2013-2017 entén l'orientació tutorial com una acció natural de continuïtat, de millora i de reajustament. La seva finalitat és adaptar i adequar l'acció tutorial de la Facultat a les noves necessitats derivades del desenvolupament dels ensenyaments de grau, de l'expansió dels màsters universitaris, a les derivades de l'entrada en vigor de la nova normativa de permanència de la UB, de la disponibilitat docent dels departaments per satisfer aquesta demanda i, en definitiva, del context de crisi econòmica i increment substantiu de les taxes universitàries, que ha afectat el desenvolupament acadèmic dels estudiants. La coordinació general de totes les actuacions previstes al PAT recau en el Vicedeganat d'Afers Acadèmics.

Des d'un punt de vista cronològic, de l'accés i l'evolució de l'estudiant a la Facultat de Dret, el PAT de la Facultat presenta, quant als graus, les línies següents:

En cadascun dels graus:

- Tutoria prèvia a la matriculació
- Tutoria grupal i coordinació docent a tots els estudiants de primer de tots els graus
- Tutoria de carrera (a partir del primer curs de grau)
- Tutoria de sortides professionals (al darrer curs de grau)
- Tutoria d'excel·lència

Transversals per a tots els graus i màsters:

- Tutoria d'esportistes d'elit (a partir del segon curs de grau)
- Tutoria d'estudiants amb necessitats especials (NERE)
- Tutoria de mobilitat

Pel que fa als màsters, al marge de l'operativitat de les tutories transversals, el PAT preveu una sola línia tutorial, de caràcter acadèmic, que acostuma a conduir el mateix coordinador de màster –o persona anomenada per ell mateix– i la duu a terme en el marc de les directrius generals establertes al PAT.

→ [Informació pública sobre el PAT](#)

3.5.1.2. Actuacions integrades d'orientació acadèmica i professional

Com ja s'ha assenyalat, la Facultat de Dret duu a terme aquestes actuacions en diferents moments dels estudis dels graus i màsters.

a) Accions en la fase inicial dels estudis

a.1) En els graus, es concentren bàsicament en els estudiants de nou ingrés:

Portal Futurs estudiants:

Amb la finalitat no només de captar nous estudiants, sinó sobretot d'orientar els nous estudiants, per al curs 2013-2014 es va crear el portal web de Futurs estudiants, amb informació precisa, senzilla i específica pensada per a futurs estudiants i estudiants d'ingrés recent.

→ [Portal Futurs estudiants](#)

Jornada de Portes Obertes.

A la Jornada de Portes Obertes hi intervé el degà, els vicedegans i els caps d'estudis. Hi ha una sessió general (30 minuts) sobre la Facultat, sessions separades per a cada grau (1 h) i una visita guiada per la Facultat. Els estudiants s'hi han inscrit abans, però hi són admesos els no inscrits si hi ha capacitat. També es convida les famílies interessades a participar-hi. A l'abril 2016 s'hi van inscriure més de 400 participants, i hi van assistir al voltant d'uns 250. Al final de la sessió s'envia per correu electrònic un qüestionari perquè els assistents valorin la utilitat de la sessió. Els resultats obtinguts en el qüestionari de l'última sessió demostren que la Jornada de Portes Obertes és una acció interessant per als estudiants (49,2 %), que els aporta nova informació (67,2 %) i que els ajuda a prendre una decisió del que acabaran estudiant i on (45,9 %).

→ [Difusió de la Jornada de Portes Obertes](#)

→ [Qüestionari de satisfacció de la Jornada de Portes Obertes d'abril de 2016.](#)

→ [Resultats del qüestionari de satisfacció de la Jornada de Portes Obertes d'abril de 2016](#)

Sessió informativa (juliol)

Les sessions informatives adreçades als estudiants de nou accés s'organitzen per a cada grau al mes de juliol i estan dirigides pels caps d'estudis. Durant aquestes sessions es distribueix als estudiants el dossier de matrícula, amb la informació pràctica del procés de matriculació i de l'inici del curs.

→ [Accés al web d'informació sobre les sessions informatives](#)

Tutoria personalitzada

Quan l'estudiant ingressa en un grau de la Facultat de Dret, rep, d'ofici, una tutoria prèvia a la matriculació en la qual intervenen estudiants de cursos superiors supervisats per professors tutors i/o caps d'estudis. Aquesta tutoria, com es veurà, és molt ben valorada pels estudiants que la reben.

El nombre d'estudiants assistents a la tutoria prèvia dels darrers cursos:

Taula E5.1 Nombre de tutories prèvies a la matriculació

	2013/14	2014/15	2015/16
Grau de Dret	395	391	368
Grau de Relacions Laborals	253	222	234
Grau de Criminologia	139	146	123
Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració	110	97	59
Grau de Gestió i Administració Pública	66	49	101
Doble titulació Dret-ADE	-	-	49
Doble titulació Dret-Ciència Política	-	-	10
Doble titulació Dret-GAP	-	-	18

Font: Dades elaborades pel Centre.

→ [Qüestionari tutoria prèvia a la matriculació](#)

Acte de benvinguda als estudiants de primer

L'acte de benvinguda es fa el primer dia de curs i és específic per als estudiants de primer curs. Hi intervé el degà, la vicedegana d'Afers Acadèmics i els caps d'estudis. L'acte té una duració d'una hora, es fa a l'Aula Magna, i al final es distribueix entre tots els assistents el llibre *Estudiar a la Facultat de Dret. Guia dels ensenyaments de grau*.

→ Difusió de l'acte de benvinguda als estudiants de primer
 Curs 2015/2016 [Butlletí de la Facultat](#)
 curs 2014/2015 [Butlletí de la Facultat](#)

Acte oficial d'inauguració del curs de la Facultat de Dret

A més a més de l'acte específic per a estudiants de nou ingrés, se celebra un acte oficial d'inauguració de curs a l'Aula Magna. Està adreçat a tots els estudiants de la Facultat de Dret, tots els professors i tot el personal d'administració i serveis. S'hi llegeix la lliçó inaugural, per part d'un professor de la Facultat, es reparteixen mencions entre els alumnes destacats del curs anterior i el degà s'adreça als assistents.

→ Difusió de l'acte oficial d'inauguració del curs
 Curs 2016/2017 [Butlletí de la Facultat](#)
 Curs 2015/2016 [Butlletí de la Facultat](#)

Guia docent de grau i altres publicacions d'orientació als estudiants

La Facultat publica i distribueix, en paper i en format pdf, diversos opuscles, tríptics i llibrets d'orientació a l'estudiant. Alguns estan específicament pensats i dissenyats per a estudiants de nou ingrés.

→ [Estudiar a la Facultat de Dret. Guia dels ensenyaments de Grau](#) (guia adreçada específicament a l'alumnat de nou accés; és distribuïda en forma de llibret, gratuïtament, entre tots els estudiants de primer curs)

→ [Llibret de l'oferta formativa de grau de la Facultat de Dret per al Saló de l'Ensenyament](#)

De forma bianual, es passa un qüestionari als estudiants de nou ingrés a tots els graus perquè valorin la satisfacció de les accions d'orientació prèvies i a l'inici de curs. De les gairebé 500 persones que van respondre el qüestionari, el 78,7 % manifesta que va rebre informació necessària i suficient per integrar-se a la Facultat, i un 85,7 % considera útil la tutoria prèvia a la matriculació.

- [Qüestionari de satisfacció de les accions d'orientació per als estudiants de nou ingrés](#)
- [Resultats del qüestionari de satisfacció de les accions d'orientació als estudiants de nou accés.](#)

a.2) En els màsters:

Sessions informatives i inaugurals dels màsters

Les sessions informatives de l'oferta de postgraus de la Facultat s'integren dins del **Fòrum d'Ocupació i Postgrau**. Tot i que, per als estudiants de grau aquest Fòrum és també una acció d'orientació professional (vid. *infra*), als futurs estudiants de màsters, que encara són estudiants dels graus, el Fòrum els ofereix informació sobre l'oferta general de màsters universitaris i propis, així com informació sobre el pla d'estudis i les sortides professionals dels diferents màsters. En el marc del Fòrum es van realitzar tres accions diferenciades:

- Conferència per part del Vicedeganat d'Afers Acadèmics i la directora de l'Escola de Postgrau sobre tota l'oferta de màsters universitaris i títols de postgrau propis dins del Fòrum d'Ocupació i Postgrau (17 de novembre de 2015).
→ [Programa del Fòrum d'Ocupació i Estudis de Postgrau](#)
- Estand de l'Escola de Postgrau per a la difusió de l'oferta formativa de màsters universitaris (17 de novembre de 2015)
- Un estand per cada un dels màsters i/o postgraus propis de la Facultat de Dret (17 de novembre de 2015)

Adicionalment, alguns màsters programen sessions informatives específiques per tractar temes més concrets relatius al desenvolupament del màster i de les gestions de matrícula. Aquestes sessions s'acostumen a fer després de la preinscripció, tot i que algun màster n'ha fet alguna abans de la preinscripció per demanda dels mateixos estudiants de grau.

Taula E5.2 Sessions informatives i inaugurals dels Màsters Universitaris

Màster universitari	Data de la sessió celebrada
Màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia	<ul style="list-style-type: none"> - 16 de desembre de 2015 (<i>abans de la preinscripció</i>) - 19 de juliol de 2016 (<i>després de la preinscripció</i>) - Inici de classe
Màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis	<ul style="list-style-type: none"> - 14 de setembre de 2016 → Difusió de la sessió
Màster d'Advocacia	<ul style="list-style-type: none"> - 6 de juliol de 2016 - 8 de setembre de 2016

Màster de Gestoria Administrativa	- 12 de juliol de 2016 - Difusió de la sessió
Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal	- 4 de juliol
Màster d'Anàlisi Política i Assessoria Institucional	- 16 de setembre

Informació pública sobre l'oferta de màsters i postgraus

Tota la informació sobre els màsters universitaris i estudis de postgrau propis està publicada en el web dels màsters de la Facultat de la UB. En aquest espai, l'estudiant hi pot consultar la informació necessària (continguts, sortides professionals, requisits d'accés, etc.) de tota l'oferta de màsters amb l'objectiu d'assessorar-se abans de la preinscripció. Per altra banda, la Facultat difon una publicació que recull en una sola guia tota l'oferta de màsters i postgraus. També la Universitat de la Barcelona disposa d'un espai web només dedicat a l'oferta de màsters.

- [Oferta màsters Facultat de Dret](#)
- [Oferta de màsters, postgraus, experts i cursos d'extensió universitària.](#)
- [Oferta de màsters UB](#)

b) Durant els estudis

b.1) En els graus:

Tutoria de grup: Especialment destinada als estudiants de primer curs de tots els graus. L'alumnat participa en la tutoria grupal sota les orientacions d'un tutor coordinador de totes les assignatures del grup –que pot variar d'un semestre a l'altre. Aquest tutor de grup només participa i intervé en temes relacionats amb el grup, i no amb les problemàtiques individuals de cada membre.

Tutor de carrera: Complementària a l'anterior, l'estudiant de primer curs també té assignat un tutor de carrera, que el seguirà al llarg de tots els estudis de grau i que intervindrà en temes o problemàtiques estrictament personals o individuals. No obstant això, la tutoria de carrera presenta tres possibles situacions excepcionals i excloents en què s'assigna un tutor específic que fa les funcions de tutor de carrera.

Tutors específics:

- **Tutoria d'esportistes d'elit:** Si l'estudiant té els requisits que marca la normativa i ho desitja, pots inscriure's a la tutoria d'esportistes d'elit, i aleshores abandona, mentre participa en aquesta nova tutoria d'esportistes, la tutoria de carrera. La tutoria d'esportistes d'elit també té vocació d'acompanyar l'estudiant durant tota la carrera.

→ [Estudiants assistents a les tutories d'esport d'elit](#)

- **Tutoria d'excel·lència:** Un fet semblant es produeix amb els estudiants que compleixen els requisits per participar en la tutoria d'excel·lència, una tutoria que és

excloent de la tutoria de carrera a partir de segon curs, perquè també té la vocació d'acompanyar l'estudiant al llarg dels estudis; si l'estudiant abandona la tutoria d'excel·lència, ingressa o reingressa a la tutoria de carrera. La tutoria d'excel·lència, però, és compatible amb la d'esportistes d'elit.

- **Tutoria de necessitats especials (NERE):** Igualment passa amb la tutoria de necessitats especials, que comparteix amb les dues anteriors la vocació d'acompanyament integral i global al llarg de la carrera i que és exclouent, per tant, de la tutoria de carrera. Si deixen de produir-se les circumstàncies que feien que l'estudiant participés a la tutoria de necessitats especials, aleshores li és assignat un nou tutor de carrera. La tutoria de necessitats especials és compatible amb la d'excel·lència.

Taula E5.3 Nombre de tutories de necessitats especials. Curs 2015/2016

Necessitat especial	N	Necessitat especial	N
Auditius	1	Mobilitat/motriu	4
Dislèxia	7	TDAH	3
Distonia a l'escrivent	1	Trastorn bipolar	2
Esquizofrènia	1	Trastorns de la personalitat/ Trastorn obsessiu compulsiu	2
Ileïtis	1	Tumor cerebral	1
Lupus	1		

La informació pública sobre les diferents tutories per graus es troba al [web del PAT](#) així com als webs dels diferents ensenyaments de grau.

Sessions informatives de pràctiques externes (curriculars i extracurriculars)

Les pràctiques externes tenen un doble vessant, de formació acadèmica i de primer pas cap a la inserció laboral dels estudiants. Cada plaça de pràctiques preveu un programa formatiu específic. D'altra banda, l'ocupabilitat dels graduats passa sovint per la realització prèvia de pràctiques externes, que pot desembocar finalment en un lloc de treball en la mateixa entitat de pràctiques o servir de manera decisiva per aconseguir-lo en una entitat diferent. Per aquests motius s'organitzen sessions informatives específiques sobre pràctiques, per incentivar els alumnes i per informar-los directament:

→ [Sessió informativa sobre pràctiques](#)

b.2) Ens els màsters

Tutor del màster

En el cas dels màsters, la funció del tutor recau en el coordinador del màster. Com ja s'ha assenyalat a l'estàndard 4, aquesta tasca de tutorització dels coordinadors del màster és constant durant tot l'ensenyament i es duu a terme de forma presencial o mitjançant correu electrònic (o el Campus Virtual, en el cas concret del màster de

Gestoria Administrativa). Se centra especialment en la tria d'assignatures i/o especialitats, o a l'hora de detectar possibles incidències de funcionament i prendre, en el aquest cas, les mesures adients per solucionar-les. Però també és especialment important en el moment de l'elecció del TFM més idoni a partir del perfil i l'orientació de l'estudiant. En alguns màsters, hi ha un coordinador del TFM diferent del coordinador del màster.

→ [Informació pública sobre tutories dels màsters: màster de Gestoria Administrativa i màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal.](#)

b.3) Graus i màsters:

Tutories transversals: d'esportistes d'elit i NERE (vid. *supra*)

Pràctiques externes. La Facultat de Dret, amb l'impuls i la coordinació del Vicedeganat de Relacions Institucionals, ofereix a l'alumnat un ampli programa de pràctiques externes curriculars i no curriculars que es duen a terme en diferents entitats col·laboradores com són despatxos, empreses, organismes i institucions vinculats als àmbits professionals dels graus i màsters.

Tal com es preveu en el reglament, la Facultat de Dret disposa de la [Comissió de Pràctiques](#), que té les funcions d'acordar la proposta de catàleg de pràctiques curriculars i traslladar-la a la Comissió Acadèmica perquè l'aprovi, establir criteris de coordinació entre les pràctiques dels diferents ensenyaments i conèixer i informar sobre la proposta de nomenament dels coordinadors de pràctiques dels ensenyaments i els màsters universitaris.

Les pràctiques externes curriculars són assignatures (obligatòries o optatives) dels plans d'estudi de les titulacions oficials i dels títols propis i contribueixen a la formació integral dels estudiants universitaris facilitant-los el coneixement d'una metodologia de treball adequada a la realitat professional. Per altra banda, les pràctiques externes no curriculars són les que els estudiants poden dur a terme amb caràcter voluntari durant el seu període de formació. Aquestes pràctiques estan adreçades a afavorir la professionalització i la inserció laboral dels estudiants de la Facultat mitjançant el servei que ofereix l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball, i no formen part del pla d'estudis.

La informació sobre les pràctiques externes es publica de forma actualitzada als webs dels graus i màsters que l'ofereixen com a assignatura obligatòria o optativa, i al web de l'Oficina de Pràctiques.

La gestió de les pràctiques externes curriculars de grau i de les pràctiques de les clíniques jurídiques es duu a terme a través de la Secretaria d'Estudiants i Docència, i la gestió de les pràctiques externes curriculars de màster i de totes les no curriculars es fa des de l'Oficina de Pràctiques. En ambdós casos, el Sistema de Garantia de la Qualitat disposa del procediment PEQ 070 sobre «Gestió de les pràctiques externes» que regula

les accions i agents implicats en aquests processos, seguint la normativa de la UB sobre pràctiques externes.

- [Informació pública sobre les pràctiques externes](#)
- [PEQ 070 «Gestió de les pràctiques externes»](#)
- [Normativa UB pràctiques externes: curriculars i extracurriculars](#)
- [Dades sobre estudiants i entitats participants en les pràctiques externes del curs 2015/2016](#)

Tutories de mobilitat: Durant els estudis de grau i màster, l'estudiant pot gaudir, a demanda, d'una tutoria personalitzada sobre programes de mobilitat que ofereix la Facultat de Dret; aquesta tutoria és compatible amb totes les altres, i és a càrrec de l'Oficina de Relacions Internacionals. (vid. *Infra*).

Sessions informatives sobre els programes de mobilitat

Durant el curs es convoquen diferents sessions informatives sobre els programes de mobilitat per explicar les característiques dels diferents programes i així incentivar la participació dels estudiants, i donar informació dels tràmits més administratius per a la sol·licitud. A continuació es presenten les sessions que es van celebrar en el curs 2015-2016.

Taula E5.4 Nombre d'assistents a les sessions informatives sobre els programes de mobilitat

Sessió	Data de celebració	Assistents	Difusió
Sessió informativa i de benvinguda per als estudiants internacionals d'intercanvi seleccionats per fer una estada temporal a la Facultat de Dret durant el curs acadèmic 2015-2016.	14/09/2015	86	Difusió
Sessió informativa sobre els programes de mobilitat internacional adreçada a l'alumnat de la Facultat de Dret, convocatòria 2016-2017.	23/10/2015	30	
Sessió informativa sobre els programes de mobilitat internacional adreçada a l'alumnat de la Facultat de Dret, convocatòria 2016-2017.	12/11/2015	24	
Sessió informativa sobre el programa de mobilitat internacional CINDA i sobre els convenis generals de la UB, convocatòria 2016-2017.	18/11/2015	6	
Sessió informativa sobre el programa de Doble Titulació amb la Universitat de Puerto Rico.	25/11/2015	9	
Sessió informativa sobre els programes de mobilitat internacional adreçada a l'alumnat de l'ensenyament de Relacions Laborals, convocatòria 2016-2017.	15/12/2015	27	
Sessió informativa i de benvinguda per als estudiants internacionals d'intercanvi seleccionats per fer una estada temporal a la	3/02/2016	37	

Facultat de Dret durant el segon semestre del curs acadèmic 2015-2016.			
Presentació sobre l'acollida de l'alumnat internacional d'estada temporal a la Facultat de Dret.	20/04/2016	10	
Sessió d'orientació per a l'alumnat de la Facultat de Dret seleccionat per fer una estada Erasmus durant el curs 2016-2017.	9/05/2016, 10/05/2016 i 18/05/2016	52	-

c) Al final dels estudis

Programa d'ocupabilitat

Des del Vicedeganat de Relacions Institucionals, amb el suport de l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball, s'ha dissenyat i desenvolupat un programa d'accions d'ocupabilitat que pretén enfortir les habilitats professionals dels estudiants dels graus, màsters i postgraus de la Facultat de Dret, amb la finalitat de millorar-ne la inserció laboral.

El Programa d'ocupabilitat es compon, principalment, de dues accions: el Fòrum d'Ocupació i Postgraus i les activitats formatives d'orientació per a la inserció i l'ocupabilitat.

- [Programa d'ocupabilitat de la Facultat de Dret 2015/2016](#)
- [Programa d'ocupabilitat de la Facultat de Dret, 1r semestre de 2016/2017](#)

El Fòrum d'Ocupació i Postgraus consisteix en una sessió que acull una gran varietat d'empreses, despatxos i institucions del sector públic i del sector privat, organitzats en estands, amb l'objectiu que els estudiants puguin contactar-hi personalment i lliurar els seus currículums per iniciar processos de selecció o pràctiques externes. Durant la jornada també es fan taules rodones amb diferents representants del sector.

Taula E5.5 Nombre d'assistents al Fòrum d'Ocupació i Postgraus

	2013/14	2014/15	2015/16
Assistents Fòrum d'Ocupació i Postgrau	303	341	350

Taula E5.6 Nombre d'assistents a les activitats formatives del Fòrum d'Ocupació i Postgrau

Conferències	
Advocacia: accés i col·legiació	62
L'oferta de postgrau a la Facultat de Dret	21
Taules rodones	
Taula rodona: <i>Curriculum Vitae</i> i entrevista	112
Taula rodona: Procés de selecció, pràctiques i inserció	132

→ Difusió del Fòrum Ocupació i Postgraus

Curs 2015/16

[Butlletí](#)

[Programa del Fòrum](#)

[Entitats Participants al Fòrum](#)

Activitats formatives d'orientació per a la inserció i l'ocupabilitat. Dins del marc del programa d'ocupabilitat, s'organitzen també activitats formatives en forma de jornades, tallers, simulacions i conferències que pretenen reforçar l'orientació en la inserció laboral dels estudiants. Per a algunes d'aquestes activitats es disposa del suport i col·laboració del Servei d'Atenció a l'Estudiant de la UB. Totes les activitats s'anuncien a través del Campus Virtual de Pràctiques i Ocupabilitat i del butlletí de la Facultat de Dret. Les accions desenvolupades en el curs 2015/16:

Taula E5.7 Nombre d'assistents a les activitats formatives per a la inserció i l'ocupabilitat

Activitats per estudiants de grau, màster i postgraus	Assistents	Places ofertes
X Fòrum d'Ocupació i Postgraus (novembre 2015)	350	Accés lliure
Programa de mentoring @ Nestlé Legal (octubre 2015)	18	5
Tallers a despatxos d'advocats:		
- Bonatti Penal Advocats sobre Dret Penal (octubre 2015)	20	20
- Roca Junyent (maig 2016)	20	20
Tallers d'anglès jurídic a despatxos d'advocats:		
- Baker & McKenzie (novembre 2015)	20	20
- Clifford Chance (abril 2015)	20	20
Tallers a jutjats:		
- Jutjat Civil (octubre 2015)	10	10
Taller al Tribunal Arbitral de Barcelona (abril 2015)	20	20
Conferències:		
- Com preparar un CV i una carta de presentació (novembre 2015)	202	Accés lliure
- Com parlar en públic (març 2015)	42	60
Taules rodones:		
- CV i entrevista (novembre 2015)	89	Accés lliure
- Procés de selecció i pràctiques i inserció (novembre 2015)	71	Accés lliure
Simulació d'una entrevista de feina individualitzada (octubre 2015)	20	20
Workshop for students: "Effective negotiation for lawyers" (març 2016)	54	70
Speed Networking (març 2016)	31	40
Total	987	

Orientació sobre les sortides professionals i la inserció laboral. Al final dels estudis, tant els estudiants de grau com els de màsters poden adreçar-se a l'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball per rebre assessorament sobre com enfocar la seva recerca de feina. (*vid. infra*).

3.5.1.3. Serveis d'orientació acadèmica i professional

a) Servei d'Atenció a l'Estudiant de la UB (SAE). Aquest servei es va crear amb l'objectiu de generar un espai especialitzat per atendre d'una manera personalitzada el futur alumnat, estudiants, estudiants amb necessitats educatives especials, temporals i interculturals i per facilitar-los la informació, l'orientació, l'assessorament, el suport i l'ajut necessaris durant tot el període d'aprenentatge i procés d'inserció professional, així com per aconseguir que tots els estudiants puguin conèixer les orientacions generals de la política universitària de la UB.

→ [SAE](#)

b) Servei MID-Dret (Facultat de Dret)

La Facultat de Dret disposa, des de l'any 2006, del Servei MID-Dret. Es tracta d'un servei de la Facultat de Dret que ofereix assessorament als estudiants per al desenvolupament dels seus estudis: assessorament en tècniques d'estudi, suport en la planificació dels estudis, consultes del Campus Virtual, materials de suport a les activitats d'aprenentatge, orientació acadèmica; també rep orientació aquell estudiant que s'hagi adonat que els estudis no responen a les seves expectatives i que necessiti assessorament per reorientar-los. El servei és atès per personal tècnic amb formació psicopedagògica.

→ [Servei MID-Dret \(web\)](#)

c) Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball

L'Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball és una unitat que gestiona les pràctiques externes curriculars dels màsters, totes les extracurriculars, les ofertes de treball de la borsa de treball i que assessora els estudiants en temes relacionats amb l'orientació professional (currículum, procés de selecció, etc.) i la inserció laboral (sortides professionals, cerca de feina, etc.). També des de l'Oficina es dona suport tècnic al programa d'ocupabilitat, tant en l'organització d'activitats formatives com en l'organització del Fòrum d'Ocupació i Postgrau. L'Oficina treballa amb concordança i col·laboració amb altres unitats de la UB vinculades a l'orientació professional i la inserció laboral, com són Feina UB i el SAE.

→ [Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball](#)

e) Oficina de Relacions Internacionals

Des de l'Oficina de Relacions Internacionals s'assessora els estudiants sobre els diferents programes de mobilitat, es gestionen tots els tràmits que els estudiants han de

fer per a una estada a l'estranger i es rep els estudiants estrangers que fan una estada a la Facultat de Dret. També s'organitzen sessions informatives i sessions de benvinguda per als estudiants estrangers.

→ [Oficina de Relacions Internacionals](#)

Els dos mecanismes que fins ara s'han utilitzat per a conèixer la satisfacció de les activitats orientació, que són: l'enquesta de satisfacció de la Jornada de Portes Obertes i l'enquesta de satisfacció sobre les accions d'orientació als estudiants de nous accés.

En l'enquesta sobre la Jornada de Portes Obertes, els estudiants manifesten que és una acció interessant per als estudiants (49,2 %), que els aporta nova informació (67,2 %) i que els ajuda a prendre una decisió del que acabaran estudiant i on (45,9 %).

→ [Qüestionari de satisfacció de la Jornada de Portes Obertes d'abril de 2016.](#)

→ [Resultats del qüestionari de satisfacció de la Jornada de Portes Obertes d'abril de 2016](#)

Quan als resultats sobre la satisfacció de les activitats d'orientació dels estudiants de nou ingrés, el 78,7 % dels estudiants manifesta que va rebre informació necessària i suficient per integrar-se a la Facultat, i un 85,7 % considera útil la tutoria prèvia a la matriculació.

→ [Qüestionari de satisfacció de les accions d'orientació per als estudiants de nou ingrés](#)

→ [Resultats del qüestionari de satisfacció de les accions d'orientació als estudiants de nou accés.](#)

Tot i que en aquests moments no es disposa de més resultats sobre la satisfacció de les activitats d'orientació, en el present curs 2016/17 es posarà en marxa un sistema d'enquestes per conèixer la satisfacció sobre les activitats d'orientació professional de les sortides professionals i del fòrum d'ocupació i estudis de postgrau.

3.5.2. Els recursos materials disponibles són adequats al nombre d'estudiants i a les característiques de la titulació

Biblioteca

El CRAI Biblioteca de la Facultat de Dret disposa d'un catàleg de més de 130.000 volums, de gairebé 1.900 revistes sobre les diferents temàtiques objecte d'estudi i recerca o vinculades als ensenyaments i les titulacions que s'imparteixen i nombroses bases de dades. A més, acull altres col·leccions especials que fan la Biblioteca de la Facultat dipositària de quatre fons addicionals: el de Bioètica i Dret, el de les Nacions Unides, el de l'Observatori del Sistema Penal i Dret Humans (OSPDH) i un fons de reserva integrat per obres editades entre els segles XVI i primer terç del XIX. Cal esmentar que, pel fet de matricular-se, els alumnes accedeixen a tot els fons bibliogràfic

i d'hemeroteca de la Xarxa Lluís Vives, cosa que permet posar al seu abast una de les fonts informatives i científiques més extenses d'Europa. A més, es completa aquest instrumental formatiu i de recerca amb un préstec interbibliotecari, tant de llibres com de reproduccions d'articles de revista, en molts casos en un temps inferior a 48 hores.

La Biblioteca disposa d'espais de treball individual, ordinadors i màquines de fotocòpies repartits entre els sis pisos que la integren. A la planta d'accés hi ha el punt d'informació, de reserva i préstec, hi ha una fotocopiadora, disset ordinadors i algunes taules per al treball individual o consulta de les publicacions més recents. A l'hemeroteca, situada en un pis inferior, s'hi poden consultar les publicacions periòdiques, però també hi ha taules destinades al treball individual, una de les quals es reserva a l'ús exclusiu del professorat; també compta amb dos ordinadors i quatre màquines fotocopiadores: dues per al professorat i dues per a l'alumnat. A la primera planta s'hi condensa la gran part de l'espai de treball de l'usuari –pel volum de taules i cadires, algunes de les quals estan reservades a persones amb mobilitat reduïda– i es poden consultar els manuals i altres obres generals i de referència, a més de tesis doctorals i tesines i les obres del fons de reserva. A la resta de plantes hi ha les obres catalogades per matèries. I a la segona i quarta planta també hi ha disponibles taules per a l'usuari. Totes les plantes disposen d'entre quatre i cinc ordinadors per als estudiants. A més, la Biblioteca posa a disposició dels usuaris dos ordinadors portàtils.

Als espais individuals s'hi ha d'afegir sis sales de treball col·lectiu, amb una capacitat d'entre 8 i 10 persones: una reservada per al professorat visitant –situada a l'hemeroteca– i les cinc restants per a l'alumnat de grau, màsters i doctorat (segon, tercer i quart pis).

Tant la Biblioteca com l'hemeroteca són de lliure accés per als estudiants de la Universitat de Barcelona.

- [CRAI Biblioteca de Dret](#)
- [Taula E5.8 Usos i formació de la Biblioteca](#)

Al marge de la Biblioteca, la Facultat disposa d'espais adequats per impartir una docència de qualitat i espais accessoris per tal que els estudiants puguin dur-hi a terme satisfactòriament les seves activitats. L'Administració del Centre en gestiona i garanteix el bon funcionament. Els procediments de qualitat de la Facultat de Dret que regulen aquesta activitat són:

- [PEQ 110 «Gestió dels recursos materials»](#)
- [PEQ 120 «Gestió dels serveis»](#)

Aules amb dimensions diferents segons les funcions: Als tres edificis que integren actualment la Facultat, juntament amb l'estructura modular ubicada darrere de l'edifici Ilerdense, es dona resposta adequada a les necessitats d'aules per impartir docència: hi ha aules per a la docència presencial de tipus magistral per a grups grans (>100 estudiants) i per a grups mitjans (50-100 estudiants) i aules-seminari per a la docència amb grups petits (<30 estudiants). Per les seves particularitats com a ensenyament

especialitzat i pel nombre d'estudiants, els ensenyaments de màsters oficials s'imparteixen, principalment, a les aules de les estructures modulars, que són de dimensions més ajustades i estan dotades de les infraestructures més modernes i actualitzades. Puntualment, el màster d'Advocacia utilitza aules amb més capacitat (p.ex. l'aula 30 de l'edifici Tomás y Valiente) o en el cas del màster de Direcció Estratègica de Seguretat i Policia també seminaris de l'edifici principal.

→ [Equipaments de les aules i seminaris de docència](#)

Mobiliari: les aules grans i mitjanes tenen bancs fixos, però la major part d'aules petites i seminaris disposen d'un mobiliari que es pot moure fàcilment per disposar-lo segons les necessitats docents (o bé taules no fixes o bé cadires pala).

Equipaments informàtics i audiovisuals: totes les aules, des de les més grans fins a les de dimensions més reduïdes, estan equipades amb ordinador amb connexió LAN, wifi, projector, pantalles, megafonia sense fils, projector de transparències i càmeres per possibilitar connexions via *Skype*. A més, tres aules de l'edifici principal (Magna, Fons i Rius i Saló de Graus) estan habilitades per utilitzar el sistema *Mediasite*.

Aules d'informàtica: a més dels ordinadors que facilita la Biblioteca, la Facultat de Dret disposa de tres aules d'informàtica dotades de 27, 18 i 17 ordinadors cadascuna, situades a l'edifici Ilerdense (1r pis, escala dreta). Relacions Laborals també disposa d'una aula amb 31 ordinadors. Totes estan dotades d'un monitor (al matí i a la tarda) al qual poden adreçar-se els estudiants per a qualsevol informació sobre les normes d'ús i funcionament. L'horari és de 9 a 21 hores. L'accés és lliure per a l'alumnat, que accedeix als equips amb la identificació d'estudiant UB.

Aules d'estudi i espais de treball per als estudiants. Com ja s'ha assenyalat, la Biblioteca disposa de sis sales, de les quals cinc estan destinades als estudiants. És l'espai compartit que pot ser utilitzar per l'alumnat durant tot el curs i que es reforça amb l'ampliació d'horaris en període d'avaluacions. Al marge d'aquestes sales, la Facultat, abans d'iniciar-se el període d'exàmens i un cop finalitzades les classes del semestre, habilita diverses aules, amb diferents dimensions, per a l'estudi, principalment en els edificis principal i Ilerdense. Igualment, per tal de satisfer la demanda d'espais compartits, a l'edifici principal s'hi han disposat un conjunt de taules i bancs que els estudiants utilitzen amb freqüència per a la preparació d'activitats i treballs conjunts.

Serveis lingüístics. Els SL posen a disposició de l'alumnat cursos, serveis i recursos lingüístics durant tota la seva estada a la Universitat de Barcelona. A més dels recursos virtuals, també ofereix atenció presencial. A la Facultat de Dret aquesta atenció és dispensada per una tècnica lingüística i una becària de suport. A més d'oferir cursos presencials i en línia de llengües, ofereix suport a l'aprenentatge a través de l'elaboració i difusió de diferents materials útils a l'hora de redactar treballs (criteris per a l'elaboració de treballs acadèmics o de cercar informació lingüística i terminològica).

→ [Serveis Lingüístics UB](#)

→ [Criteris lingüístics, bibliogràfics, d'estil i convencions](#)

Altres serveis (indirectes de suport a l'aprenentatge)

Servei de reprografia. Mitjançant un sistema de concessió, la Facultat ofereix als estudiants un servei de reprografia obert al públic al matí i a la tarda per tal de cobrir les necessitats de l'alumnat dels dos torns. Ofereix serveis d'impressions i fotocòpies; enquadernacions de tot tipus; digitalització de documents de paper a suport magnètic (CD o disquet); recepció de treballs per imprimir enviats per correu electrònic, i qualsevol tipus de treball d'impremta.

Llibreria Universitària: Servei que facilita l'empresa editorial Marcial Pons. Possibilita que els estudiants puguin adquirir manuals, legislació i bibliografia més especialitzada de la forma més propera i amb un preu més econòmic per als estudiants de la Facultat. Igualment ofereix servei de papereria.

Satisfacció dels serveis de la UB i de la Facultat de Dret

La Universitat de Barcelona passa de forma anual una enquesta als estudiants sobre serveis, activitats i instal·lacions de la UB. En les taules següents es mostra la valoració dels estudiants de la Facultat de Dret (un total de 182 respostes) en l'enquesta del 2015. En general, els estudiants es mostren satisfets amb les instal·lacions de la Facultat de Dret, i la puntuació no difereix gaire de la puntuació mitjana de la resta de centres. La informació sobre els resultats de l'enquesta està publicada a l'apartat de «Satisfacció» dins del web de la Gestió de la Qualitat.

- [Resultats de l'enquesta als estudiants sobre els serveis, instal·lacions, activitats i instal·lacions de la UB. Resultats per centres.\(2015\)](#)
- [Resultats de l'enquesta als estudiants sobre els serveis, instal·lacions, activitats i instal·lacions de la UB. Resultats globals.\(2015\)](#)
- [Taules E5.9 a E5.12 sobre la valoració dels estudiants amb els serveis.](#)

3.6. Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius

Màster de Gestoria Administrativa

3.6.1. Els resultats d'aprenentatge assolits es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació.

El màster de Gestoria Administrativa s'ha dissenyat per tal de proporcionar als estudiants les habilitats necessàries per intervenir, promoure, sol·licitar i realitzar tots els tràmits, gestions i actuacions que no requereixen l'aplicació tècnica jurídica que està reservada a l'advocacia, en interès de ciutadans, empreses i institucions davant de qualsevol òrgan de les administracions públiques. En aquest sentit, la titulació té com a objectiu formatiu general preparar els estudiants perquè siguin competents per actuar davant l'Administració en qualitat de representants, donar suport als ciutadans i a les empreses per resoldre amb èxit els tràmits burocràtics corresponents i fer un assessorament integral sobre qüestions essencials de la seva tasca diària.

Les matèries que configuren el pla d'estudis del màster es van definir en consonància amb els diversos àmbits de coneixement vinculats a la professió de gestor administratiu. D'altra banda, els resultats d'aprenentatge fixats a la memòria de verificació del màster van ser definits en els termes de reconèixer, distingir, saber aplicar i gestionar, delimitar, seleccionar, preveure, valorar i planificar; termes que posen en relleu el nivell MECES de la titulació. Per aquesta raó, els resultats d'aprenentatge del màster busquen que l'alumne hagi adquirit uns coneixements avançats, demostrï que els ha comprès i els sap aplicar, que és capaç de predir i controlar situacions complexes, analitzant-ne les conseqüències i planificant la solució més adequada per al client, i ser capaç de transmetre de forma clara els resultats de la proposta realitzada.

Les dues assignatures que han estat seleccionades per a l'avaluació són Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar; i Procediments Tributaris, dues assignatures obligatòries de 3 ECTS que són l'eix vertebrador de la matèria en què cadascuna s'insereix. Així mateix, es tracta de dues assignatures en què es tracten qüestions materials d'importància cabdal en la formació del gestor administratiu i s'utilitza, de forma destacada, la metodologia docent que caracteritza el màster.

Respecte de l'assignatura Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar, són quatre els objectius formatius fixats a la memòria de verificació que, per raó del contingut de la matèria, corresponen a aquesta assignatura:

- Conèixer els elements definitoris de l'adquisició de la personalitat i els problemes jurídics que se'n deriven, a fi de formular solucions.
- Gestionar les relacions econòmiques i patrimonials entre els cònjuges i les derivades de les situacions de crisi matrimonials.
- Saber aplicar les tècniques de resolucions de conflictes entre particulars.
- Detectar problemes de nacionalitat i estrangeria i formular propostes de solució.

Al seu torn, els objectius formatius que a la memòria de verificació s'assignen a l'assignatura Procediments Tributaris són dos:

- Identificar i seleccionar la normativa aplicable al supòsit plantejat i valorar-ne les conseqüències jurídiques i econòmiques.
- Conèixer les especialitats pròpies dels procediments tributaris i formular les al·legacions que hi corresponen en el marc de cadascun.

Les competències bàsiques i generals implicades en el desenvolupament d'aquests objectius formatius són les competències CB7, CB8, CB9, CB10, CG2 i CT1, per a Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar i les competències CB7, CB8, CB10, CG1, CG2 i CT1 per a l'assignatura Procediments Tributaris. En termes generals, es tracta de competències que busquen que l'alumne sigui capaç d'assolir uns coneixements, comprendre i reflexionar sobre els continguts i ordenar-los per tal de formular i saber comunicar judicis argumentats. Aquestes competències es concreten en aspectes específics segons la matèria en les competències CE3, CE4, CE5, CE6 i CE7, en el cas de Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar, i en les competències CE1, CE2, CE3, CE4, CE5, CE6 i CE7 per a l'assignatura Procediments Tributaris, competències essencialment centrades en la capacitat de l'alumne per dissenyar estratègies, anticipar i avaluar les conseqüències jurídiques i econòmiques de les estratègies dissenyades i prendre les decisions adients a les necessitats de cada client.

Com es posarà en relleu en el punt 6.2, en ambdues assignatures la metodologia i les activitats formatives fixades en el pla docent han estat dissenyades per fer efectives aquestes competències, i que s'hi treballin tant els coneixements teòrics, que en tot cas han de servir de base per configurar el marc conceptual de la matèria, com les activitats aplicatives específiques d'aquell àmbit.

Pel que fa al Treball Final de Màster (TFM), l'objectiu formatiu general és que l'alumne experimenti una primera aproximació bé a un treball científic, redactant i exposant un treball de recerca en algun dels àmbits temàtics associats a la gestoria administrativa, bé a un treball aplicat, desenvolupant un projecte vinculat a la pràctica professional del gestor administratiu. En particular, en el desenvolupament del TFM es pretén l'assoliment dels següents objectius formatius:

- Justificació, disseny i planificació d'un projecte aplicat a la millora de la gestió o d'una recerca de caire científic i innovador.
- Resolució correcta i convincent de cadascuna de les etapes fonamentals de desenvolupament d'un treball (selecció de fonts; integració del coneixement per a la construcció d'un marc teòric; recollida, interpretació i anàlisi de les dades obtingudes; expressió escrita adequada, amb l'ús correcte del llenguatge tècnic o científic que correspongui).
- Presentació correcta i estructurada del treball i defensa davant una audiència experta.

Aquests objectius formatius s'associen a les competències bàsiques CB7 i CB9, en el sentit que els alumnes han d'acreditar que saben aplicar els coneixements adquirits, són capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts i saben comunicar les seves conclusions. Juntament amb aquestes competències generals, l'alumne ha de mostrar que ha assolit coneixements especialitzats i que domina tècniques que consoliden altres competències funcionals que convergeixen en un bon gestor administratiu i, en concret, les competències específiques CE3, CE4 i CE7.

Taula E6.1 Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació

Assignatura	Pla Docent	Matèria	Curs	Tipologia	Crèdits
Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar	Pla docent	Dret Privat	1r	Obligatòria	3
Procediments Tributaris	Pla Docent	Dret Fiscal	1r	Obligatòria	3
Treball de Fi de Màster	Pla Docent	TFM	1r	Obligatòria	12

Font: Facultat de Dret

Les mostres de les execucions dels estudiants d'aquestes assignatures seleccionades les podeu trobar a l'enllaç següent:

→ [Mostres de les execucions dels estudiants del màster de Gestoria Administrativa](#)

Taula E6.2. Competències de les assignatures seleccionades

Llistat de competències de la titulació (perfil de formació)
<p>Competències bàsiques</p> <p>CB6 - Poseer y comprender conocimientos que aporten una base u oportunidad de ser originales en el desarrollo y/o aplicación de ideas, a menudo en un contexto de investigación</p> <p>CB7 - Que los estudiantes sepan aplicar los conocimientos adquiridos y su capacidad de resolución de problemas en entornos nuevos o poco conocidos dentro de contextos más amplios (o multidisciplinares) relacionados con su área de estudio</p> <p>CB8 - Que los estudiantes sean capaces de integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios a partir de una información que, siendo incompleta o limitada, incluya reflexiones sobre las responsabilidades sociales y éticas vinculadas a la aplicación de sus conocimientos y juicios</p> <p>BB9 - Que los estudiantes sepan comunicar sus conclusiones y los conocimientos y razones últimas que las sustentan a públicos especializados y no especializados de un modo claro y sin ambigüedades</p> <p>CB10 - Que los estudiantes posean las habilidades de aprendizaje que les permitan continuar estudiando de un modo que habrá de ser en gran medida autodirigido o autónomo</p> <p>Competències generals/transversals</p> <p>CG1.- Capacidad de trabajar en equipos multidisciplinares</p> <p>CG2.- Capacidad de tomar decisiones ante un problema o situación compleja</p> <p>CT1.- Capacidad para desarrollar habilidades y destrezas interpersonales que faciliten el ejercicio de la profesión de Gestor Administrativo en sus relaciones con los ciudadanos, con otros profesionales y con las instituciones</p> <p>Competències específiques</p> <p>CE1.- Capacidad para informar, aconsejar y asesorar profesionalmente a terceros en las</p>

relaciones administrativas susceptibles de representación con las administraciones públicas

CE2.- Capacidad para utilizar las tecnologías de la información y la comunicación propias del ejercicio profesional colegiado de la gestión administrativa

CE3.- Capacidad para diseñar y planificar los procesos y estrategias teniendo en cuenta las especialidades y exigencias de los distintos ámbitos de la práctica profesional

CE4.- Capacidad para anticipar y evaluar las consecuencias jurídicas y económicas de las estrategias diseñadas

CE5.- Aplicar las distintas técnicas de resolución convencional de conflictos en materias propias del ejercicio profesional de la gestión administrativa, como vía alternativa a la jurisdiccional

CE6.- Capacidad de planear diversas alternativas ante un problema jurídico o económico, saber jerarquizarlas y tomar decisiones para alcanzar una solución adecuada a las necesidades del cliente.

CE7.- Identificar y saber realizar los trámites administrativos, notariales y registrales que corresponda en los ámbitos propios de la profesión de gestor administrativo.

Font: Memòria de verificació

MATÈRIES		MATÈRIA: DRET PRIVAT	MATERIA: DRET FISCAL	TREBALL FINAL DE MÀSTER
ASSIGNATURES		Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar	Procediments Tributaris	Treball Final de Màster
COMPETÈNCIES	CB6			x
	CB7	x	x	x
	CB8	x	x	
	CB9	x		x
	CB10	x	x	
	CG1		x	
	CG2	x	x	
	CT1	x	x	
	CE1	x	x	
	CE2		x	
	CE3	x	x	x
	CE4	x	x	x
	CE5	x	x	
	CE6	x	x	x
CE7	x	x		

Font: Facultat de Dret

3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats d'aprenentatge previstos.

El **màster de Gestoria Administrativa** té una orientació eminentment professionalitzadora que culmina amb el reconeixement del màster pel Consell de Col·legis Oficials de Gestors Administratius de Catalunya i l'exempció dels alumnes que el superin de la realització de les dues parts de la prova oficial d'accés a la professió de gestor administratiu (s'adjunta [l'informe](#) emès pel Consell de Col·legis Oficials de Gestors Administratius de Catalunya en què es certifica l'acord de reconeixement de l'exempció de les proves d'accés a la professió). Aquest reconeixement va condicionar l'elaboració del pla d'estudis del màster, les activitats de formació i avaluació, així com la definició dels resultats d'aprenentatge, atès que calia respectar al màxim el contingut i l'estructura de la prova oficial d'accés a la professió a fi de garantir que l'alumne que supera el màster pot acreditar els mateixos coneixements, habilitats i competències que aquell que supera la prova oficial.

Una visió general dels diferents plans docents de les assignatures mostra una notable coincidència en les metodologies docents utilitzades, així com una correspondència amb les competències i les activitats formatives. Així, a banda de les classes teòriques –en les quals s'insisteix en el marc conceptual que l'alumne ha de ser capaç d'aplicar–, la principal estratègia docent utilitzada en el màster és l'estudi de la matèria mitjançant el mètode del cas. Com ja s'ha posat en relleu, l'objectiu del màster és donar una formació integral amb contingut aplicat evident, i és lògic, per tant, que els supòsits pràctics tinguin un paper rellevant en la metodologia docent. En aquest sentit, el contingut dels plans docents trenca l'esquema tradicional de temes i epígrafs i es configura el contingut de l'assignatura d'acord amb diversos supòsits pràctics dintre dels quals es proposa l'estudi de qüestions concretes. La importància dels supòsits pràctics com a metodologia docent del màster s'evidencia en el nombre de competències assolides amb aquesta estratègia docent (CB7, CB8, CB10, CG2, CT1, CE1, CE3, CE4, CE5, CE6, CE7).

Al seu torn, els supòsits pràctics permeten treballar amb una altra metodologia docent, com és el col·loqui obert dels estudiants, la participació activa en les sessions, la roda d'intervencions i la defensa oral de la posició mantinguda en el cas treballat. Les competències implicades en aquesta metodologia són les CB9 i CE1.

Finalment, en algunes assignatures es fan activitats formatives adreçades a treballar en equip i potenciar el treball cooperatiu en grups de caràcter multidisciplinari. La formació dels grups esdevé una de les tasques fonamentals en l'aplicació d'aquesta metodologia docent, ja que es busca l'heterogeneïtat i la complementarietat dels membres del grup. Amb aquesta tècnica de treball s'assoleix la competència CG1.

Aquestes activitats dirigides es combinen, en el marc d'algunes assignatures, amb una aproximació més concreta a la realitat professional del gestor administratiu, a través

d'eines com la simulació o *roll-play* de situacions de conflicte d'interessos i l'ús de les tècniques de mediació per resoldre'ls, l'assistència puntual, fora del campus universitari, a actes de mediació i conciliació de casos reals o l'ús de les TIC per a la realització de tràmits virtuals propis de la professió de gestor administratiu. Amb aquestes activitats es treballen les competències CB7, CG2, CT1, CE3 i, en especial, la CE5 i CE7.

Les dues assignatures escollides per ser avaluades utilitzen la mateixa metodologia docent (vegeu la taula E6.3). En primer lloc, l'activitat presencial és definida a la memòria de verificació i concretada als plans docents com una activitat de caràcter teòric i pràctic. Això significa que, juntament amb les classes magistrals, sempre necessàries per a l'explicació i aprofundiment de conceptes jurídics susceptibles de ser aplicats en diferents contextos, s'organitza la docència al voltant d'altres metodologies que dinamitzen la iniciativa de l'alumne (com ara l'estudi i resolució de casos pràctics, el debat dirigit o la ronda d'intervencions). Aquestes diverses metodologies contribueixen al fet que l'alumne treballi en l'aplicació dels coneixements adquirits en la resolució de problemes, desenvolupi les competències vinculades a l'anàlisi i resolució de casos, s'esforci en el desenvolupament d'habilitats individuals (com ara la redacció d'escrits dirigits a les administracions o l'exposició dels resultats del seu treball en el cas concret plantejat pel professor) i s'acostumi a treballar de forma cooperativa en grups multidisciplinaris. Es treballa, per tant, amb l'objectiu de formar a l'alumne per tal que sigui capaç de contrastar informació, argumentar les seves decisions, treballar en equip i comunicar les conclusions i coneixements a un públic no especialitzat (CB8, CB9, CG1, CG2, CT1, CE1, CE3, CE4 i CE6).

D'altra banda, el treball tutelat és visible a les tutories que els professors fan per orientar els alumnes en les diverses activitats pràctiques plantejades, així com en el treball en equip, que es fa essencialment a l'aula. Finalment, el treball autònom es materialitza en la preparació de les classes d'acord amb el material indicat pel professor i en els treballs escrits (com ara escrits d'al·legacions, recursos administratius o bé informes sobre qüestions concretes) que s'incorporen a l'avaluació de l'assignatura.

Al seu torn, les activitats formatives que es duen a terme per a l'elaboració del TFM es concreten mitjançant el treball tutelat i el treball autònom de l'alumne. El treball tutelat és d'importància cabdal en aquesta assignatura, i això es fa palès mitjançant la tasca de seguiment i guia que duen a terme els tutors, així com les tutories prèvies del coordinador del TFM. A fi de garantir un nombre mínim de tutories i el correcte desenvolupament temporal de les diverses fases del procés d'elaboració del TFM, en el pla docent de l'assignatura s'incorpora un cronograma de compliment obligatori per part d'alumnes i tutors. El treball autònom de l'alumne també és la base per garantir un resultat final correcte i passa per la redacció de la proposta inicial, la recerca i la selecció de les fonts bibliogràfiques adequades, la lectura i comprensió de les fonts i, essencialment, la integració dels coneixements adquirits en l'elaboració del projecte, estudi o anàlisi proposada. Les competències assolides en aquest procés són la CB7,

CE3, CE4 i CE5, presents amb més o menys intensitat segons quina sigui la modalitat de TFM escollida.

Taula E6.3. Activitats formatives de les assignatures seleccionades

a) Llista de les activitats formatives del màster de Gestoria Administrativa	
<ul style="list-style-type: none"> - Teoria - Teoria-pràctica - Treball tutelat - Treball autònom - Pràctiques d'ordinador - Pràctiques externes 	
Activitats formatives de la matèria a la qual pertany l'assignatura Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar	Activitats formatives utilitzades en l'assignatura Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar
Teoria-pràctica	Teoria-pràctica
Treball tutelat	Treball tutelat
Treball autònom	Treball autònom
Activitats formatives de la matèria a la qual pertany l'assignatura Procediments Tributaris	Activitats formatives utilitzades en l'assignatura Procediments Tributaris
Teoria-pràctica	Teoria-pràctica
Treball tutelat	Treball tutelat
Treball autònom	Treball autònom
Activitats formatives de la matèria a la qual pertany l'assignatura Treball Final de Màster	Activitats formatives utilitzades en l'assignatura Treball Final de Màster
Treball tutelat	Treball tutelat
Treball autònom	Treball autònom

Font: Facultat de Dret

D'acord amb el que estableix la *Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i l'avaluació i qualificació dels aprenentatges de la UB*, el sistema general d'avaluació del màster és l'avaluació continuada, un sistema que permet valorar l'aprenentatge i l'assoliment progressiu de les competències associades a cadascuna de les assignatures de la titulació. Així mateix, els alumnes poden sol·licitar acollir-se al sistema d'avaluació única en els termes i terminis establerts per la coordinació del màster. L'experiència dels cursos impartits fins ara ens permet posar en relleu que la pràctica totalitat dels alumnes segueixen el sistema d'avaluació continuada, i que són absolutament casos excepcionals els alumnes que opten per sol·licitar l'avaluació única (en aquest cas, essencialment, per motius laborals i només en alguna de les assignatures a què s'han matriculat).

En el marc de l'avaluació continuada, els instruments avaluadors utilitzats en totes les assignatures del màster i, per tant, també a les dues assignatures seleccionades (vegeu taula E.6.4), segueixen el mateix format que té la prova oficial d'accés a la professió de gestor administratiu, i se segueix el requeriment que, en aquest sentit, va formular el Consell de Col·legis Oficials de Gestors Administratius de Catalunya per tal que es pogués reconèixer el màster en els termes esmentats anteriorment. Així, per una banda,

hi ha una o diverses proves tipus qüestionari, de resposta múltiple, amb l'objectiu de comprovar que l'alumne ha comprès els conceptes teòrics treballats i ha adquirit els coneixements necessaris per poder enfrontar-se a la complexitat de formular judicis i prendre decisions davant de situacions vinculades a la matèria corresponent. Amb aquestes activitats d'avaluació es busca determinar l'assoliment de les competències CB8, CB10, CE4 I CE7. D'altra banda, hi ha una prova escrita, que consisteix en la resolució d'un cas pràctic a fi de poder determinar que l'alumne ha assimilat els conceptes teòrics treballats i els sap aplicar d'una manera òptima, formulant judicis, plantejant alternatives diverses i defensant l'opció més avantatjosa per al client. Aquesta activitat pràctica permet avaluar l'assoliment de les competències CB7, CB8, CG2, CT1, CE1, CE3, CE4, CE6 i CE7. La ponderació d'aquests dos instruments d'avaluació acostuma a ser equilibrada en la determinació de la nota final (normalment, el 60 % correspon a la nota obtinguda als qüestionaris de resposta múltiple i el 40 % restant a la resolució del cas pràctic).

Pel que fa a l'avaluació única, els instruments d'avaluació tenen un format similar als utilitzats en l'avaluació continuada, ja que les competències i els resultats d'aprenentatge han de ser els mateixos, amb independència del sistema d'avaluació utilitzat. En aquest context, l'avaluació es fa a partir de la nota obtinguda en una única prova que té dues parts: un qüestionari de resposta múltiple sobre tot el contingut teòric de l'assignatura i una segona part que consisteix en la resolució d'un cas pràctic. L'alumne també ha de presentar per escrit un breu treball de contingut teòric sobre alguna de les qüestions tractades durant el curs. L'objectiu d'aquest treball és que l'alumne desenvolupi les competències de recerca d'informació, localització de fonts i redacció de textos curts (tipus informació necessària per a la redacció d'unes al·legacions), que els alumnes que han seguit l'avaluació continuada han fet en el decurs de les sessions presencials de l'assignatura.

Tant el tipus d'activitat avaluable com la ponderació concreta que té assignada, sigui en el context de l'avaluació continuada com en l'única, és coneguda per l'alumne a l'inici del curs, ja que es troba publicada en el pla docent de l'assignatura, al Campus Virtual corresponent i a la pàgina web del màster.

Taula E6.4. Sistemes d'avaluació de les assignatures seleccionades

a) Instruments avaluadors utilitzats a les diverses matèries a què pertanyen les assignatures escollides
MATÈRIA: DRET PRIVAT - Prova escrita: qüestionaris - Prova escrita: resolució de casos pràctics - Treballs realitzats pels estudiants
MATÈRIA: DRET FISCAL - Prova escrita: qüestionaris - Prova escrita: resolució de casos pràctics - Treballs realitzats pels estudiants
MATÈRIA: TREBALL FINAL DE MÀSTER - Memòria escrita del TFM - Defensa oral de la memòria del TFM

b) Instruments avaluadors utilitzats en les assignatures seleccionades			
Instruments avaluadors	Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar	Procediments Tributaris	TFM
Prova escrita: qüestionaris	60%	60%	
Prova escrita: resolució de casos pràctics	40%	40%	
Memòria escrita del TFM			70%
- Procediment de planificació i desenvolupament			10%
- Contingut i originalitat de la memòria escrita			50%
- Aspectes formals del treball			10%
Defensa oral de la memòria del TFM			30%
TOTAL	100%		100%

Font: Facultat de Dret

El procediment previst en el pla docent del TFM és molt detallat per tal que la planificació del treball sigui adequada, tant pel que fa a la modalitat, la temàtica i la selecció del tutor del treball, com pel que fa referència al seguiment i supervisió treball i a la preparació de la defensa pública final. A grans trets, el procediment és el següent:

1. **Reunió informativa sobre el TFM.** A principis del mes de novembre es convoca tots els alumnes matriculats al TFM a una reunió informativa de caràcter grupal per tal d'explicar el procediment de desenvolupament del TFM. En aquesta reunió es fa especial èmfasi en la importància de la fase de planificació del treball, d'elaboració de la proposta, i en la calendarització que apareix en el pla docent de l'assignatura. En relació amb aquesta última qüestió, es remarca la necessitat de respectar els terminis de presentació parcial i de les tutories per tal de garantir un bon resultat final.

Aquesta primera reunió també serveix per explicar als alumnes el contingut de les rúbriques d'avaluació del TFM, amb l'objectiu que coneguin els ítems que seran objecte d'avaluació i el nivell d'assoliment que preveuen.

→ [Campus del TFM del màster de Gestoria Administrativa](#)

2. **Modalitats del TFM.** En el pla docent del TFM s'hi presenten quatre formats de treball diferents que pretenen cobrir les necessitats, aspiracions, interessos i capacitats dels alumnes. En concret:

a) **Estudi analític i monogràfic:** Desenvolupament d'un estudi en què s'analitzi alguna temàtica d'interès en l'àmbit de la Gestoria Administrativa. Exemples d'aquesta modalitat podrien ser estudiar les diferents modalitats contractuals, els continguts i efectes que tenen; o l'evolució legislativa i jurisprudencial sobre algun tema en concret en qualsevol de les àrees jurídiques (fiscal, laboral, mercantil, civil, administratiu, etc.)

- b) **Estudi analític comparatiu:** Desenvolupament d'un estudi, l'objectiu principal del qual sigui la comparació entre dos aspectes d'interès per a la professió. Exemples d'aquesta modalitat de TFM podrien ser l'estudi de l'Impost de Successions i Donacions a les diferents comunitats autònomes, la constitució d'empreses en diferents països, el règim jurídic de les autoritzacions administratives en les diferents comunitats autònomes, etc.
 - c) **Projecte transversal aplicat:** Desenvolupament d'un projecte aplicat a la pràctica professional com pot ser la creació d'una empresa, l'assessorament a una problemàtica concreta, la creació d'una gestoria administrativa, etc.
 - d) **Estudis i anàlisis corporatius:** Desenvolupament d'un estudi on s'analitzi algun aspecte relatiu a la professió de gestor administratiu des de la vessant del caràcter estatutari de la professió.
3. **Assignació del tema i tutor.** D'entre els professors del màster, els departaments designen aquells que poden assumir tasques de tutorització del TFM segons la matèria. A partir de la proposta dels departaments, la coordinació del màster elabora una llista de tutors i temes que es posen a disposició dels alumnes. Després de la primera reunió informativa conjunta, en què s'explica el procediment, l'alumne comunica a la coordinació del màster el tema que voldria treballar i escull el tutor d'entre la llista proposada. Si cal, aquesta proposta es concreta amb la coordinació del màster a fi d'identificar el tutor que millor pot seguir el treball proposat. En cas que alguna àrea de coneixement tingui un nombre elevat de peticions, de vegades és necessari demanar al departament l'assignació d'altres professors que puguin exercir les tasques de tutor.

Cal destacar que, en tot cas, la determinació del tema concret que es treballarà en el marc del TFM es fa per acord entre el tutor assignat i l'alumne. La coordinació del màster fa un seguiment del procediment i facilita el contacte entre els professors i els alumnes.

4. **Definició i aprovació del projecte.** Una vegada feta l'assignació, l'estudiant fa una primera tutoria i elabora i presenta a la coordinació del màster la seva proposta de TFM. Aquesta proposta conté la identificació de l'estudiant que la presenta; el títol del treball; la modalitat del TFM escollida d'entre les quatre proposades; nom del tutor acadèmic; justificació i objectius del projecte; pla de treball i calendari; índex o sumari del treball i recull de bibliografia inicial.

Un cop rebudes, la Comissió de Coordinació del Màster resol l'aprovació de les propostes presentades i en comunica la resolució als alumnes i als professors-tutors.

5. **Desenvolupament del TFM.** A fi de garantir el correcte desenvolupament del procediment de realització del TFM, l'alumne ha de seguir el cronograma de presentacions i tutories establerts en el pla docent. El coordinador del màster manté un contacte periòdic tant amb els tutors com amb els alumnes que estan fent el TFM per tal de tenir un coneixement directe del desenvolupament del treball. Aquesta comunicació permet detectar qualsevol desviació del procediment establert i prendre

les mesures adients per resoldre les incidències i atendre les necessitats dels alumnes.

6. **Presentació i defensa oral.** Els aspectes essencials d'aquesta fase del procediment són les següents:

- **Lliurament i dipòsit:** L'estudiant ha de lliurar el TFM en suport digital així com tres còpies en paper a la coordinadora del màster en els termes i terminis establerts en el pla docent de l'assignatura, a fi que puguin ser enviats als membres de les comissions avaluadores.
- **Constitució de les comissions avaluadores:** L'estudiant ha de defensar el TFM davant d'una comissió avaluadora formada per tres professors, un dels quals és el tutor acadèmic i un altre la coordinadora del màster. Amb la participació d'aquesta darrera a tots els tribunals avaluadors es busca garantir un criteri homogeni en l'avaluació dels treballs. La presència del tutor acadèmic també es considera de gran importància per dos motius: per una banda, perquè és qui millor coneix el procés d'elaboració del treball, un aspecte que té una ponderació dintre la nota final del TFM; i per l'altra, perquè el tutor és qui coneix millor el tema sobre del TFM, ja que l'assignació es fa, precisament, atenent aquesta especialització. L'experiència ens permet posar en relleu que els tutors acostumen a fer una valoració objectiva dels treballs, i que n'exposen els punts forts i febles, i que confirmen, en tot cas, l'opinió i la valoració de la resta de membres del tribunal.
- **Defensa:** La defensa és pública i consisteix en una exposició oral d'un màxim de 30 minuts, amb la possibilitat de fer ús de suport informàtic. Els membres de la comissió avaluadora poden fer observacions i preguntes, i poden demanar la contestació expressa de l'alumne quan ho considerin adient.
- **Avaluació:** L'avaluació del TFM es fa aplicant els criteris de la rúbrica aprovada per la Comissió Coordinadora del Màster. El contingut de la rúbrica es dona a conèixer a alumnes i tutors a l'inici del curs a través del pla docent de l'assignatura i en la sessió grupal de tutoria inicial. En les rúbriques d'avaluació s'hi estableix el pes ponderat que té el procediment de planificació i desenvolupament (10 %), el contingut i l'originalitat de la memòria escrita (50 %), els aspectes formals del treball (10 %) i la presentació oral (30 %).

→ [Rúbriques d'avaluació del TFM del màster de Gestoria Administrativa](#)

→ [Taula E6.5 Llista dels TFM del màster de Gestoria Administrativa. Curs 2015/16](#)

→ [Taula E6.6 Tutors dels TFM del màster de Gestoria Administrativa. Curs 2015/16](#)

3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats a les característiques de la titulació

D'acord amb la taula E.6.9, la taxa d'èxit de totes les assignatures del màster és molt elevada: només a l'assignatura de TFM el percentatge no arriba al 100 % (se situa en el 96 %). L'elevada taxa d'èxit posa en relleu el nivell de preparació que tenen els alumnes que es presenten a avaluació i el bon funcionament del sistema d'avaluació continuada, ja que afavoreix l'estudi i l'assimilació progressiva de la matèria i el desenvolupament gradual de les competències i les habilitats.

La taxa de rendiment de les diverses assignatures del màster també és molt elevada i, en termes generals, se situa al voltant del 95 %. En concret, per a les assignatures objecte d'avaluació, la taxa de rendiment de Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar és del 94 % i ascendeix fins al 97 % en el cas de l'assignatura Procediments Tributaris. El percentatge és menor per al TFM (un 87 %) a causa del nombre de no presentats sobre els matriculats (3 respecte de 30).

Finalment, les qualificacions obtingudes mostren el bon nivell dels alumnes que han cursat el màster. Així, la pràctica totalitat dels estudiants se situen entre el notable i l'excel·lent, i és pràcticament nul el nombre de suspesos (en concret, només hi ha un suspens, que correspon al TFM).

Pel que fa a l'evolució dels indicadors de rendiment acadèmic (taules E6.7 i E6.8), l'estudi de cohorts posa en relleu la baixa taxa d'abandonament, en descens progressiu des de la primera edició del màster fins a l'actualitat (en concret, la taxa inicial se situava en el 12'50 % i les dades del darrer curs acadèmic finalitzat la situen en el 6,90 %). Alhora, la taxa de graduació en t (un curs acadèmic) se situa al voltant del 62 % de mitjana, percentatge que s'incrementa notablement si mirem la taxa de graduació en $t+1$ (això és, en dos cursos acadèmics). En aquest cas, la taxa de graduació se situa, d'acord amb les darreres dades de què disposem, al voltant del 86 %.

Taula E6.7 Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic

	2013/14	2014/15
Taxa de rendiment	97,2	95,67
Taxa d'eficiència	103	98,9
Durada mitjana dels estudis	n.d.	1,1
Taxa d'abandonament	n.d.	n.d.
Taxa de graduació	n.d.	n.d.

Font: Planificació Acadèmicdocent

Taula E6.8 Anàlisi de cohorts del màster de Gestoria Administrativa

Curs inicial de la cohort	2013-2014		2014-2015		2015-2016	
Grandària de la cohort	16*	100 %	29	100 %	26	100 %
Nombre d'abandonaments	2	12,50 %	3	10,35 %	2	6,90 %

Nombre d'estudiants que es tornen a matricular, curs 2014/15	6	37,50 %				
Nombre d'estudiants que es tornen a matricular, curs 2015/16	4	25 %	4	13,79 %		
Nombre d'estudiants que es tornen a matricular, curs 2016/17	2				8	27,57 %
Nombre de titulats en <i>t</i>	8	50 %	21	72,41 %	16	61,54 %
Nombre de titulats en <i>t+1</i>	2	12,50 %	5	17,24 %		
Nombre de titulats en <i>t+2</i>	2	12,50 %				
Suma de titulats	12	75,00 %	26	89,65 %	16	61,54 %

Font: Elaboració pròpia. Dades provisionals, calculades al centre

*Un alumne acaba no pagant matrícula.

Aquests resultats acadèmics no difereixen gaire de les previsions que es van realitzar en el procés de verificació de la titulació. Per una banda, la taxa d'abandonament del màster ha anat disminuint fins a apropar-se a l'índex proposat en la memòria (5%). En el cas de la taxa d'eficiència, observem que és una mica superior a la prevista. I pel que fa a la taxa de graduació, les dades per cohorts ens demostren que s'acaba aconseguint una taxa de graduació del 90% tal i com s'havia previst en la memòria.

Taula E6.9 Qualificacions de les assignatures del màster. Curs 2014-2015.

ASSIGNATURA	Aprovats	Notables	Excel·lents	MH	Suspesos	Matriculats	No presentats	Taxa d'èxit	Taxa de rendiment	Taxa no presentats
Activitat Transversal Final (570127)	4	24	1	1	0	31	1	100 %	96,77 %	3,23 %
Anàlisi Comptable i de Balanços (570128)	4	26	0	0	0	32	2	100 %	93,75 %	6,25 %
Aplicació de les Noves Tecnologies a la Profesió de Gestor Administratiu (570124)	1	12	2	0	0	15	0	100 %	100 %	0 %
Dinàmica del Dret Civil en l'Àmbit Personal i Familiar (570129)	0	18	10	2	0	32	2	100 %	94 %	6 %
Dret Administratiu i Dret Estatutari (570116)	5	20	5	0	0	32	2	100 %	94 %	6 %
Dret Civil Patrimonial (570121)	7	21	1	0	0	31	2	100 %	94 %	6 %
Organització d'Empreses (570125)	0	8	7	0	0	15	0	100 %	100 %	0 %
Pràctiques Externes (570123)	0	10	5	0	0	17	2	100 %	88 %	12 %
Procediments Tributaris (570120)	5	23	0	0	0	29	1	100 %	97 %	3 %
Relacions Laborals i Seguretat Social (570117)	1	25	2	0	0	32	4	100 %	88 %	13 %
Societats (570122)	4	19	5	2	0	32	2	100 %	94 %	6 %
Treball Final de Màster (570126)	6	13	6	1	1	30	3	96 %	87 %	10 %
Tributació de la Persona Física (570118)	3	18	6	2	0	31	2	100 %	94 %	6 %

Tributació Empresarial (570119)	2	21	6	0	0	29	0	100 %	100 %	0 %
---------------------------------	---	----	---	---	---	----	---	-------	-------	-----

Font: Rendiment de les actes. Planificació Acadèmicodocent

Finalment, el grau de satisfacció dels estudiants de la titulació és elevat. Si ens atenem a les dues enquestes que ens donen dades significatives sobre els diversos ítems plantejats (entenem que les dades relatives al curs 2015-2016 no poden ser tingudes en compte atès que l'escassa participació distorsiona els resultats finals), podem concloure que l'alumnat mostra una gran satisfacció general amb la titulació (amb una valoració per sobre del 8 sobre 10), i està realment satisfet amb tots els ítems vinculats a les activitats formatives utilitzades pels docents i els instruments d'avaluació (amb una valoració mitjana de 8,5 sobre 10).

Taula E6.10 Satisfacció dels estudiants amb la titulació

	% respostes		Satisfacció general		Continguts actualitzats		Satisfacció amb les activitats formatives		Activitats d'avaluació adequades		Proporció de la càrrega de feina		Material d'estudi		Activitat del professorat	
	1r SEM	2n SEM	1r SEM	2n SEM	1r SEM	2n SEM	1r SEM	2n SEM	1r SEM	2n SEM	1r SEM	2n SEM	1r SEM	2n SEM	1r SEM	2n SEM
Curs 2013/14	22,5	n.d.	8,7	n.d.	9,6	n.d.	9	n.d.	9	n.d.	8,8	n.d.	n.d.	n.d.	8,4	n.d.
Curs 2014/15	18,3	n.d.	8	n.d.	8,8	n.d.	7,9	n.d.	8,1	n.d.	7,9	n.d.	8,1	n.d.	8,1	n.d.
Curs 2015/16		11,5	5,2	n.d.	6,1	n.d.	6	n.d.	6,1	n.d.	5,8	n.d.	5,8	n.d.	n.d.	n.d.

Font: Dades elaborades pel centre.

(1) En general, estic satisfet/a amb l'assignatura; (2) Els continguts que s'hi han tractat estan actualitzats; (3) Les activitats formatives (classes magistrals, exercicis, seminaris, etc.) m'han resultat adequades per aprofitar l'assignatura; (4) Les activitats d'avaluació m'han semblat adequades per valorar el meu aprenentatge; (5) Hi ha hagut correspondència entre la feina exigida i el nombre de crèdits de l'assignatura; (6) El material d'estudi i de consulta proposat m'ha estat útil per a l'aprenentatge; (7) Satisfacció amb el professorat.

→ [Informació pública sobre els resultats de satisfacció dels màsters](#)

Els resultats de l'enquesta del professorat ens indiquen que el professorat del Màster de Gestoria Administrativa està molt satisfet amb el desenvolupament de la titulació. La valoració general que fan sobre la titulació (ítem 16) és de 5,40 sobre 6. Aquells aspectes millora valorats han estat l'organització de les pràctiques externes (5,67), l'organització del treball de fi de grau (5,33), el perfil de competències (5,30) i el sistema d'avaluació. És important destacar que la majoria dels altres ítems a avaluar obtenen una valoració superior a 5.

Taula E6.11 Satisfacció del professorat: Màster Gestoria Administrativa

	nombre de respostes	desviació estàndard	valoració mitjana
1. El perfil d'ingrés dels estudiants	10	0,92	4,80
2. L'estructura del pla d'estudis (matèries i el seu pes)	10	0,79	5,20

3. El perfil de competències (resultats d'aprenentatge previstos) en la titulació	10	0,67	5,30
4. L'organització del desplegament del pla d'estudis (grups, horaris, etc.)	9	1,01	5,44
5. Les metodologies docents que heu utilitzat	10	0,79	5,20
6. Els sistemes d'avaluació que heu utilitzat	10	0,67	5,30
7. El treball i la dedicació dels estudiants	10	1,10	4,10
8. Els recursos docents disponibles	10	0,67	5,00
9. El suport institucional per al desenvolupament de l'activitat docent (GR@D, Campus Virtual, CRAI...)	10	0,88	4,90
10. La coordinació amb la resta de docents de la titulació	10	1,03	5,20
11. Les condicions i la qualitat de les instal·lacions	9	1,13	4,44
12. (Si hi heu participat) L'organització i l'avaluació dels treballs de fi de grau	6	0,82	5,33
13. (Si hi heu participat) L'organització i l'avaluació de les pràctiques externes	3	0,58	5,67
14. El rendiment acadèmic obtingut pels estudiants de les matèries que heu impartit	10	0,82	5,00
15. El nivell formatiu assolit pels estudiants quan es titulen	9	1,00	5,00
16. La vostra satisfacció amb la titulació	10	0,70	5,40

Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal

3.6.1. Els resultats d'aprenentatge assolits es corresponen amb els objectius formatius pretesos i amb el nivell del MECES de la titulació

L'objectiu formatiu principal del **màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal** és proporcionar als estudiants coneixements i instruments avançats per a la recerca en la disciplina de la criminologia des d'una perspectiva multidisciplinària. La disciplina de la criminologia té un caràcter interdisciplinari en què coneixements científics de diferents disciplines interactuen per donar com a resultat un enteniment complex de com és el delictes, les seves causes i les respostes que s'hi poden donar.

Les competències definides en el títol (vegeu taula E6.12) van ser dissenyades i han estat desplegades per aconseguir l'objectiu formatiu del màster anteriorment indicat. Tant les competències com els objectius del màster corresponen amb el nivell MECES, ja que el màster fonamentalment persegueix que els estudiants siguin capaços de saber integrar i aplicar els seus coneixements avançats en la disciplina de la criminologia, de resoldre problemàtiques en entorns nous, de seleccionar la metodologia de treball adequada en la recerca, i de comunicar les seves conclusions en un context d'investigació científica.

Les competències bàsiques CB6, CB7, CB8 que, en termes generals, persegueixen la capacitat d'adquirir, comprendre i aplicar coneixements avançats en contextos

d'investigació i en contextos multidisciplinaris, i la capacitat d'integrar coneixements i formular judicis es veuen reflectides en la definició dels objectius i continguts formulats en les assignatures. En aquest sentit, es pot comprovar que el plantejament de les assignatures va més enllà de la simple comprensió de coneixements, i que es busca una comprensió fonamentada dels aspectes teòrics i pràctics de la disciplina en contextos d'investigació i en contextos més amplis i/o a priori desconeguts pels estudiants, tal com es podrà observar en la descripció dels objectius i continguts de les assignatures seleccionades per a l'avaluació.

Pel que fa les competències bàsiques CB9 i CB10 i les competències generals CG1, CG2, CG3, CT1 i CT2 el desenvolupament i l'assoliment estan molt vinculats amb el desplegament de les activitats formatives, de la metodologia i del sistema d'avaluació que es descriu a l'apartat següent (6.2).

Les competències específiques (CE1-CE7), per la seva naturalesa, incideixen en aspectes més concrets sobre el contingut, però sempre en termes d'anàlisi, disseny, avaluació i implantació de coneixements avançats sobre la disciplina de la criminologia.

Els plans docents de les assignatures descriuen els continguts, la metodologia i les activitats d'avaluació per tal d'assegurar que els estudiants puguin assolir les competències de la titulació que cada assignatura té assignades.

Les assignatures seleccionades per a l'avaluació són dues d'obligatòries, Control Social i Punitiu i Política Criminal Contemporània, de 3 crèdits cadascuna, i dues d'optatives d'especialitat, que són Comunitat, Entorn i Prevenció, i Crítica de les Representacions Juridicopolítiques del Sofriment, també de 3 crèdits.

Taula E6.12 Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació

Assignatura	Pla Docent	Matèria	Curs	Tipologia	Crèdits
Control Social i Punitiu. El Pensament Criminològic	Pla docent	Delinqüència, criminologia i societat	1r	Obligatòria	3
Política Criminal Contemporània	Pla docent	Sistema penal i política criminal	1r	Obligatòria	3
Comunitat, Entorn i Prevenció	Pla docent	Política criminal I	1r	Obligatòria d'especialitat	3
Crítica de les Representacions Juridicopolítiques del Sofriment.	Pla docent	Sociologia juridicopenal I	1r	Obligatòria d'especialitat	3
Treball de Fi de Màster	Pla docent	Treball final de màster	2n	Obligatòria	18

Font: Facultat de Dret

Les assignatures obligatòries escollides per a l'avaluació es consideren nuclears en el pla d'estudis. Per una banda, l'assignatura **Política Criminal Contemporània** es

considera el tronc comú d'on parteixen totes les assignatures criminològiques i penals, tant en la vessant sociopolítica com jurídica. La política criminal s'entén com una política pública més, i com totes les polítiques públiques, està sotmesa a la metodologia científica des de la perspectiva del seu contingut. En aquest camp, això significa racionalitat en la presa de decisions (i no en plantejaments merament ideològics) i una posada en pràctica adient d'aquestes polítiques perquè no siguin ni esbiaixades socialment ni merament simbòliques. El contingut científic és essencial per dur a terme una política pública, i en el cas de la política criminal, com que està dirigida al combat contra la delinqüència (i no s'ha de barrejar amb altres polítiques), és imprescindible saber quan ens trobem davant d'un fenomen que afecta la seguretat, i si aquest fenomen és legítimament un delictes. Des d'aquesta perspectiva, l'assignatura pretén imposar una anàlisi crítica de la realitat i verificar si es produeix realment un fet que és delictes, i si aquest fet mereix ser castigat i ser castigat com ho preveu l'ordenament jurídic. I també es produeix l'avaluació de la política duta a terme amb els seus resultats. Aquesta combinació politicocientífica és el que dóna el caràcter culminador del sistema d'aquesta assignatura, i esdevé, en conseqüència, cabdal en els estudis de Criminologia.

Per altra banda, l'assignatura obligatòria **Control social i punitiu** és una assignatura nuclear en el màster, ja que desenvolupa històricament els principals corrents del pensament criminològic perquè els estudiants puguin aplicar el coneixement sobre les principals transformacions que s'hi han operat. La criminologia com a disciplina científica va néixer en el marc d'un paradigma de caràcter mèdic i biològic que buscava desentranyar les causes individuals dels comportaments desviats. D'això va mudar cap a un model de tall psicològic, primer (intentant interpretar com a dèficits personals certs disturbis mentals), i sociològic, finalment, amb vista a combinar diversos factors com a causes interrelacionades dels delictes. El principal objectiu de l'assignatura és que els estudiants compreguin i integrin les diverses transformacions epistemològiques de la disciplina encarregada d'examinar l'anomenada «qüestió criminal», i que siguin capaços de detectar els canvis, de caràcter gnoseològic, que hi ha hagut en la història del pensament social quan aquest pensament es va aplicar a l'examen de categories fonamentals, com ara la desviació, l'etiquetatge, la xifra fosca de la criminalitat, el paradigma de la reacció social, i les noves formes de control social i penal contemporanis.

Les altres dues assignatures són optatives però esdevenen obligatòries per als estudiants que volen obtenir una de les dues especialitats. L'assignatura **Crítica de les Representacions Juridicopolítiques del Sofriment** forma part de l'especialitat de Sociologia Juridicopenal, i la seva principal finalitat és analitzar el dret com a resposta institucionalitzada davant de determinades situacions de sofriment, a partir de la integració i aplicació de coneixements sobre les principals categories jurídiques, fonaments polítics i sociològics en el tractament de les situacions jurídiques del sofriment. En aquests sentit, els objectius que persegueix l'assignatura són: *a)* Suscitar la interrogació sobre la representació, tractament i utilització sociologia jurídica del sofriment en societats preexistents a les societats i sistemes legals actuals; *b)*

Transmetre coneixement i posar a l'abast fonts d'informació i documentació que es puguin utilitzar per ampliar-ne el coneixement, i c) Fomentar la reflexió personal i col·laborativa.

En l'especialitat de Política Criminal, l'assignatura que es presenta a l'avaluació és **Comunitat, Entorn i Prevenció**. Aquesta assignatura estudia els problemes de delinqüència i els conflictes de convivència des d'una perspectiva local. En particular, se centra en l'anàlisi dels factors ambientals (entorns, espais, temps) i relacionals (xarxes veïnals, comunitats, relacions familiars...) que influeixen en aquests problemes. Els objectius del curs es poden sintetitzar en tres. El primer és conèixer les teories criminològiques que estudien aquests elements micro i contextuals de la delinqüència. El segon és aplicar aquests coneixements a l'anàlisi de casos. El tercer és introduir elements per a la planificació i la gestió d'intervencions preventives en l'àmbit local tot fent servir estratègies comunitàries i ambientals.

El **Treball de Fi de Màster** es concep com l'activitat que finalitza el procés de formació dels estudiants i que engloba tot el treball que han anat fent en l'itinerari curricular escollit. El principal objectiu del TFM és que els estudiants puguin elaborar un treball monogràfic teòric o empíric d'investigació criminològica.

Les mostres de les execucions dels estudiants d'aquestes assignatures seleccionades les podeu trobar a l'enllaç següent:

→ [Mostres de les execucions dels estudiants del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal](#)

Taula E6.13 Competències de les assignatures seleccionades

Llistat de competències de la titulació (perfil de formació)
<p>Competències bàsiques</p> <p>CB6.- Poseer y comprender conocimientos que aporten una base u oportunidad de ser originales en el desarrollo y/o aplicación de ideas, a menudo en un contexto de investigación</p> <p>CB7.- Que los estudiantes sepan aplicar los conocimientos adquiridos y su capacidad de resolución de problemas en entornos nuevos o poco conocidos dentro de contextos más amplios (o multidisciplinares) relacionados con su área de estudio</p> <p>CB8.- Que los estudiantes sean capaces de integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios a partir de una información que, siendo incompleta o limitada, incluya reflexiones sobre las responsabilidades sociales y éticas vinculadas a la aplicación de sus conocimientos y juicios</p> <p>CB9.- Que los estudiantes sepan comunicar sus conclusiones y los conocimientos y razones últimas que las sustentan a los públicos especializados y no especializados de un modo claro y sin ambigüedades</p> <p>CB10.- Que los estudiantes posean las habilidades de aprendizaje que les permitan continuar estudiando de un modo que habrá de ser en gran medida autodirigido o autónomo.</p> <p>Competències generals/transversals</p> <p>CG1.- Capacidad para detectar problemas delincuenciales y penológicos o de ejecución de penas y medidas, y problemas victimológicos y de seguridad</p> <p>CG2.- Capacidad de ofrecer soluciones prácticas, con base científica, a los problemas detectados</p> <p>CG3.- Capacidad de desarrollar habilidades interpersonales y de empatía para desentrañar y solventar conflictos de carácter social y de convivencia</p>

CT1.- Capacidad para trabajar en equipos multidisciplinares
 CT2.- Capacidad para diseñar proyectos de investigación, así como utilizar metodologías científicas

Competències específiques

CE1.- Capacidad para analizar de forma multidisciplinar las causas, factores, y consecuencias de las problemáticas delincuenciales

CE2.- Capacidad para analizar, diagnosticar y realizar intervenciones preventivas y reactivas con delincuentes, víctimas y comunidades, partiendo del estudio de la realidad social y normativa y de los medios e instrumentos legales y económicos disponibles

CE3.- Capacidad para diseñar, implementar, analizar y evaluar programas de detección y prevención delictual

CE4.- Capacidad para gestionar mecanismos formales o informales de prevención y tratamiento del delito así como de reparación de las víctimas

CE5.- Capacidad para diseñar e implementar programas de mediación en situaciones conflictivas y delictuales en programas formales e informales

CE6.- Capacidad de identificar y analizar los distintos planteamientos sociohistóricos y epistemológicos de los problemas sociales y penales

CE7.- Capacidad de distinguir la existencia de los diversos órdenes normativos (jurídicos, religiosos, éticos y sociales)

MATÈRIES	DELINQUÈNCIA, CRIMINOLOGIA I SOCIETAT	SISTEMA PENAL I POLÍTICA CRIMINAL	POLÍTICA CRIMINAL I	SOCIOLOGIA JURIDICOPENAL I	TFM
ASSIGNATURES	Control Social i Punitiu. El Pensament Criminològic.	Política Criminal Contemporània	Comunitat, Entorn i Prevenció	Crítiques de les Representacions Juridicopolítiques del Sofriment	TFM
CB6	x				x
CB7	x		x	x	x
CB8	x		x		
CB9	x	x			x
CB10	x			X	x
CG1	x		x	X	x
CG2	x		x	X	x
CG3	x			X	
CT1	x	x			
CT2					x
CE1	x				
CE2	x		x		x
CE3		x	x	X	
CE4	x	x	x		x
CE5		x	x		x
CE6	x			X	x
CE7	x			X	x

Font: Memòria de verificació. Facultat de Dret

3.6.2. Les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació són adequats i pertinents per garantir l'assoliment dels resultats d'aprenentatge previstos

Els plans docents de les assignatures del màster demostren com les activitats formatives, la metodologia docent i el sistema d'avaluació estan alineats per tal de garantir l'assoliment de les competències previstes i dels objectius formatius del màster. Com s'ha comentat, el màster es caracteritza per ser un màster enfocat principalment a la recerca, i com a tal, la metodologia i les activitats d'avaluació de la majoria de les assignatures s'han dissenyat i desplegat segons aquest gran objectiu. Aquest recorregut culmina amb l'elaboració del treball de final de màster, que té un pes molt important en el pla d'estudis amb una càrrega de 18 crèdits. Alhora, el pla d'estudis també preveu dues assignatures obligatòries, de 3 crèdits cadascuna, sobre tècniques d'investigació i tallers de recerca.

L'enfocament de recerca del màster determina, en gran mesura, les activitats formatives i la metodologia, que de manera general són:

- Classes presencials, que es dediquen fonamentalment a activitats teoricopràctiques en les quals s'insisteix en el marc conceptual i la fonamentació teòrica que l'alumne ha de ser capaç d'integrar, i en l'aplicació del marc teòric a situacions de conflicte. Aquestes sessions s'estructuren al voltant de classes magistrals, seminaris, treballs en grup, exposicions orals i ponències. Les competències bàsiques i generals implicades en aquesta metodologia són CB6, CB9, CT1,CG1, i CG2.
- Aprenentatge tutelat, en el qual el professor guia l'estudiant en l'elaboració de treballs, la selecció i lectura de bibliografia, l'aplicació de coneixements i teories a casos, i la discussió de les conclusions obtingudes. Les competències bàsiques i generals implicades en aquesta metodologia són CB7, CB8, CB10, CT2, CG2, i CG3.
- Foment de l'aprenentatge autònom de l'estudiant (individual o en grup) en la comprensió i la integració de coneixements, l'elaboració de treballs, la preparació de ponències, i la participació a l'aula (CB10).

Les activitats formatives i la metodologia es consideren adequades per desenvolupar i avaluar les competències de la titulació, com es pot comprovar en la vinculació definida entre les competències bàsiques i generals i les activitats i la metodologia. Les competències específiques estan més vinculades a aspectes conceptuals de temàtiques concretes i, per tant, és més difícil tractar-les d'una manera genèrica i per això s'han tractat de manera específica en les assignatures seleccionades per a l'avaluació.

Taula E6.14 Activitats Formatives de les assignatures seleccionades

a) Llista de les activitats formatives del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal	
-	Teoria
-	Teoria i pràctica

- Seminaris - Treball tutelat - Treball autònom	
Activitats formatives de la matèria a la qual pertany l'assignatura Control Social i Punitiu. El Pensament Criminològic	Activitats formatives utilitzades en l'assignatura Control Social i Punitiu. El Pensament Criminològic
Teoria	Teoria i pràctica
Treball tutelat	Treball tutelat
Treball autònom	Treball autònom
Activitats formatives de la matèria a la qual pertany l'assignatura Política Criminal Contemporània	Activitats formatives utilitzades en l'assignatura Política Criminal Contemporània
Teoria i pràctica	Teoria i pràctica
Treball tutelat	Treball tutelat
Treball autònom	Treball autònom
Activitats formatives de la matèria a la qual pertany l'assignatura Comunitat, Entorn i Prevenció	Activitats formatives utilitzades en l'assignatura Comunitat, Entorn i Prevenció
Teoria i pràctica	Teoria i pràctica
Treball tutelat	Treball tutelat
Treball autònom	Treball autònom
Activitats formatives de la matèria a la qual pertany l'assignatura Crítica de les Representacions Juridicopolítiques del Sofriment	Activitats formatives utilitzades en l'assignatura Crítica de les Representacions Juridicopolítiques del Sofriment
Teoria	Teoria i pràctica
Treball tutelat	Treball tutelat
Treball autònom	Treball autònom
Activitats formatives de la matèria a la qual pertany l'assignatura Treball Final de Màster	Activitats formatives utilitzades en l'assignatura Treball Final de Màster
Treball tutelat	Treball tutelat
Treball autònom	Treball autònom

Font: Facultat de Dret

D'acord amb la *Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i qualificació dels aprenentatges de la UB*, el sistema d'avaluació del màster, per defecte, és l'avaluació continuada. Els estudiants poden demanar un sistema d'avaluació única sempre que ho sol·licitin en els termes que ho requereixi la coordinació del màster i d'acord amb els plans docents. En aquest sentit, gairebé la totalitat dels estudiants segueixen el règim d'avaluació continuada, a excepció d'algun cas esporàdic. Quant a l'avaluació única, és una avaluació absolutament excepcional, atès que l'avaluació continuada és la pròpia del màster i més en un màster d'estudis avançats i problemàtics com pretenem que sigui aquest. Tanmateix, per imponderables, sempre hi ha algun alumne que, per raons laborals o de salut, ha de dur a terme alguna avaluació única. En aquest supòsit es combinen dos tipus de proves: una prova escrita, ja sigui de tipus test o de desenvolupament d'un o diversos temes; i aquesta prova pot anar acompanyada d'un treball del tema prefigurats pel professor. En algunes assignatures, l'avaluació única consisteix en un treball d'unes 25/30 pàgines que supleix l'examen tradicional i que és l'única prova de l'avaluació.

Els sistemes i criteris d'avaluació són publicats abans de l'inici del curs a través dels [plans docents](#) i són pertinents per certificar i discriminar els resultats d'aprenentatge. El sistema d'avaluació de les assignatures del màster també està molt relacionat amb la valoració de l'adquisició de competències per a la recerca, i per això l'avaluació en moltes assignatures es concep com una primera aproximació a avaluar coneixements i habilitats relacionades amb la investigació, que seran requerits amb més intensitat i precisió en l'avaluació del TFM. Tot i que hi ha diferents sistemes i criteris d'avaluació, cal remarcar que moltes assignatures coincideixen en una avaluació basada en l'elaboració de treballs o de projectes d'investigació i la discussió i exposició oral a classe, perquè es considera el sistema més adequat per valorar l'assoliment de les competències.

Taula E6.15 Sistemes d'avaluació de les assignatures seleccionades

a) Instruments avaluadors utilitzats a les diverses matèries a què pertanyen les assignatures escollides					
MATÈRIA: DELINQUÈNCIA, CRIMINOLOGIA I SOCIETAT					
<ul style="list-style-type: none"> - Proves escrites - Treballs elaborats per l'estudiant: memòries, dossiers, projectes, carpeta d'aprenentatge. - Proves orals: entrevistes o exàmens, posades en comú, exposicions. 					
MATÈRIA: SISTEMA PENAL I POLÍTICA CRIMINAL					
<ul style="list-style-type: none"> - Proves escrites - Treballs elaborats per l'estudiant: memòries, dossiers, projectes, carpeta d'aprenentatge. - Proves orals: entrevistes o exàmens, posades en comú, exposicions. 					
MATÈRIA: POLÍTICA CRIMINAL I					
<ul style="list-style-type: none"> - Proves escrites - Treballs elaborats per l'estudiant: memòries, dossiers, projectes, carpeta d'aprenentatge. - Proves orals: entrevistes o exàmens, posades en comú, exposicions. 					
MATÈRIA: SOCIOLOGIA JURIDICOPENAL I					
<ul style="list-style-type: none"> - Proves escrites - Treballs elaborats per l'estudiant: memòries, dossiers, projectes, carpeta d'aprenentatge. - Proves orals: entrevistes o exàmens, posades en comú, exposicions. 					
MATÈRIA: TREBALL FINAL DE MÀSTER					
<ul style="list-style-type: none"> - Memòria escrita del TFM - Defensa oral del TFM 					
b) Instruments avaluadors utilitzats en les assignatures seleccionades					
Instruments avaluadors	Control Social i Punitiu. El Pensament Criminològic	Política Criminal Contemporània	Crítica de les Representacions Juridicopolítiques del Sofriment	Comunitat, Entorn i Prevenció	TFM
Treballs realitzats	60 %	60 %	100 %	70 %	
Participació a classe: debat, exposicions	40 %	40 %		30 %	

orals, presentació de ponències					
Memòria escrita del TFM					80 %
Defensa oral del TFM					20 %

Fons: Dades del centre

La metodologia, les activitats formatives i el sistema d'avaluació de les assignatures escollides per a l'avaluació són adequats per al desenvolupament i certificació de les competències de títol que tenen assignades.

L'assignatura **Política Criminal Contemporània** està estructurada en tres parts diferenciades. En una primera part introductòria de 6 hores, el professor exposa les bases teòriques de la política criminal en un estat democràtic. Aquestes sessions són, essencialment, classes magistrals en què les preguntes dels estudiants estan fonamentalment destinades a aclarir conceptes. En una segona etapa, els estudiants han de treballar en grup en l'elaboració d'una ponència sobre un tema de lliure elecció que ha de tenir a veure amb el temari definit ad hoc. S'intenta que els grups siguin multidisciplinaris, i per aquesta raó es demana que estiguin formats per estudiants amb diferents titulacions prèvies d'accés. En la tercera fase, el grup de treball ha d'elaborar una primera proposta de ponència, que la penjarà al Campus Virtual, i la resta de companys de forma individual hauran de formular de manera obligatòria dues preguntes a aquesta primera proposta abans de l'exposició de la ponència. Aquestes preguntes seran valorades pel professor i seran tingudes en compte en l'avaluació. Cada grup tindrà un dia assenyalat en què haurà de fer l'exposició oral de la ponència públicament a classe. Després d'aquesta exposició, el grup haurà de lliurar la ponència definitiva i integrar-hi les respostes a les preguntes que els seus companys han formulat i les observacions del professor. L'avaluació de l'assignatura té en compte tant l'elaboració inicial de la proposta, com la formulació de preguntes, l'exposició oral i el treball final definitiu. (CB9, CT1, CE3, CE4, CE6 i CE7)

En el desenvolupament de l'assignatura de **Control Social i Punitiu** es combinen diverses estratègies metodològiques:

- a) les explicacions del docent de tall magistral després d'haver recomanat una bibliografia obligatòria i una altra de complementària per al seguiment de les exposicions a classe;
- b) el torn final que de manera extensa el professor concedeix als estudiants perquè s'expressin amb preguntes, dubtes i altres qüestions;
- c) l'encàrrec que el professor fa als estudiants perquè preparin l'exposició d'un tema que hauran de presentar un dia en grup durant una classe;
- d) un sistema de tutories al despatx del professor (a més de les que es fan en línia) per presentar els esbossos de la presentació de classe i en les quals el professor recomana una bibliografia específica;

- e) les exposicions de grups d'estudiants –que s'assenyalen des del primer dia de classe– en les quals presenten, del tema encarregat pel professor, els seus plantejaments principals;
- f) les observacions que el professor assenjala el dia de l'exposició un cop concloua per part dels estudiants expositors;
- g) la continuïtat del treball de seguiment i tutorització del professor sobre el treball presentat a la sessió esmentada, de cara a la confecció, amb aquest tema i les observacions, del treball final que ha d'avaluar el docent.

Del que s'ha assenyalat anteriorment es desprèn que l'avaluació conté diverses etapes i elements d'enjudiciament sobre la tasca dels estudiants:

- a) el professor avalua la preparació de la primera tutoria;
- b) es jutja la participació constant, o no, dels estudiants a classe;
- c) mereix una avaluació especial la recerca i l'obtenció de bibliografies recomanades pel docent en cada una de les tutories, en línia i presencial;
- d) l'exposició tipus seminari del grup a classe rep també una avaluació específica, així com la capacitat d'argumentar, replicar i solucionar situacions problemàtiques tant en la sessió plenària amb el professor com en la que es fa en el de grup de treball;
- e) finalment, quan el treball es presenta al final de l'assignatura, amb tots els anteriors ítems es fa una ponderació general del rendiment de l'estudiant.

Les competències implicades en aquesta assignatura són CB6, CB7, CB8, CB9, CB19, CG1, CG2, CG3, CT1, CE1, CE2, CE4, CE6 i CE7.

En el cas de l'assignatura de **Crítica de les Representacions Juridicopenals del Sofriment**, les sessions presencials se centren a abordar aspectes de les problemàtiques abordades en el temari. Per això s'intenta vincular l'anàlisi teòrica (marc conceptual, principals arguments, etc.) amb l'anàlisi de casos. Per tant, es persegueix aplicar el marc teòric a situacions de conflicte. En cada sessió presencial hi ha una lectura recomanada, i els estudiants han de plantejar les seves aportacions a partir de les lectures realitzades i a partir de les quals es desenvoluparà la sessió. D'aquesta manera, la metodologia va orientada a resoldre els dubtes i preocupacions dels estudiants.

Pel que fa l'avaluació, una part de la qualificació final s'obté a partir del treball autònom i de les aportacions que es fan a les sessions presencials. L'altra meitat de la nota s'obté del treball de curs que realitzen. El treball és sobre alguns dels aspectes tractats en el programa de l'assignatura, i pot consistir en l'estudi sobre un autor, sobre un llibre en concret, o sobre un tema específic. En aquest sentit tenen llibertat per triar i desenvolupar el tema en funció dels seus interessos. (CB7, CB10, CG1, CG2, CG3, CE3, CE6 i CE7).

Les sessions presencials de l'assignatura de **Comunitat, Entorn i Prevenció** es fan en forma de seminari i s'hi debaten aportacions de la comunitat científica internacional sobre la matèria objecte d'estudi. En els seminaris s'aborda també l'anàlisi de casos nacionals i internacionals relacionats amb la detecció i gestió del conflicte i la prevenció

del delictes. A través d'un aprenentatge tutelat els estudiants han de presentar textos científics i sotmetre'ls a debat, i també han d'elaborar una anàlisi de casos i presentar-la públicament. El sistema d'avaluació definit està molt relacionat amb la metodologia de l'assignatura, i es demana a l'estudiant la presentació d'un projecte final d'anàlisi d'un cas, que pot presentar-se com un projecte de recerca o com un projecte d'avaluació i intervenció. La qualificació final de l'assignatura és la suma de l'avaluació del treball final (70 %) i de les presentacions orals i els debats a classe (30 %). (CB7, CB8, CG1, CG2, CE2, CE3, CE4 i CE5)

El **Treball de Fi de Màster** té una càrrega de crèdits molt superior a la resta de les assignatures, ja que té una càrrega sis vegades superior a la de les altres assignatures. En efecte, tant per ser l'última assignatura del màster, com pel seu valor en crèdits, el TFM esdevé la joia de la corona i els coordinadors del màster intenten extremer-ne fins a l'últim detall la coordinació.

En un màster d'estudis avançats i orientat a la recerca, el TFM esdevé la principal evidència per comprovar si el màster ha complert amb el seu objectiu i en quin grau els estudiants han assolit les competències del títol.

Abans de l'elaboració del TFM, els estudiants cursen dues assignatures obligatòries orientades a la recerca: Tècniques d'Investigació en Criminologia, i Tallers de Recerca. L'assignatura **Tècniques d'Investigació en Criminologia** és l'assignatura en què els estudiants reben la formació metodològica del màster. Els estudiants hi aprenen el mètode científic, els diferents objectius i tipus de recerca, la construcció d'indicadors, l'ús de diferents tècniques quantitatives i qualitatives de recollida de dades, la redacció d'informes i la presentació dels resultats d'investigació. Aquests coneixements són centrals en un màster de recerca i es té molt en compte que s'apliquin adequadament en el TFM. L'assignatura **Taller de Recerca** també és essencial en la culminació de les assignatures del màster i com a pas previ a l'elaboració del treball de fi de màster. Des d'un punt de vista metodològic, els estudiants reben formació sobre com plantejar i dissenyar projectes de recerca, coneixen la manera d'accedir a les principals fonts primàries i secundàries de dades en criminologia, i aprenen a fer recerques bibliogràfiques. Per això compten no només amb destacats experts en metodologia, sinó també amb el personal de la Biblioteca de la Facultat de Dret que els explica l'accés a tot tipus de fonts, bases de dades, revistes de diversa indexació i sistemes d'*open access*. Aquesta assignatura proporciona una veritable capacitació en la metodologia qualitativa i quantitativa per als estudis de criminologia.

El procediment establert per al TFM segueix les fases següents:

1. Reunió informativa sobre el TFM. A mitjan octubre es convoca tots els alumnes matriculats de TFM a una reunió informativa per exposar oralment el funcionament del TFM que consta en el pla docent de l'assignatura. En aquesta reunió es fa especial èmfasi en la rellevància i la dificultat del TFM, i en la necessitat de preparar-lo amb prou antelació. En aquesta reunió, també es fixa el calendari de lectura dels TFM. La fixació amb mesos d'antelació del calendari és altament necessària per a la planificació

personal d'aquells alumnes que, en el moment d'elaboració del TFM, no resideixin a Catalunya. Cal recordar que una gran part dels estudiants del màster provenen d'altres universitats espanyoles, europees o llatinoamericanes, i que molts fan el TFM en els seus països d'origen i fan les tutories de seguiment del TFM en línia, ja que el TFM no requereix necessàriament de presencialitat per dur-lo a terme. En aquest sentit, ja en la reunió inicial es fixa una sola convocatòria per presentar el TFM amb tres crides (febrer, juny i setembre), és a dir, que l'estudiant només pot concórrer a una de les tres crides.

→ [Campus Virtual sobre el TFM del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal](#)

2. Modalitats de TFM. El TFM pot tractar sobre qualsevol aspecte relacionat amb el màster, des de criminologia crítica a dogmàtica juridicopenal, tot passant per les diferents formes d'exclusió social o mesures reparadores, sanadores o sancionadores de les diverses divergències o dissidències (gènere, menors, abusos, estrangeria, presons, mesures penals alternatives, seguretat pública, tortura, l'Estat com a garant i com a pertorbador, etc.)

De la mateixa manera, els treballs poden tenir diverses formes. Així, es pot enfrontar un tema utilitzant la metodologia de l'anàlisi normativa i/o bibliogràfica o, si se centren en aspectes empírics de la criminologia, des d'una perspectiva qualitativa, quantitativa o mixta. En principi la revisió bibliogràfica es limita exclusivament a la formulació de la fonamentació teòrica i no pot ser en si mateixa objecte de TFM.

3. Assignació del tema i del tutor. Tant l'elecció de la tema com la del tutor és lliure. Per facilitar als estudiants una elecció de temes i tutors, es publica al Campus de l'assignatura una llista merament il·lustrativa de tutors interessats en la tutorització del TFM i amb les seves línies d'investigació actuals. En el cas que el tutor sigui un professor extern de la UB, es demana que hi hagi una cotutoria amb un professor de la UB.

4. Aprovació de les propostes. El finalitzar el Taller de Recerca, i com a part de la seva avaluació, l'estudiant ha de presentar una proposta del projecte de TFM amb la fonamentació teòrica i la justificació dels aspectes metodològics que s'hi desenvoluparan. Aquesta proposta ha de ser prèviament revisada, acceptada, i signada pel tutor. L'acceptació és un requisit previ que autoritza els estudiants a iniciar el TFM amb el tutor assenyalat. Els estudiants han de notificar a la coordinació del màster el tema escollit i la proposta del TFM acceptada per part del tutor, d'acord amb la [normativa](#).

5. Desenvolupament del TFM. En el transcurs de l'elaboració del TFM, l'estudiant disposa del tutor assignat per al seguiment del seu TFM, i del suport dels coordinadors del màster, que alhora són els que coordinen aquesta assignatura. Aquest suport s'ofereix en dues facetes diferents. Per un costat, amb reunions col·lectives periòdiques per resoldre dubtes i ajudar en determinats punts morts en el TFM i, per un altre, per

resoldre les incidències que es presentin al llarg d'aquest període (malentesos amb el tutor, canvis de tutor, problemes de salut, laborals o familiars) i que puguin obligar a dilatar la realització del TFM més allà del previst. En fi, atesa la importància del TFM no es vol que en cap moment els estudiants es trobin desatesos o desorientats.

6. Presentació i defensa del TFM. Els TFM han de ser dipositats a la Secretaria del Departament de Dret Penal, Criminologia i Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals, 30 dies abans de la seva defensa. D'aquesta manera, la direcció del màster pot designar un tribunal per a la defensa oral i pública, tal com estableix el pla docent.

Els tribunals d'avaluació dels TFM estan formats per un president, que sempre coincideix amb el coordinador de cadascuna de les especialitats del màster, un vocal que és el tutor del TFM, per les raons que exposarem a continuació, i un tercer membre que és un professor designat segons els criteris dels coordinadors.

La raó de designació del tutor com a membre del tribunal és per dues qüestions. Una estrictament de qualitat acadèmica i una altra de funcional. L'experiència que s'ha anat acumulant al llarg d'aquests anys ens demostra que la presència del tutor al tribunal qualificador del TFM permet unes matisacions del procés d'elaboració del TFM que es podrien escapar als altres membres del tribunal. Cal no oblidar que, a diferència de la tesi doctoral, el TFM és una assignatura reglada d'uns estudis oficials igualment reglats, i que el TFM representa un primer treball d'investigació en el qual l'estudiant treballa de manera autònoma uns estudis de caràcter avançat. Els tutors solen ser extremadament crítics amb els treballs dels seus estudiants i exposen francament el que consideren els punts febles i les dificultats que l'estudiant ha hagut de superar i en quina mesura les ha superat. En qualsevol cas, el seu criteri ajuda a confirmar l'opinió del tribunal, però en cap cas ni el substitueix ni s'hi oposa. Per altra banda, també constitueix un mitjà d'interlocució essencial amb l'alumne quan el TFM pot ser retirat de la lectura pública i/o a l'hora de fixar les millores que s'hi han de tenir en compte en una eventual reavaluació. El motiu d'ordre funcional respon a la dificultat de comptar amb prou professors per confeccionar els tribunals d'avaluació del treball final de màster. El baix nivell de retribució interna que la UB atorga a la tutorització en hores PDA, i la no obligatorietat dels professors a formar-ne part, dificulta molt a configuració dels tribunals. El fet que el tutor formi part del tribunal, juntament amb el president (coordinador), facilita molt l'organització dels tribunals per a la defensa de més de 30 TFM anuals.

És important destacar que l'assistència als actes de lectura pública dels TFM és obligatòria per a tots els estudiants en la crida en què es presenten. D'aquesta manera, l'acte no consisteix en una mera declaració formal, i esdevé una oportunitat per als estudiants d'aprendre el procés de defensa del TFM en totes les seves característiques: com s'ha de desenvolupar el TFM, com ha de ser una defensa pública, valorar les qualificacions després de l'exposició, saber com poden ser les objeccions o observacions del tribunal i de quina manera l'estudiant hi dóna resposta.

La defensa del TFM dura entre 20 i 25 minuts, en el quals el candidat ha d'exposar el que creu pertinent sobre el seu TFM. Normalment, l'exposició tracta sobre la hipòtesi, el fonament teòric, la metodologia i, necessàriament, les seves conclusions. Un cop finalitzada aquesta exposició, el tribunal, per l'ordre usual en aquests actes, fa les observacions o exposa les qüestions que considera adients, en un temps, en conjunt, no superior als 30 minuts. Tot seguit, el masterand exposa les respostes que considera adients.

Un cop finalitzada l'exposició i la defensa, el tribunal delibera la qualificació, que té en compte el TFM presentat, la defensa oral i les respostes a les observacions i/o qüestions expressades. El tribunal avalua en conjunt el TFM en totes les vessants: l'originalitat, la claredat de l'objecte, la netedat metodològica, la verificació de la hipòtesi de treball i les conclusions. Només en el cas que sigui necessària la reavaluació, es plantegen oralment els punts de mancances en el TFM, a fi de corregir-los en la reformulació del treball perquè sigui reavaluat.

- [Taula E6.16. Llista dels TFM del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal. Curs 2015/16.](#)
- [Taula E6.17 Tutors del TFM del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal. Curs 2015/16](#)

3.6.3. Els valors dels indicadors acadèmics són adequats per a les característiques de la titulació

Les dades facilitades demostren que els indicadors acadèmics són adequats i altament satisfactoris. Les taxes de rendiment acadèmic se situen al voltant del 95 %, i la taxa d'eficiència és del 100 %. L'estudi de cohorts ens demostra que la taxa d'abandonament és baixa, ja que no arriba al 20 %, i la taxa de titulats en t i $t+1$ és de gairebé el 50 %. Molts dels estudiants triguen més temps dels 18 mesos previstos a acabar el màster. En aquest sentit, el TFM és una assignatura especialment valorada i objecte d'un seguiment important. No per ser la darrera assignatura és un pur tràmit, sinó que esdevé la coronació del màster. Per això alumnes, tutors i coordinadors es prenen molt seriosament el TFM, i molts estudiants acaben conclouent el TFM al final del segon any acadèmic.

Taula E6.18 Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic

	2013/14	2014/15
Taxa de rendiment	96,26	94,69
Taxa d'eficiència	100	99,8
Durada mitjana dels estudis	n.d.	2
Taxa d'abandonament	n.d.	n.d.
Taxa de graduació	n.d.	n.d.

Font: Planificació acadèmicodocent

Taula E6.19 Anàlisi de cohorts del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal [pendent d'actualitzar]

Curs inicial de la cohort	2013-2014		2014-2015		2015-2016	
Grandària de la cohort	37	100 %	39*	100 %	30	100 %
Nombre d'abandonaments	9	24,32 %	9	23,08 %	-	-
Nombre d'estudiants que es tornen a matricular curs 2015/16	9	24,32 %	-	-	-	-
Nombre d'estudiants que es tornen a matricular curs 2016/17	4	10,81 %	3	7,69 %	-	-
Nombre de titulats en <i>t</i>	16	43,24 %	24	61,54 %	-	-
Nombre de titulats en <i>t+1</i>	4	8,11 %	-	-	-	-
Suma de titulats en <i>t i t+1</i>	20	54,05 %	24	61,54 %	-	-

Font: Dades provisionals elaborades pel Centre.

*3 estudiants pendents de reavaluar el TFM

Els resultats acadèmics de les assignatures també es consideren molt positius. En la majoria de les assignatures la taxa de rendiment i la taxa d'èxit és del 100 %, i en canvi, la taxa de no presentats gairebé mai no supera el 10 %. Només observem una taxa de no presentats molt alta en l'assignatura de TFM, que respon als estudiants que no presenten el TFM en la convocatòria que els toca, ja sigui per decisió personal o per recomanació del tutor.

Els resultats obtinguts van en la línia que s'indicava en la memòria de verificació. Alguns resultats difereixen una mica de les previsions de la memòria, com ara la taxa d'abandonament que es va situar en un 10%, i que les dades provisionals del centre sobre l'estudi de les cohorts indiquen que són una mica més elevades (22%). En algunes ocasions, els estudiants que abandonen de forma inicial el màster, comprovem que el tornen a reprendre el màster més endavant. També la previsió de la taxa de graduació és una mica més baixa de l'estimada, això s'explica perquè alguns estudiants dediquen més de dos cursos per realitzar el màster, sobretot pel que fa a la realització del TFM.

Taula E6.20 Qualificacions de les assignatures del màster. Curs 2014/15.

Assignatura	Aprovats	Notables	Excel·lents	MH	Suspesos	Matriculats	No presentats	Taxa d'èxit	Taxa de rendiment	Taxa no presentats
Anàlisi i Avaluació de Polítiques de Seguretat (570007)	6	5	13	1	0	25	0	100 %	100 %	0 %
Avaluació i Tractament de Delinqüents d'Alt Risc (570008)	0	15	8	2	0	25	0	100 %	100 %	0 %

Control Social i Punitiu. El Pensament Criminològic (569997)	0	15	22	0	0	41	4	100 %	90,24 %	9,76 %
Criminologia Avançada (570010)	5	5	13	2	0	25	0	100 %	100 %	0 %
Criminologia del Desenvolupament Vital (570024)	6	5	2	1	2	17	1	88 %	82 %	6 %
Cultura i Criminalitat (570014)	5	9	5	1	0	21	1	100 %	95 %	5 %
Delicte i Mitjans de Comunicació (570027)	1	35	6	0	0	42	0	100 %	100 %	0 %
Delinqüència Organitzada i de Coll Blanc (570006)	0	12	14	0	0	26	0	100 %	100 %	0 %
Delinqüència Sexual (570011)	2	18	5	0	0	25	0	100 %	100 %	0 %
Desviació, Control i Canvi Social (569996)	5	32	3	0	0	41	1	100 %	98 %	2 %
El Dret Internacional dels Drets Humans (570013)	3	9	6	0	0	19	1	100 %	95 %	5 %
El Menor: Actor i Víctima (570032)	4	13	8	0	0	25	0	100 %	100 %	0 %
Enjudiciament Criminal: Processos i Garanties (570009)	5	11	9	0	0	25	0	100 %	100 %	0 %
Espai i Control Social (570021)	12	9	2	0	0	23	0	100 %	100 %	0 %
Estadística (570031)	0	0	9	0	0	9	0	100 %	100 %	0 %
Estructura, Elements i Funcions de les Normes Juridicopenals (570002)	6	31	0	0	0	39	2	100 %	95 %	5 %
Excepcionalisme i Tractament de la Immigració (570028)	2	22	5	0	0	29	0	100 %	100 %	0 %
Execució Penal i Mesures Alternatives (570012)	3	13	10	0	0	26	0	100 %	100 %	0 %
Feminisme i Dret (569999)	4	20	11	2	1	38	0	97 %	97 %	0 %
Mediació (570035)	4	11	10	0	1	26	0	96 %	96 %	0 %
Medicina Legal i Criminalística (570023)	5	9	2	0	0	16	0	100 %	100 %	0 %
Multiculturalitat i Democràcia (570025)	12	11	11	0	0	35	1	100 %	97 %	3 %
Organitzacions i Institucions del Sistema Penal (570017)	0	8	11	0	0	19	0	100 %	100 %	0 %
Pobresa, Desigualtat i Globalització (570026)	1	13	6	1	0	21	0	100 %	100 %	0 %
Política Criminal Contemporània (570003)	0	29	9	0	0	39	1	100 %	97 %	3 %
Prohibicionisme i Drogues (570016)	2	2	15	1	0	20	0	100 %	100 %	0 %
Representacions Jurídiques del Sofriment (570020)	1	7	11	0	0	19	0	100 %	100 %	0 %
Sistema Penal Estàtic i Dinàmic: Globalització i Perspectives Internacionals (570001)	0	0	38	0	0	42	4	100 %	90 %	10 %
Societat i Teoria Sociològica Contemporània (570018)	1	11	3	0	0	15	0	100 %	100 %	0 %
Sociologia i Filosofia del Control Penal de l'Estat (570015)	1	4	10	0	0	16	1	100 %	94 %	6 %
Taller de Recerca (570005)	0	2	62	0	0	65	1	100 %	98 %	2 %

Tècniques d'Investigació en Criminologia (570004)	1	43	17	4	0	65	0	100 %	100 %	0 %
Tecnologia, Cibercriminalitat i Seguretat (570030)	1	8	2	0	0	11	0	100 %	100 %	0 %
Treball Final de Màster (570033)	6	3	9	0	1	29	10	95 %	62 %	34 %
Víctimes i Sistema Penal (570029)	1	12	6	1	0	20	0	100 %	100 %	0 %
Violència de Gènere (570000)	3	22	12	0	1	38	0	97 %	97 %	0 %
Violència i Canvi Social (570022)	6	11	6	0	0	23	0	100 %	100 %	0 %
Violència i Filosofia del Mal (570019)	0	3	18	0	0	21	0	100 %	100 %	0 %

Font: Planificació acadèmica i docent

Les dades sobre el grau de satisfacció dels estudiants de la titulació es mesura a través de les enquestes estandarditzades de la UB. Com es pot observar en la taula E6.20, el percentatge de resposta continua sent baix tot i les accions d'incentivació que es realitzen. Els estudiants reben un missatge a través del Campus Virtual del màster del calendari de les enquestes, i també reben una comunicació des de la UB. El baix percentatge de resposta, en molt casos, distorsiona el resultat final, cosa que comporta que de vegades els resultats no siguin del tot significatius. Quan el percentatge de resposta és baix, es comprova que les respostes acostumen a ser en valors extrems, i gairebé sempre en negatiu. És a dir, que acostumen a contestar aquells estudiants menys satisfets del màster. De totes maneres, els resultats sobre la satisfacció general del màster són positius (de 8 a 6 sobre 10), i la satisfacció del professorat implicat en el màster també (de 8 a 6 sobre de 10).

→ [Missatge de recordatori de les enquestes de satisfacció](#)

Si fem cas de les dues enquestes que ens donen dades significatives sobre els diversos ítems plantejats (entenem que les dades relatives al curs 2015-2016 no poden ser tingudes en compte ja que l'escassa participació distorsiona els resultats finals), podem concloure que l'alumnat mostra una gran satisfacció general amb la titulació (amb una valoració per sobre del 8 sobre 10), i està realment satisfet amb tots els ítems vinculats a les activitats formatives utilitzades pels docents i els instruments d'avaluació (amb una valoració mitjana de 8,5 sobre 10).

Taula E6.21 Satisfacció dels estudiants amb la titulació

	% respostes		Satisfacció general (1)		Continguts actualitzats (2)		Satisfacció amb les activitats formatives (3)		Activitats d'avaluació adequades (4)		Proporció de la càrrega de feina (5)		Material d'estudi (6)		Activitat del professorat (7)	
	SEM1	SEM2	SEM1	SEM2	SEM1	SEM2	SEM1	SEM2	SEM1	SEM2	SEM1	SEM2	SEM1	SEM2	SEM1	SEM2
Curs 2013/14	14,1	16,7	7,8	8,8	8,2	9,2	8,1	8,9	8,2	8,9	8,4	9,2	n.d.	n.d.	7,64	8,87
Curs 2014/15	21,7	13,3	7,1	5,5	7,7	5,8	7,2	5,9	7,2	5,4	7,1	5,7	7,3	4,5	7,20	6,36
Curs 2015/16	20,5	n.d.	6	n.d.	7,4	n.d.	6,4	n.d.	6,1	n.d.	6,5	n.d.	6,2	n.d.	6,2	n.d.

Font: Dades elaborades pel centre.

(1) En general, estic satisfet/a amb l'assignatura; (2) Els continguts que s'hi han tractat estan actualitzats; (3) Les activitats formatives (classes magistrals, exercicis, seminaris, etc.) m'han resultat adequades per aprofitar l'assignatura; (4) Les activitats d'avaluació m'han semblat adequades per valorar el meu aprenentatge; (5) Hi ha hagut correspondència entre la feina exigida i el nombre de crèdits de l'assignatura; (6) El material d'estudi i de consulta proposat m'ha estat útil per a l'aprenentatge; (7) Satisfacció amb el professorat.

→ [Informació Pública sobre la satisfacció dels estudiants de màster](#)

Els resultats de l'enquesta del professorat ens indiquen que el professorat del Màster de Criminologia, Política Criminal, Sociologia Juridicopenal està força satisfet amb el desenvolupament de la titulació. La valoració general que fan sobre la titulació (ítem 16) és de 4,14 sobre 6. Aquells aspectes millora valorats han estat la metodologia i el sistema d'avaluació utilitzats (5 i 4,88), el suport institucional a l'activitat docent (4,63) i del perfil de competències de la titulació (4,43).

Taula E6.22 Satisfacció del professorat: Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal.

	nombre de respostes	desviació estàndard	valoració mitjana
1. El perfil d'ingrés dels estudiants	8	1,36	4,13
2. L'estructura del pla d'estudis (matèries i el seu pes)	8	1,41	4,00
3. El perfil de competències (resultats d'aprenentatge previstos) en la titulació	7	1,51	4,43
4. L'organització del desplegament del pla d'estudis (grups, horaris, etc.)	8	1,39	3,75
5. Les metodologies docents que heu utilitzat	8	0,53	5,00
6. Els sistemes d'avaluació que heu utilitzat	8	0,64	4,88
7. El treball i la dedicació dels estudiants	8	1,13	3,88
8. Els recursos docents disponibles	8	1,19	4,38
9. El suport institucional per al desenvolupament de l'activitat docent (GR@D, Campus Virtual, CRAI...)	8	1,41	4,63
10. La coordinació amb la resta de docents de la titulació	8	1,69	3,50
11. Les condicions i la qualitat de les instal·lacions	8	1,28	4,25
12. (Si hi heu participat) L'organització i l'avaluació dels treballs de fi de grau	6	1,83	3,83
13. (Si hi heu participat) L'organització i l'avaluació de les pràctiques externes	0	-	-
14. El rendiment acadèmic obtingut pels estudiants de les matèries que heu impartit	8	1,28	4,25
15. El nivell formatiu assolit pels estudiants quan es titulen	7	1,57	3,86
16. La vostra satisfacció amb la titulació	7	1,68	4,14

3.6.4 Els valors dels indicadors d'inserció laboral són adequats a les característiques de la titulació

L'estudi sobre la inserció laboral de la població titulada de màsters universitaris, elaborat per l'AQU l'any 2014, enquestava els estudiants titulats durant els cursos 2009-2010 i 2010-2011. En aquests cursos, els màsters que ara es presenten a l'acreditació no estaven implantats, per tant no podem prendre les dades resultants per fer una anàlisi sobre la inserció dels titulats d'aquests dos màsters.

En aquest sentit, ni la Universitat de Barcelona ni la Facultat de Dret tenien implantat cap sistema sistematitzat per recollir dades sobre la inserció dels seus titulats. Per aquesta raó, i de manera pilot, s'ha passat una breu enquesta als titulats d'aquests dos màsters per poder disposar d'indicadors d'inserció i de satisfacció de la titulació.

En una primera fase, es va elaborar un breu qüestionari prenent com a referència algunes de les preguntes utilitzades en el qüestionari d'inserció laboral elaborat per l'AQU. Aquest qüestionari va ser enviat per correu electrònic als estudiants titulats. En el cas del màster de Gestoria Administrativa, el qüestionari es va passar als estudiants titulats en els cursos 2013-2014, 2014-2015 i 2015-2016. En canvi, en el cas del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal, només es va poder passar als estudiants titulats el 2014-2015 perquè encara no es disposava de la totalitat d'estudiants que s'havien graduat.

→ [Qüestionari d'inserció laboral als titulats de màster](#)

En el cas del màster de Gestoria Administrativa, la població a enquestar era de 56 individus, i 12 van respondre al qüestionari (21,43 %). La resposta en el cas de Criminologia va ser menor, 3 d'una població de 15. (20%).

Com es pot observar, i malgrat el baix índex de resposta –especialment en el màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal–, la taxa d'ocupació és força alta en ambdós casos, i està per sobre de la taxa de titulats de la seva àrea. Tot i això, és important destacar que una gran part dels estudiants de màster ja estaven treballant quan el cursaven (un 75 % en el cas del màster de Gestoria Administrativa i un 100 % en el cas del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal). Observem també que els titulats valoren satisfactòriament la utilitat de la formació tant teòrica com pràctica rebuda.

Taula E6.23 Satisfacció de la inserció laboral del màster

	Màster de Gestoria Administrativa	Màster de Criminologia	Catalunya (subàrea Dret) AQU
Taxa d'ocupació	91,7 %	100 %	89,18 %
Mitjana de satisfacció amb la utilitat de la formació teòrica	8	7	7,18

rebuda			
Mitjana de valoració de la utilitat de la formació pràctica rebuda.	6	5	5,97
Població	56	15	509
Percentatge de respostes	21,43 %	20 %	52,85 %

El 70 % dels el titulats del màster de Gestoria Administrativa estan ocupats en feines relacionades amb el màster. En canvi, només un 33,3 % en el cas del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal. En aquest sentit, però, cal remarcar que el 66,7 % dels titulats d'aquest darrer màster estan cursant un programa de doctorat, mentre que cap dels titulats del màster de Gestoria Administrativa l'està fent. Aquesta dada corrobora els objectius formatius i la tipologia de màster per als quals van ser dissenyats aquests dos màsters.

Taula E6.24 Feina actual dels titulats del màster de Gestoria Administrativa

	N	%
Recursos Humans	1	10,0 %
Assessor fiscal	1	10,0 %
Gestor administratiu	7	70,0 %
Ajudant de coordinació	1	10,0 %
	10	100,0 %

Taula E6.25 Feina actual dels titulats del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal

	N	%
Jutgessa criminal Brasil	1	33,3 %
Administració de centres educatius	1	33,3 %
Telemàrqueting	1	33,3 %
	3	100 %

Pel que fa al tipus de contractació, trobem situacions molt diverses. En el cas del màster de Gestoria Administrativa, un 63,6 % dels titulats tenen un contracte fix, un 27,3 % són autònoms i un titulat és funcionari. En canvi, en el màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal, dos titulats tenen un contracte temporal (66,6 %) i un té un contracte fix (33,3 %).

Quant a la satisfacció de la titulació, majoritàriament els estudiants manifesten que tornarien a escollir el mateix màster i a la mateixa universitat.

Taula E6.26 Satisfacció del màster

		Màster de Gestoria Administrativa		Màster de Criminologia	
Tornaries a cursar el mateix màster?	Sí	10	83,3 %	3	100 %
	No	2	16,7 %	0	0 %
A la mateixa universitat?	Sí	12	100 %	3	100 %
	No	0	0 %	0	0 %

En el següent enllaç podreu accedir a l'informe que recull tots els resultats obtinguts a les enquestes:

- [Informe complet dels resultats de l'enquesta de titulats del màster de Gestoria Administrativa](#)
- [Informe complet dels resultats de l'enquesta de titulats del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal](#)

Des de la coordinació dels màsters es valora molt positivament el fet de disposar de dades sobre la inserció laboral dels titulats i la seva satisfacció. Tot i tractar-se d'un projecte pilot, es considera que els resultats obtinguts són satisfactoris per a l'anàlisi de la inserció laboral. En aquest primer assaig, les dades de participació no han estat les desitjades i, per tant, caldrà pensar en mesures per poder augmentar una mica més la participació. En el futur, es preveu poder sistematitzar aquest qüestionari als altres màsters universitaris de la Facultat. Des de la direcció de l'Escola de Postgrau, es traslladarà a la resta de coordinadors la possibilitat d'enquestar els titulats dels seus màsters. En aquest sentit, es treballarà amb el reajustament del qüestionari i amb la planificació de la seva tramesa.

4. Valoració i propostes de millora

4.1 Estat de les propostes de millora establertes en els informes de seguiment

4.1.1 Màster de Gestoria Administrativa

Seguiment de les propostes de millora establertes en els anteriors informes de seguiment.

Proposta de millora	Estat de la Proposta	Observacions
Entrevista inicial als estudiants en el moment de la preinscripció.	Implementada	Aquesta entrevista es fa a petició de l'estudiant, no a tothom de manera generalitzada.
Creació d'un campus virtual com a canal de comunicació i difusió a tots els estudiants de màsters.	Implementada	
Reflexió sobre la pertinència d'introduir continguts sobre mediació com a assignatura obligatòria o optativa.	Implementada	Finalment, es va decidir introduir continguts de mediació en algunes de les assignatures. Aquestes assignatures són Dinàmica del Dret civil en l'Àmbit Familiar i Activitat Transversal. Sobretot, en les sessions sobre mediació en l'àmbit familiar, en la successió d'empresa familiar, i en l'àmbit laboral.
S'introdueixen sessions de formació com a treball tutelat dins de l'activitat formativa de les pràctiques externes.	Implementada	
Recomanació, amb caràcter general, de matricular-se de TFM en el període d'ampliació de matrícula.	Implementada	
Reduir les hores de docència del professorat extern.	Implementada	
Introducció d'un enllaç cap a la bústia de queixes i suggeriments del màster al Campus Virtual de la titulació.	Implementada	
Que les enquestes siguin fetes presencialment a classe, ja sigui retornant-ne el paper o fent ús dels dispositius mòbils.	En procés d'implementació	Es proposa fer alguna acció en el primer semestre del curs 2016-2017.
Introducció de canvis metodològics del complement formatiu Introducció de Dret Privat	Implementada	
Introduir la tipologia de resolució de cas pràctic com a modalitat en el TFM. L'estudiant haurà de resoldre un cas pràctic en què es trobin implicades diverses àrees de coneixement.	En procés d'implementació	S'ha proposat introduir aquesta modalitat de TFM en l'àmbit laboral, i per al curs 2016-2017.
Vincular el TFM a l'àmbit de les pràctiques externes que faci l'estudiant.		

Entrevistes als estudiants per tal de conèixer les seves àrees d'interès, i la seva trajectòria acadèmica, amb l'objectiu d'assignar les pràctiques externes més adequades al seu perfil.	Implementada	
Programació de l'assistència a actes de conciliació en l'àmbit laboral i/o civil com a sessions pràctiques d'algunes assignatures.	Implementada	
Publicar les dades i indicadors en el web específic del màster.	Implementada	
Canvi en la temporalització de dues assignatures obligatòries.	Implementada	
Revisar i ajustar el procediment específic de qualitat PEQ 100 sobre les queixes i els suggeriments.	Pendent d'implementació	La reactivació de la Comissió de Qualitat (aprovat en Junta el 26 de maig) ha comportat l'ajornament de la revisió i actualització del PEQ 100 a l'espera del nomenament dels nous membres.

4.1.2 Màster de Criminologia, Política Criminal, i Sociologia Juridicopenal

Proposta de millora	Estat de la Proposta	Observacions
Canvi en la denominació d'algunes assignatures optatives	Implementada	
Passar de forma presencial les enquestes de satisfacció.	En procés d'implementació	En el primer semestre del curs 2015-2016, es va fixar un dia perquè els estudiants omplissin les enquestes presencialment. Una becària de la Facultat assistia a les classes per donar les indicacions als estudiants. Es proposa discutir de fer alguna acció semblant en el primer semestre del curs 2016-2017.
Reunió per valorar i reflexionar sobre l'actual oferta d'optatives, per tal de decidir si cal fer algun ajustament en els continguts o en l'oferta global.	En procés d'implementació	

4.2 Pla de millora de les titulacions sotmeses a acreditació

Aquest pla de millora incorpora les accions proposades arran dels anteriors processos de seguiment i d'aquest procés d'acreditació.

<i>Punt feble</i>	No es disposa de dades de satisfacció de Treball de Fi de Grau i Treball de Fi de Màster.
<i>Identificació de les causes que generen el punt feble diagnosticat</i>	Les enquestes estandarditzades de la UB sobre la satisfacció de les assignatures i del professorat no inclouen l'assignatura de TFG o TFM.
<i>Objectius per assolir</i>	Obtenir dades sobre la satisfacció del procés d'elaboració, seguiment i defensa del TFG i TFM.
<i>Accions de millora proposades. Tasques.</i>	Dissenyar una enquesta de satisfacció del TFG i TFM amb el suport del Gabinet Tècnic del Rectorat.
<i>Codi de l'acció de millora</i>	PM01
<i>Responsable</i>	Vicedeganat d'Afers Acadèmics
<i>Terminis. Calendari d'implantació</i>	Curs 2017-2018
<i>Implica modificació substancial</i>	Requereix una modificació no substancial.
<i>Indicadors de seguiment de l'acció de millora</i>	Percentatge de resposta Indicadors de satisfacció del TFG i TFM
<i>Estat proposta de modificació</i>	Pendent d'implementar

<i>Punt feble</i>	Dificultat en la sistematització de la recepció de les queixes i de l'anàlisi posterior de les queixes.
<i>Identificació de les causes que generen el punt feble diagnosticat</i>	Les queixes i suggeriments arriben per canals d'informació molt diversos, fet que comporta que no es pugui tenir una visió global de les queixes i suggeriments de les titulacions i del Centre en general.
<i>Objectius per assolir</i>	Adaptar el procediment específic de qualitat PEQ 100 sobre les queixes i els suggeriments a les necessitats del Centre i l'ensenyament.
<i>Accions de millora proposades. Tasques.</i>	Revisar i ajustar el procediment específic de qualitat PEQ 100 sobre les queixes i els suggeriments.
<i>Codi de l'acció de millora</i>	PM02
<i>Responsable</i>	Comissió de Qualitat
<i>Terminis. Calendari d'implantació</i>	Curs 2016-2017
<i>Implica modificació substancial</i>	Requereix una modificació no substancial.
<i>Indicadors de seguiment de l'acció de millora</i>	PEQ 100 modificat
<i>Estat proposta de modificació</i>	Pendent d'implementar

Punt feble	No es disposa de dades sobre la inserció laboral dels titulats de màsters.
Identificació de les causes que generen el punt feble diagnosticat	La Facultat de Dret no disposa de cap instrument per valorar la satisfacció dels titulats en relació amb la seva inserció laboral. En aquests sentit, sí que es disposa de les dades de l'estudi de l'AQU sobre aquest aspecte, però aquestes dades s'agrupen per àrees i no permeten obtenir dades concretes dels màsters oferts a la Facultat. En aquest procés d'acreditació, s'ha posat en marxa un projecte pilot que ha consistit a elaborar i a passar un qüestionari als titulats sobre la inserció laboral.
Objectius per assolir	Obtenir dades sobre la inserció laboral dels màsters universitaris de la Facultat.
Accions de millora proposades. Tasques.	<ul style="list-style-type: none"> - Reajustar el qüestionari elaborat. - Fer-lo extensiu a la resta dels màsters universitaris.
Codi de l'acció de millora	PM03
Responsable	Directora Escola de Postgrau Coordinadors de màsters universitaris
Terminis. Calendari d'implantació	Finals del Curs 2016-2017
Implica modificació substancial	Requereix una modificació no substancial.
Indicadors de seguiment de l'acció de millora	<ul style="list-style-type: none"> - Indicadors d'inserció laboral dels màsters - Qüestionari d'inserció laboral
Estat proposta de modificació	En procés d'implementació

Punt feble	Actualment la Facultat no disposa d'un manual de qualitat del SGIQ formalitzat en un únic document.
Identificació de les causes que generen el punt feble diagnosticat	La Facultat de Dret disposa d'un Sistema de Garantia Interna de la Qualitat implementat, que es compon de diferents elements: política i objectius, processos de qualitat, responsabilitats, etc. Tots aquests elements estan definits, delimitats i publicats de forma separada. En aquest sentit, la Facultat ha detectat la conveniència de disposar d'un manual de qualitat per visualitzar de manera unitària el SGIQ.
Objectius per assolir	<ul style="list-style-type: none"> - Disposar d'un manual de qualitat específic de la Facultat de Dret.
Accions de millora proposades. Tasques.	<ul style="list-style-type: none"> - Definir l'estructura i el format del manual de qualitat del Centre. - Implicar en la redacció del manual els agents responsables dels diferents processos de qualitat. - Redactar el manual de qualitat.
Codi de l'acció de millora	PM05
Responsable	Comissió de Qualitat
Terminis. Calendari d'implantació	Finals del Curs 2016-2017
Implica modificació substancial	Requereix una modificació no substancial.

Indicadors de seguiment de l'acció de millora	- Manual de qualitat
Estat proposta de modificació	Pendent d'implementar

Punt feble	Acció d'orientació prèvia a la matrícula dels màsters.
Identificació de les causes que generen el punt feble diagnosticat	Tot i que la informació pública de tots els màsters universitaris difon les recomanacions sobre les peculiaritats de la matrícula de cada màster, és recomanable establir una tutoria prèvia de matriculació per tal de proporcionar informacions d'interès a l'estudiant com són el bloc d'optativitat i les especialitats.
Objectius per assolir	<ul style="list-style-type: none"> - Millorar l'orientació prèvia a la matrícula atenent els interessos dels estudiants. - Reduir situacions problemàtiques a causa de la matrícula.
Accions de millora proposades. Tasques.	- Establir una tutoria prèvia a la matrícula del màster.
Codi de l'acció de millora	PM06
Responsable	Direcció Escola de Postgrau
Terminis. Calendari d'implantació	Curs 2017-2018
Implica modificació substancial	Requereix una modificació no substancial.
Indicadors de seguiment de l'acció de millora	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre de tutories prèvies assistides. - Satisfacció de les tutories per part dels estudiants.
Estat proposta de modificació	Pendent d'implementar

Punt feble	Encavalcament d'activitats avaluables.
Identificació de les causes que generen el punt feble diagnosticat	Malgrat que ja hi ha un document de distribució de les classes presencials en què es concreta el contingut de les diverses sessions de cada assignatura, es considera adient disposar d'una eina complementària que permeti visualitzar setmanalment les activitats que es duran a terme.
Objectius per assolir	<ul style="list-style-type: none"> - Implementar l'Agenda Docent Electrònica (ADE) a les assignatures obligatòries que configuren el Pla d'estudis del màster de Gestoria Administrativa.
Accions de millora proposades. Tasques.	<ul style="list-style-type: none"> - Informar els professors afectats del funcionament de l'ADE. - Activar l'enllaç de l'Agenda Docent Electrònica dintre del Campus Virtual general del màster.
Codi de l'acció de millora	PM07
Responsable	Coordinadora del màster Professorat assignatures obligatòries
Terminis. Calendari d'implantació	Curs 2017-2018
Implica modificació substancial	Requereix una modificació no substancial.

<i>Indicadors de seguiment de l'acció de millora</i>	- Percentatge d'ús de l'Agenda Docent Electrònica.
<i>Estat proposta de modificació</i>	Pendent d'implementar

5. Evidències de l'autoinforme

1. Presentació del Centre

1. QS World University Rànquing by subject 2015 Law
2. Oferta de graus de la Facultat de Dret
3. Oferta de dobles itineraris de grau de la Facultat
Dret-ADE
Dret-CPA
Dret-GAP
4. Graduat en Investigació Privada
5. Doble titulació UB-USA
6. Oferta de màsters universitaris
7. Normativa de cursos de postgrau i d'extensió universitària (aprovada pel Consell de Govern en la reunió de 29 de maig de 2013)
8. Oferta de títols propis de postgrau (web)
9. Oferta de títols propis de postgrau (publicació)
10. Taula 1: Personal acadèmic de la Facultat de Dret. Curs 2015-2016 i curs 2016-2017
11. Taula 2: Distribució del PAS segons el lloc de treball (2015-2016)
12. Taula 3: Estudiants matriculats als graus de la Facultat de Dret. Curs 2015-2016.
13. Taula 4: Estudiants matriculats als màsters universitaris de la Facultat de Dret. Curs 2015-2016.
14. Taula 5: Dades sobre Programes de Mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants *Incoming*. Curs 2015-2016.
15. Taula 6: Dades sobre Programes de Mobilitat de la Facultat de Dret. Estudiants *Outgoing*. Curs 2015-2016.
16. Taula 7: Alumnes UB en programes de mobilitat nacional SICUE.
17. Taula 8: Alumnes de fora en programes de mobilitat nacional SICUE a la UB.
18. Taula 9: Estudiants matriculats als estudis de postgraus propis de la Facultat de Dret. Curs 2015-2016.

2. Procés d'elaboració de l'autoinforme

19. Designació dels membres del Comitè d'Avaluació Interna
20. Acta de la reunió de constitució del CAI
21. Cronograma inicial del procés d'acreditació
22. Campus Virtual del CAI
23. Document de distribució de tasques
24. Guia de la Facultat de Dret sobre el procés d'acreditació
25. Cronograma del procés d'acreditació modificat
26. Convocatòria i acta de la reunió del 5/09
27. Convocatòria i acta de la reunió del 19/09
28. Convocatòria i acta de la reunió del 11/10

29. Convocatòria i acta de la reunió del 25/10
30. Comunicació per correu electrònic amb l'alumna del CAI
31. Convocatòria i acta de la reunió del CAI de 8 de novembre
32. Web del procés d'acreditació
33. Correu electrònic institucional des del Deganat
34. Butlletí de la Facultat
35. Espai de novetats de la Facultat
36. Carta als membres de la Junta
37. Convocatòria i acta de la reunió del CAI de 12 de novembre
38. Mail institucional del Deganat de convocatòria de la Junta
39. Certificat de la Secretaria de la Facultat d'aprovació de l'autoinforme d'acreditació dels màsters de Gestoria Administrativa i de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal.

3. Valoració de l'assoliment dels estàndards

3.1 Estàndard 1: Qualitat del Programa formatiu

40. Quadre de correspondències de les competències amb les assignatures del màster de Gestoria Administrativa.
41. Quadre de correspondències de les competències amb les assignatures del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal.
42. Informació pública de les memòries i les resolucions de verificació de les titulacions de la Facultat de Dret.

Adequació del perfil d'accés dels estudiants

43. Taula E1.1 Evolució de nou ingrés, matriculats i titulats
44. Perfil i requisits d'accés al màster de Gestoria Administrativa
45. Criteris de selecció per al màster de Gestoria Administrativa
46. Perfil i requisits d'accés al màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
47. Criteris de selecció per al màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
48. Fòrum d'Ocupació i Postgrau
49. Taula E1.2 Procedència dels estudiants del màster de Gestoria Administrativa
50. Taula E1.3 Titulacions d'accés dels estudiants del màster de Gestoria Administrativa
51. Taula E1.4 Complementos formatius del màster de Gestoria Administrativa
52. Taula E1.4. bis. Dades estudiants que cursen complementos formatius
53. Taula E1.5 Perfil dels estudiants del màster de Gestoria Administrativa
54. Taula E1.5. Bis. Reconeixement de crèdits del Màster de Gestoria Administrativa
55. Taula E1.6 Procedència dels estudiants del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal

56. Taula E1.7 Titulacions d'accés dels estudiants del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
57. Taula E1.8 Perfil dels estudiants del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
58. Taula E1.8. Bis. Reconeixement de crèdits del Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
59. PEQ 040 «Definició del perfil d'ingrés, admissió, selecció i matriculació dels estudiants de màster»
60. Memòria Acadèmica i Indicadors de Qualitat
61. Informes de seguiment dels màsters

Mecanismes de coordinació

62. Estatut UB
63. Reglament de la Facultat de Dret
64. Convocatòries i actes de la Junta de Facultat
65. Campus Virtual Junta (convocatòries, documents i actes)
66. Convocatòries i actes CAC
67. Campus Virtual CAC (convocatòries, documents i actes)
68. Convocatòria de la Comissió de Pràctiques
69. Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges (aprovada per Consell de Govern en data 8 de maig de 2012)
70. Guia complementària a la normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges aprovada en data 8 de maig de 2012. Annex aprovat per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern UB, maig 2016
71. Estatut UB sobre departaments
72. Reglament: Consell de Direcció de l'Escola de Postgrau
73. Normes reguladores dels criteris de programació, verificació i implantació dels estudis de màster universitari i dels plans d'estudis corresponents
74. Actes de les reunions de coordinació de l'Escola de Postgrau
75. PEQ 062 «Protocol d'actuacions relacionades amb la coordinació dels màsters universitaris»
76. Acta de la Comissió de coordinació del màster de Gestoria Administrativa
77. Acta de la Comissió de coordinació del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
78. Eleccions de representació d'estudiants a la Comissió de coordinació del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
79. Campus Virtual del màster de Gestoria Administrativa
80. Document de distribució de sessions del màster de Gestoria Administrativa
81. Nomenament de la Comissió Mixta
82. Actes de la Comissió Mixta
83. Campus virtual d'ús general a tots els estudiants del Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal.

Aplicació de normatives

84. Normativa de permanència de la Universitat de Barcelona per a estudiants que cursen graus i màsters universitaris (Consell de Govern de 8 de maig de 2012; Consell Social de 26 de juliol de 2012 i reformada pel Consell de Govern el setembre de 2016)
85. Indicadors de resultats acadèmics
86. Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges (aprovada per Consell de Govern en data 8 de maig de 2012)
87. Guia complementària a la normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges aprovada en data 8 de maig de 2012. Annex aprovat per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern UB, maig 2016
88. Directrius acadèmiques i docents per als graus de la Facultat de Dret (Junta de Facultat de 26 de març de 2009; actualitzat per CAC de 12 de juny de 2014 i darrerament modificat per CAC de 31 de maig de 2016)
89. Normes generals reguladores dels treballs de fi de grau de la Universitat de Barcelona (Consell de Govern de la UB de 7 de juny de 2011)
90. Normativa sobre el treball de fi de grau als ensenyaments de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona (text refós aprovat per CAC de 20 de maig de 2016)
91. Normes generals reguladores dels treballs de fi de màster universitari de la Universitat de Barcelona (aprovades per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern de 8 de juny de 2011 i per Consell de Govern de 19 de juliol de 2011)
92. Normativa reguladora dels treballs de fi de màster de la Facultat de Dret (aprovada per CACG de 5 d'abril de 2013; modificació dels articles 9 i 10 per CAC de 21 de juliol de 2014).

3.2 Estàndard 2: Pertinència de la informació pública**Webs de la institució**

93. Web de la Facultat de Dret

Web de les titulacions

94. Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
95. Màster de Gestoria Administrativa

Informació Pública sobre els resultats acadèmics i de satisfacció

96. Informació pública sobre resultats

Seguiment i acreditació de les titulacions

97. Informes de seguiment (graus i màsters)

98. Acreditació

Documentació lligada als processos del SGIQ sobre informació pública

99. PEQ 140 «Informació pública»

100. PEQ 130 «Anàlisi de resultats»

3.3 Estàndard 3: Eficàcia del Sistema de Garantia Interna de la qualitat

Sistema de Garantia Interna de la Qualitat del Centre

101. Unitat SAIQU-Dret

102. Comissió de Qualitat

103. Política i objectius de qualitat

104. Mapa de processos de qualitat

105. Normativa academicodocent de la Facultat

Verificació, seguiment, modificació i acreditació

106. Memòries de verificació i informes de seguiment

107. PEQ 020 «Gestió dels programes formatius en el marc de la verificació, seguiment, modificació i acreditació (VSMA)»

108. Informació pública sobre el procés d'acreditació

Resultats acadèmics i de satisfacció

109. Accés al web d'estudis i anàlisis

110. Quadre d'indicadors de la Facultat de Dret

111. PEQ 130 «Anàlisi dels Resultats»

112. Dades, indicadors i resultats

113. Taula E.3.1. Relació dels instruments de recollida de satisfacció de què disposa el Centre

114. Indicadors de satisfacció dels grups d'interès

115. PEQ 100 «La gestió de les queixes, reclamacions i suggeriments»

116. Qüestionari d'inserció laboral del màster en Gestoria Administrativa

Revisió del SGIQ i plans de millora

117. PEQ 011 «Revisió del sistema d'assegurament intern de la qualitat»

118. Informe de revisió del SGIQ

119. Pla de millora del SAIQU

120. Pla de millora procés acreditació 2015

121. Pla de millora de les titulacions sotmeses en aquest procés d'acreditació

3.4 Estàndard 4: Adequació del professorat al programa formatiu

Màster de Gestoria Administrativa

122. Conveni de col·laboració amb el Col·legi Oficial de Gestors Administratius de Catalunya

123. Protocol de col·laboració entre la Facultat de Dret i el Consell de Col·legis Oficials de Gestors Administratius de Catalunya
124. Informació pública del currículum del professorat del màster de Gestoria Administrativa
125. Taula E4.1 Professorat segons categoria i segons doctorat.
126. Taula E4.2 Grups i projectes de recerca vigents en què participa el professorat
127. Informe agregat de les enquestes de satisfacció
128. Taula E4.3 Dades individuals del professorat del màster de Gestoria Administrativa. Curs 2014-2015
129. Taula E4.4 Percentatge d'hores de docència impartides segons trams
130. Taula E4.5 Característiques de les assignatures seleccionades. Curs 2014-2015. Màster de Gestoria Administrativa
131. Taula E4.6 Percentatge d'hores impartides de docència (HIDA) segons tipologia del professorat de les assignatures seleccionades. Curs 2014-2015. Màster de Gestoria Administrativa
132. Currículum del professorat de les assignatures seleccionades
133. Taula E4.7 Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2014-2015. Màster de Gestoria Administrativa
134. Taula E4.8 Hores de docència impartida (HIDA) segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2014-2015

Màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal

135. Informació Pública sobre el professorat del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
136. Llistat de professors convidats nacionals i estrangers
137. Taula E4.9 Grups i projectes de recerca vigents en què participa el professorat
138. Informe agregat de les enquestes de satisfacció
139. Taula E4.10 Dades individuals del professorat del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal. Curs 2014-2015
140. Taula E4.11 Professorat segons categoria i segons doctorat. Curs 2014-2015
141. Taula E4.12 Percentatge d'hores de docència impartides segons trams
142. Taula E4.13 Hores de docència impartida (HIDA) segons categoria del professorat i doctorat. Curs 2014-2015
143. Taula E4.14 Característiques assignatures seleccionades. Curs 2014-2015
144. Taula E4.15 Percentatge d'hores impartides de docència (HIDA) segons tipologia del professorat de les assignatures seleccionades. Curs 2014-2015
145. Currículum del professorat de les assignatures seleccionades

Suport i oportunitats per millorar la qualitat de l'activitat docent del professorat

146. Suport a la docència UB
147. Portal de la Docència de la UB
148. Informació pública sobre l'ICE

149. Pla de formació del professorat (2015)
150. Pla de formació del professorat (2016)
151. Màster de Docència Universitària per a Professorat Novell
152. Document històric d'activitats formatives acreditades per l'ICE
153. Oferta de cursos de formació per al professorat UB de l'ICE
154. Activitats formatives del professorat implicat en el màster
155. Publicacions ICE
156. Servei del CRAI de suport a la docència
157. Informació pública sobre els grups i els projectes d'innovació docent
158. Grups, projectes d'innovació docent i programa REDICE del professorat del màster de Gestoria Administrativa.
159. Informació projectes REDICE de la Facultat de Dret
160. Web del servei MID-Dret
161. Beques de col·laboració amb els departaments de la Facultat de Dret
162. Beques de suport a la docència AGAUR

3.5 Estàndard 5: Eficàcia dels sistemes de suport i aprenentatge

Pla d'acció tutorial

163. Pla d'Acció Tutorial de la Facultat de Dret
164. Projecte Institucional de Política Docent de la UB
165. Informació, orientació i suport a l'estudiant. Acció tutorial a la Universitat de Barcelona
166. PEQ 050 "Orientació a l'estudiant"
167. Informació pública sobre el PAT

Accions d'orientació

Accions en la fase inicial dels estudis

En els graus

168. Portal futurs estudiants
169. Difusió de la Jornada de Portes Obertes
170. Qüestionari de satisfacció de la Jornada de Portes Obertes d'abril de 2016.
171. Resultats del qüestionari de satisfacció de la Jornada de Portes Obertes d'abril de 2016
172. Accés al web d'informació sobre les sessions informatives
173. Taula E5.1 Nombre de tutories prèvies a la matriculació
174. Qüestionari tutoria prèvia a la matriculació
175. Acte de benvinguda primer. Difusió curs 2015/16. Butlletí de la Facultat
176. Acte de benvinguda primer. Difusió curs 2014/15. Butlletí de la Facultat
177. Acte d'inauguració. Difusió curs 2016/17. Butlletí de la Facultat
178. Acte d'inauguració. Difusió curs 2015/16. Butlletí de la Facultat
179. Estudiar a la Facultat de Dret. Guia dels ensenyaments de grau

180. Llibret de l'oferta formativa de grau de la Facultat de Dret per al Saló de l'Ensenyament
181. Qüestionari de satisfacció de les accions d'orientació per als estudiants de nou ingrés
182. Resultats del qüestionari de les accions d'orientació per als estudiants de nou ingrés

En els màsters

183. Programa del Fòrum d'Ocupació i Estudis de Postgrau
184. Taula E5.2 Sessions informatives i inaugurals dels estudis de màsters universitaris
185. Oferta màsters Facultat de Dret
186. Oferta de màsters, postgraus, experts i cursos d'extensió universitària.
187. Oferta de màsters UB

Durant els estudis**En els graus**

188. Estudiants assistents a les tutories d'esport d'elit
189. Taula E5.3 Nombre de tutories de necessitats especials. Curs 2015-2016
190. Pla d'acció tutorial: tutories
191. Sessió informativa sobre pràctiques

En els màsters

192. Informació pública sobre tutories dels màsters: màster de Gestoria Administrativa i màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal

En els graus i màsters

193. Informació pública sobre les pràctiques externes
194. PEQ 070 «Gestió de les pràctiques externes»
195. Normativa UB pràctiques externes curriculars
196. Normativa UB pràctiques externes extracurriculars
197. Dades sobre estudiants i entitats participants en les pràctiques externes del curs 2015-2016
198. Taula E5.4 Nombre d'assistents a les sessions informatives sobre els programes de mobilitat

Final dels estudis

199. Programa d'ocupabilitat de la Facultat de Dret 2015-2016
200. Programa d'ocupabilitat de la Facultat de Dret, 1r semestre de 2016-2017
201. Taula E5.5 Nombre d'assistents al Fòrum d'Ocupació i Postgrau
202. Taula E5.6 Nombre d'assistents a les activitats formatives del Fòrum d'Ocupació i Postgraus. Curs 2015-2016

- 203. Difusió del Fòrum d'Ocupació:
Butlletí
Programa del Fòrum
Entitats participants al Fòrum
- 204. Taula E5.7 Nombre d'assistents a les activitats formatives per a la inserció i l'ocupació
- 205. Servei d'Atenció a l'Estudiant de la UB
- 206. Servei MID-Dret (web)
- 207. Oficina de Pràctiques, Clínica Jurídica i Borsa de Treball
- 208. Oficina de Relacions Internacionals

Recursos materials disponibles de la Facultat

- 209. CRAI Biblioteca de Dret
- 210. Taula E5.8 Usos i formació de la Biblioteca
- 211. PEQ 110 «Gestió dels recursos materials»
- 212. PEQ 120 «Gestió dels serveis»
- 213. Equipaments de les aules i seminaris de docència
- 214. Serveis Lingüístics UB
- 215. Criteris lingüístics, bibliogràfics, d'estil i convencions
- 216. Resultats de l'enquesta als estudiants sobre els serveis, instal·lacions, activitats i instal·lacions de la UB. Resultats per centres (2015)
- 217. Resultats de l'enquesta als estudiants sobre els serveis, instal·lacions, activitats i instal·lacions de la UB. Resultats globals (2015)
- 218. Taules E5.9 a E5.12 sobre la valoració dels estudiants dels serveis.

3.6 Estàndard 6: Qualitat dels resultats dels programes formatius

Màster de Gestoria Administrativa

- 219. Taula E6.1 Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació
- 220. Mostres de les execucions dels estudiants del màster de Gestoria Administrativa
- 221. Taula E.6.2. Competències de les assignatures seleccionades
- 222. Taula E6.3. Activitats formatives de les assignatures seleccionades
- 223. Taula E6.4. Sistemes d'avaluació de les assignatures seleccionades
- 224. Campus del TFM del màster de Gestoria Administrativa
- 225. Rúbriques d'avaluació del TFM del màster de Gestoria Administrativa
- 226. Taula E6.5 Llista dels TFM del màster de Gestoria Administrativa. Curs 2015-2016
- 227. Taula E6.6 Tutors dels TFM del màster de Gestoria Administrativa. Curs 2015-2016
- 228. Taula E6.7. Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic
- 229. Taula E6.8 Anàlisi de cohorts del màster de Gestoria Administrativa
- 230. Taula E6.9 Qualificacions de les assignatures del màster. Curs 2014-2015
- 231. Taula E6.10 Satisfacció dels estudiants amb la titulació
- 232. Informació pública sobre els resultats de satisfacció dels màsters
- 233. Taula E6.11 Satisfacció del professorat

Màster de Criminologia, Política Criminal, i Sociologia Juridicopenal

- 234. Taula E6.12 Informació de les assignatures seleccionades per a l'avaluació
- 235. Mostres de les execucions dels estudiants del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
- 236. Taula E6.13 Competències de les assignatures seleccionades
- 237. Taula E6.14 Activitats formatives de les assignatures seleccionades
- 238. Taula E6.15 Sistemes d'avaluació de les assignatures seleccionades
- 239. Campus Virtual sobre el TFM del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
- 240. Taula E6.16. Llista dels TFM del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal. Curs 2015-2016.
- 241. Taula E6.17 Tutors dels TFM del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal. Curs 2015-2016
- 242. Taula E6.18 Evolució dels indicadors de rendiment acadèmic
- 243. Taula E6.19 Anàlisi de cohorts del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal
- 244. Taula E6.20 Qualificacions de les assignatures del màster. Curs 2014-2015
- 245. Missatge de recordatori de les enquestes de satisfacció
- 246. Taula E6.21 Satisfacció dels estudiants amb la titulació
- 247. Informació Pública sobre la satisfacció dels estudiants de màster
- 248. Taula E6.22 Satisfacció del professorat

Resultats sobre la inserció laboral

- 249. Qüestionari d'inserció laboral als titulats del màster
- 250. Taula E6.23 Satisfacció de la inserció laboral del màster
- 251. Taula E6.24 Feina actual dels titulats del màster de Gestoria Administrativa
- 252. Taula E6.25 Feina actual dels titulats del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal.
- 253. Taula E6.26 Satisfacció del màster
- 254. Informe complet dels resultats de l'enquesta de titulats del màster de Gestoria Administrativa
- 255. Informe complet dels resultats de l'enquesta de titulats del màster de Criminologia, Política Criminal i Sociologia Juridicopenal

